NOV 10 1911
The New York Pub Lib
476 Fifth Ave

„Vienybe Lietuvninku"
IŠEINA KAS SEREDA
Brooklyn, :: New York.
Prenumerata metams:
Suvienytose Valstijose..... $2.00
Europoje ir kitur..... $3.00
Kanadoje..... $2.50
Prenumerata mokama iš viršaus
Prenumerata metams skaitosi nuo laiko užsirašymo, ne nuo Naujų Metų.
Apgarsinimų kainų klauskite laišku.
J. J. Paukštis ir K. Brazys
120–124 Grand st.
Brooklyn, New York.

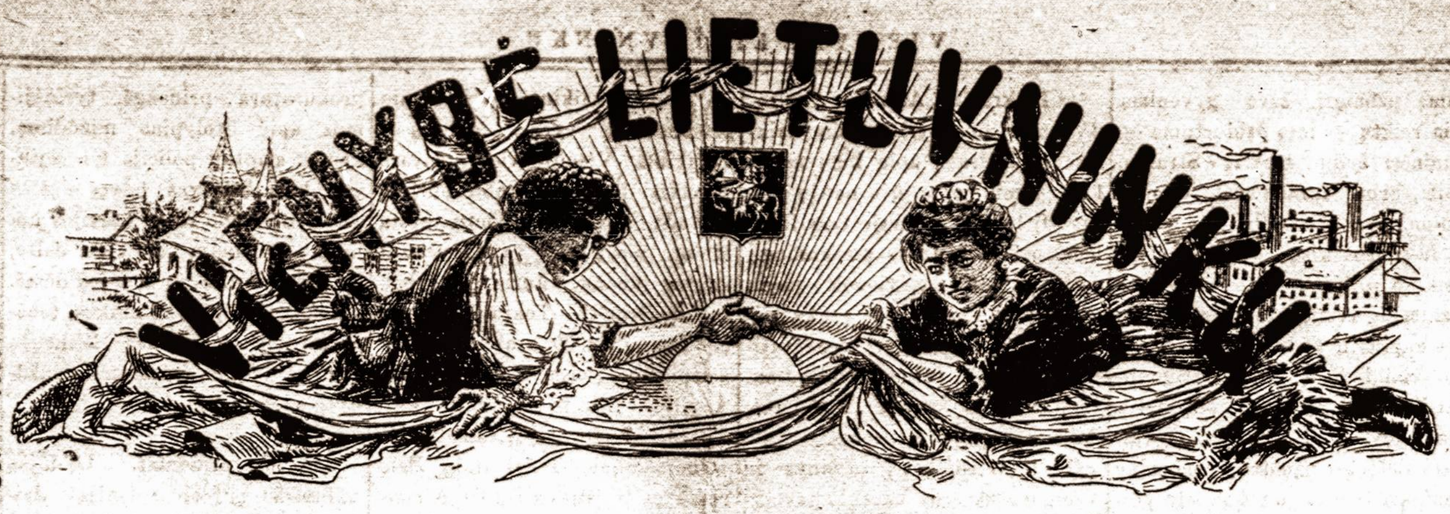

The Lithuanian Weekly
„Vienybe Lietuvninku"
PUBLISHED
EVERY WEDNESDAY
Brooklyn, :: New York
Yearly subscription rate
In the United States..... $2.00
To Foreign Countries..... $3.00
To Canada..... $2.50
Advertising rates on addlication.
Address all communication to publishers:
J. J. Paukštis & K. Brazys
120–124 Grand st.
Brooklyn, New York

Visuomenes, literaturos ir politikos savaitinis laikraštis.

Nr. 45. Brooklyn, N. Y. 8 d. Lapkričio (November) 1911m. Metai XXVI.
Entered as Second Class Matter October 23, 1907, at the Post Office at Brooklyn, N. Y., under Act of March 3-rd, 1879.

Pirmą syk bus vaidinama Brooklyne
MELODRAMA
BIRUTĖ
Žodžiai ŽEMKALNIO. Muzika MIKO PETRAUSKO.
VAIDINS
SCENOS MYLĖTOJAI
McCADDIN HALL
BERRY STREET, tarp South 2-ros ir 3-čios BROOKLYN, N. Y.
Lapkričio (Nov.) 25 d. 1911.
Durys atdaros nuo 7:20. Prasides lygiai 8:15 vakare.
Inžanga $1.00, 75c, 50c ir 25c.
Labai daug triuso ir kašto padeta parengimui šio veikalo.
Loš ir dainuos in
100 dainininkų su pagelba 16 muzikantų.
Nepraleiskite šios progos, nes tikrai gailesites.
Po perstatymo bus šokiai. ::
Svetaine netoli nuo Grand Street, Brooklyne.
Tikietai parsiduoda jau dabar „Vienybes Lietuv." Redakcijoj, 120 Grand St., pas rengejus ir narius Scenos Myletoju choro.

„DIVIDE ET IMPERA".

Šito straipsnelio užvardėn neradome tinkamesnio pasakymo, kaip seną latinų priežodį. „Divide et impera" reiškia: *sklaidyk ir valdyk*. Šitas priežodis nuo senovės yra vartojamas apibūdinant despotiškas valdžias, kurios norėdamos lengvai savo pavergintas šalis suvaldyti, ypač rūpinasi naikinti tų žmonių vienybę. Nieko nėra pavojesnio valdžioms, kaip tos ar kitos tautos žmonių vienybė. Sunku palenkti po despotiškais įstatymais tą tautą, kuri visais savo sąnariais-sąnarėliais kietai jungiasi ir padaro didelę savo nacionalinę spėką. Bet labai lengva valdyti ir gniaužyti tą tautą, kuri savo viduryj suaižėjusi, kur yra nesutikimai ir vaidai. Todel kiekviena despotiškoji valdžia labai akyliai guja laukan kiekvieną savo pavergintųjų tautų vienybės apsireiškimą. Taip daro, padėkim sau, Turkija ir Rusija. Jodvi netik savo viešpatijos rubežiuose sklaido savo pavaldinių vienybę, bet seka ir paskui savo iškeliavusius žmones, kad jie nesutvertų tęn savo politiškos-demokratiškos vienybės. Tam tikslui yra daug kelių: papirkinėjimai svetimų kraštų spaudos, kad rašytų nedailioje šviesoj apie išeivius; išsiuntinėjimai politiškų valdžios agentų po priedanga dvasiškųjų misijonierių; persekiojimai sugrįžusių namo emigrantų už priklausimą užrubėžiuose į savo tautiškąsias draugijas; prisikabinėjimai prie ateinančių iš užrubežės laikraščių ir kningų; sunkios pasportų systemos; nuolatiniai begaudymai intariamų ir nužvelgiamų veiklesnių žmonių parubežėse ir net ant jūrių. Bet iš visų „divide et impera" politikės abuojesnių priemonių yra aštresnė ir pavojingesnė — šnipų systema, kurias berods užlaiko kiekviena viešpatystė, tačiaus gal nei viena tokių ištobulintų ir vienok netobulų systemų neturi, kaip Turkija ir Rusija. Apie pirmąją mums netaip arti apeina. Todel męs čia kalbėsime tik apie antrąją — tai yra Rusiją. Ir męs kalbėsime apie tai, kiek mus, lietuvius emigrantus paliečia — čionai, Amerikoje.

Męs pamename da iš Burcevo ir Menščikovo išvilktųjų aikštėn darbelių iš šnipų gyvenimo, kad paaiškėjo svarbųs faktai. Paaiškėjo, kad Amerikoje rusų valdžia užlaiko didelę armiją savo slaptųjų agentų. Jų darbai nesenai labai garsiai čia pra skambėjo didelėse politiškose bylose Paurėno, Rudavičiaus ir čielos eilės išeivių, kuriuos rusų valdžia, su slaptųjų agentų pagalba, norėjo iš Amerikos išgauti. Tos viešos bylos nenusisekė. Bet jos vistiek parodė, kad iš Rusijos išeiviai Amerikoje yra apsupti storu ir nematomu šnipų tinklu. Tas tinklas yra audžiamas nematomų vorų ir visur-kur spendžiamas, kad tik inkliūtų neatsargios muselės. Ir kas gali žinoti, kiek jų inkliūna!..

Šiomis savaitėmis labai akyvi dalykai apsireiškė New Yorke. Čia, kaip jau buvo rašyta, pribuvo iš Paryžiaus garsus Menščikovas, kuris anais metais padėjo Burcevui atidengti Azevą. Menščikovas „atvirto" iš valdžios agento į revoliucijonierių „draugą" ir ištikmai dabar „mėtavoja" už senąsias nuodėmes. Tuojaus neužilgo New Yorke pasirodė ir kitos dvi ypatos, kurios tuojaus spėjo pagarsėti: tai buvęsis žandarų pulkauninkas Persic ir armijos oficierius Rudnev. Abudu jie spėjo įsitrinti į vietinę rusų ir žydų publiką, pradėjo sandarbininkauti socialistų laikraščiuose „Forwaerts" ir „Warheit" bei anglų dien raštyje „The World". Bet štai staiga kokiu tai būdu pagavo Rudnevo dokumentus vietinis rusų laikraštis „Russkoje Slovo" (kuris pats seniau buvo intariamas...), ir viešai juos apskelbė. Pasirodė, kad tie rusų valdžios agentai čia sudarė didelę kombinaciją, — būtent uždėti „didelį mėnesinį moksliška žurnalą" ir „sugriebti" į savo rankas visą vietinę ir kitų miestų rusų—žydų visuomenę. Tas ir davė progą laikraščiui „Rus. Slovo" parašyti griau smingą įžengiamąjį straipsnį (N64), su šiokia įžanga: „New Yorke užėjo caro špionų viešpatavimas: vienas apkaltintas, du pribuvo ir apie save apskelbė, du dar atvažiuoja, pustuzinis laksto po rusų koloniją, drumsčia, dvokina. Amerikonų spauda prašneko apie šitą smarvę ir pradėjo spausdinti tai intervju su buvusiu caro špionu Menščikovu, tai čielas fantazijas žandarų pulkauninko Persico apie tai, kaip jis išgelbėjo carą ir areštavo Bogrovą nudėjusį Stolypiną, tai jų pasigyrimus tai vieni kitų koliojimus, tai išsiskaitliavimus, kiek jie gavo nuo caro ordenų" etc. Kiti gi (kaip va žydų socialistų laikraščiai) patį „Russkoje Slovo" visai negražiai intaria. Ir pasirodo tokia drumzlina putra, kad ir nežinia, kas ją verda ir kas ją maišo. Aišku tik, kad ji reikės rusų išeiviams išsrėbti ir gal daugeliui-daugeliui su ja užsinuodyti...

„Pagriebti visuomenę į savo rankas" — tai pirmutinis ir paskutinis slaptųjų agentų tikslas. Tą tikslą jie atsiekia prisišliedami prie laikraščių, įsiveržda mi už vadovus, už sekretorius, už agitatorius į visokias išeivių organizacijas. Per spaudą jie demoralizuoja visuomenę, o per organizacijas sužino visas tautos vienybės sprendinas, kurias ir pasiskubina taip surūdinti, suėsti, kad viesuomenė ir pačios organizacijos paskui stebisi: „Ir kas čia yra, kad mūsų organizacijos netarpsta, kad jos įra, kad mūsų vadovai, yt supjudyti šunis, pjaujasi!"

Nereikia manyti, kad „divide et impera" politikė yra vedama tiktai tarpe rusų ir žydų. Lenkai, finai, lietuviai, latviai ir kitos čia atkeliavę ir apsigyvenę tautos labai rūpi Rusijos valdžiai, —rūpi, kad tarp jų nebujotų politiška vienybė. Gal mažiau rūsų valdžia apie išeivius rūpinosi atgal kokis desėtkas metų. Mažiau tuomet buvo girdėtis ir pasirodant šnipų. Ramiau tuomet ir išeiviai gyveno: tvėrė savo draugystes, auklėjo, tobulino, mezgė kultūriškus ryšelius tarp savęs ir su kitais. Bet visai kas kitą matome po pastarųjų revoliucijos išsiveržimų Rusijoje. Nuo 1905—6 metų užvirė ir tarpe išeivių smarkesnis bruzdėjimas. Nutilus šaukimui „gelbėti tėvynę", prasidėjo kurtųs ir aštrųs šaukimai kovos prieš vieni kitus. Męs girdime, kad tokie šaukimai ir kurstymaisi yra pas lenkus, latvius ir kitus Rusijos išeivius. Bet užvis labjaus atjaučiame prasidėjusį iširutės darbą pas mumis — amerikiečius lietuvius. Kokis šitos iširutės tikslas? Juk lietuviai, kaipo vienos ir tos pačios vargingos šalies išeiviai, nenori blogo nei sau nei savo tautai. Jie žino, kad tik mūsų: vienybėje — galybė. Iširimas gimė nedelto, kad p. Vidūnas „Jaunime" sako: girdi, Amerikoje mat eina gyvenimas aštryn; bet jis amerikonų juk nesklaido! Arba va paimkim Amerikos vokiečius, francūzus, airius, škotus: jie taipgi turėtų šitą gyvenimo „pasiaštrinimą" atjausti. Vienok nieko tokio pas juos nėra: jie ramiai sau dirba ir žengia pirmyn, kaip kulturos, taip ir politikos arenoje. Tik pas Rusijos išeivius atėjo sugedimo ar norakinio gadinimo laikai. Čia aišku, kad yra pridėta kieno tamsios rankutės, ir visai neapsiriksim, jeigu pasakysim, kad čia yra darbas tos pačios nelemtos politikės: „divide et impera" — pasklaidyk ir valdyk. Jis yra varoma tiesiai ir užueimomis...

Daugelį sykiu pasklido ir mūsų laikraščiuose šiokietokie ūkanoti faktai, kad tarpe lietuvių landžioja tam sios ypatos, veržiasi į organizacijų vadovus, drumzdžia nuomonęs, kursto veikėjus su veikėjais. Bet lietuviai kantrųs ir nerangųs: pasiginčijo ir vėl nurimo. Tik nenurimo tie tamsųs veikėjai (jie buvo tokie akyžadųs, kad net laiškais grumojo laikraščių leidėjus, reikalaudami prašalinti redaktorius, už rašymą apie jų darbelius — tikras faktas! — tik atkandę dantį vėl nutilo...). Kas akyliai seka paskui visas mūsų organizacijas, tas aiškiai galėjo pastebėti, kad prie jų slankioja tamsųs šešėliai ir varo politikę „divide et impera". Keletas metų atgal iš Lietuvos buvo rašyta pagautos žinios iš tikrų šaltinių, kad Amerikon išsidangino apie 20 slaptų agentų — *lietuviškai kalbančių*. Reikia manyti, kad jie nesėdi rankučių sudėję. Pastarųjų metų vaidai mūsų organizacijose ir laikraščiuose buvo priskaitomi būk tai atsiradusiam antagonizmui tarpe „tautiečių" ir socialistų". Tai yra gryna nesuomonė! Niekados lietuviai nebuvo ir nėra priešingi naujoms ir pažangioms idėoms, tų tarpe ir socializmui; taip jau anais pirmrevoliucijiniais metais ir socialistai niekados nemėtė purvais į visus lietuvius, kaipo tautiečius. Tik vėlesniu laiku tas atsirado kaip tarpe lietuvių, taip ir tarpe kitų Rusijos išeivių, nes po revoliucijos išeiviai pavesti buvo aštresnei sargybai ar „sustiprintai apsaugai", kaip Rusijoje sakoma. Ir ta sargyba varo darbą — „pasklaidyk ir valdyk". Ir to darbo vaisius męs dabar renkame...

PERŽVALGA.

// **Tolstojaus raštai lietuvių kalboje.** Didelio rusų rašytojaus ir etikos vadovo, L. Tolstojaus raštai dauginasi ir lietuvių kalboje. Ikšiolei jau turėjome apie desėtką jo mažesnių beletristikos vertimų brošuraitėse. Dabar „Tėvynė" spausdina romaną „Prisikėlimas", o Vilniaus „Viltis" — atspausdino garsiąją 5-veiksmę dramą Vlast tmy (Patamsio galybė). Tuom tarpu męs ant rankų turime neblogą vertimą rankraštyje sociališkai-kritiško veikalo „Mūsų gadynės vergija", o Lietuvos laikraščiuose p. Dirsa apsiskelbė verčiąs naują pomirtinę (neužbaigtąją) 6-ių veiksmų dramą „Gyvasis lavonas". — Tolstojus tarp lietuvių eina populiariškyn. Ir labai gerai. Raštai tokio didelio morališko gadynės vadovo ytin mums dabar reikalingi, kada dideliuose mūsų visuomenės sluogsniuose

atsiduoda dvasiško ir draugijinio sugedimo pelėsiai ir puvėsiai. Gal delto tai prakilnesni publicistai ir griebėsi dabar mums populiarizuoti Tolstojų...

*

// **Netikras diagnozas.** „Lietuvos" 44 N, p. K. Virsnis bando išaiškinti, kodel pas mus kįla vaidai. Anot jo, vaidai iškįla, kad mūsų laikraštija dar nemoka suprasti gyvenimo ir neturi sveiko kriterijaus apie bile kokį naują atsitikimą ir faktą. Laikraščiai svyruoja ir padalina visuomenę. Paveizdui priveda ir „svečių nebuvėlių" misiją, kuri sukėlė vaidus. p. Virsnis maždaug taip sako: „Susipratusieji tikrai (socialistai) prijautė ‚Saulės' mokykloms ir pradėjo šnairoms žiūrėti į „Kovos" redaktorių Vidiką, ypatingai už sėbravimą su žandarų draugais". Ir laikraščių padalinti žmonės, vieni mokykloms aukojo, kiti kuningams Tumui ir Olševskiui liežuvius rodė. Taip dalykams einant ir taip mūsų laikraštijai blaškant visuomenę, p. V. pranašauja da didesnius vaidus organizacijose, ypač socialistų sąjungoje, negu „buvo vaidai Baltrušaičio su J. O. Širvydu".

Diagnozas visai netikras. Laikraščiai čia tiek tėra kalti, ant kiek jie neturi pastovios drąsios ir žmoniškos redakcijos. Čia daugiau kalta yra nauja ir ankstyva srovė tarpe lietuvių. Ta srovė visokiais vardais vadinama, bet ji niekur toliau neapšviestų lietuvių nenuveda, kaip prie „plačios laisvės... liežuvius rodytis". Anais metais tiek ir kalbos bebuvo, kaip apie Baltrušaičio—Širvydo vaidus. Manė tūli žmoneliai, kad tiems vaidams užsibaigus, lietuviai socialistai susilauks: vienybę, lygybę, brolybę ir ramybę. Bet tie vaidai užsibaigė jau kelinti metai, o vaidai, kolionės, intrigos ir net muštynės traukiasi tarpe socialistų dar karštesniu tempu. Todel be reikalo p. Virsnis tebežiūri „buržuazo" akimis: pasekmes skaito už priežastis. Tų vaidų priežastis yra — jieškojimai laisvės, tokios kokios dar lietuviai nesupranta. Del šito ėjo vaidai ir tarpe Širvydo su Baltrušaičiu: pirmasis norėjo pravesti L. S. Sąjungoje kulturos darbą, spausdinimus mokslišką knygų, bet neįsileisti į ofciališkumus, į žaidimus komitetais, rajonais, etc., o antrasis (Baltrušaitis) šaukė: „laisvės", socialdemokratijos, revoliucijos, etc. Viskas tas atsiekta: laisvė liežuvius rodytis, šnipais apsišaukti. Bet ar tas užganėdina žmones? Ar ne ta „laisvė" ir p. Virsnį išspyrė iš mūsų socialistų tarpo? Diagnozas mums reiktų statyti toks: męs perdaug bėgame prie laisvės ir ją taip blogai išnaudojame, kad einame prie saužūdystės. Tam vaistai rasis tiktai išmintingame konservatizme ir ramioje pirmyneigoj.

*

// **Valparaisiečiams trinktelėjo.** „Tėvynės" N44, p. Keistutis, buvęsis Valparaiso univ. studentu, užveda polemiką su kitais Valparaiso studentais, kurie anksčiaus per „Tėvynę" (p. Z. Jank.) klabino į visuomenės duris, kad lietuviai atsimintų Valparaiso neturtingus studentus ir juos sušelptų. p. Keistutis trumpai ir rimtai valparaisiečiams paaiškino: kodel visuomenė tat juos užmiršo. Jis sako: labdaringus darbus pas kitas tautas atlieka biznieriai, kaipo labjau apšviestesni ir turtingesni. Taip, pav. Chicagos daktaras Richardson išdalino visokioms įstaigoms $7,000,400, ir pats nuėjo į senių namą užbaigti savo gyvenimą (čia reiktų — męs pridurtume — suminėti žydų turčiai Strauss, Shiff, arba fundatoriai Cooper Union, Brooklyno Dailės Instituto ir šimtus kitų). Bet lietuviai — sako p. K. — vietoj savuosius biznierius remti, eina ir perka pas anglus ir žydus. Tokiu būdu lietuviai kelia į turtą svetimtaučius; paskui jų turčiai šelpja tik savuosius, o ne lietuvius. O valparaisiečiai, užuot visuomenę paakinti ir atragint nuo šito paiko papročio, dar rėkauna prieš gerą ir teisingą, tikrai visur su aukomis prisidedantį lietuvį. Lietuvius peikia, ir paskui prie jų šaukiasi.

p. K. trinktelėjo valparaisiečiams į patį smilkinį. Bet ar jie šitą faktą kada supras? Juk nesykį jiems buvo trinktelėta, o jie vis tebežaidžia į „nonkonformistų" kuopas, politikuoja, tuomtarpu lietuvių nacionaliniu gyvenimu tiek tesirūpina, kiek mahometų koranu...

*

// **Da apie Rygos cenzorių.** Per. numeryj perspausdinome iš „Rygos Garso" žinutę, kurioje pasakyta, jog lietuvių spaudos cenzoriumi yra latvys R. Laivinsh; jis netik valdžiai tarnauja, bet da ir dviem latvių laikraščiams sandarbininkauja. Taigi reiktų manyti, jog yra geras literatas, ir jei lietuvių raštus cenzuruoja, tai privalo ir lietuvių kalbą mokėti. Bet faktai ką kitą parodo. Męs jau esame minėję, kad Rygos cenzura nedaleidžia siųsti iš Amerikos visai nekalčiausių raštelių. Anuo sykiu tapo iš Rygos cenzuros grąžinta tokios kningelės, kaip vertimas iš rusų kalbos „Švedų liaudies švietimas" ir velionio Gužučio dramatiškas veikalėlis „Palocius ežero dugnuose"! Ką sakysite ant šito? Matoma, kad mūsų brolis latvys, — arba pasiėmęs raudoną cenzoriaus plunksną taip save inbaidė, kad pralenkia net rusus cenzorius, arba gal ir visai jisai tų raštų neperžiūri, ir paveda kokiam savo raštinės berniokui su raudonu rašalu kariauti prieš lietuviškus raštus... Priderėtų Rygos lietuvių laikraščiams kiečiau pasišnekėti su savo cenzura, kad ji nedarytų civilizuotame amžiuje juokų!

*

// **Beletristikos mokiniams.** Keletas jaunųjų beletristų mus klausinėjo per laiškus: kokie geresni yra rankvedėliai pasimokinimui rašyti apysakėles, vaizdelius škicus, feljetonus, etc. Kiek laiko turėdami atsakinėjome laiškais, bet del platesnės žinios atsakysim ir per laikraštį.

Rašyti beletristiką reikia prigimto gabumo ir labai didelio apsiskaitymo savoje ir svetimų tautų literaturose. Lietuvis įžengdamas į beletristikos lauką butinai privalo perskaityti nors vieną ar du savo tautos klasiku: sakysim Kudirkos ir Daukanto arba Valančiaus veikalus. Taipgi nuolatos sekti ir perskaiyti naujai išeinančias liet. kalboj didėsias apysakas. Gerai perskaityti senesnių kritikų raštus, — geriausiai mus kaimynų rusų: Bielinskio, Dobroliūbovo ir Pisarevo. Męs patariame delto senuosius, kad lietuvių literatura lygiai tąpatį laipsnį pergyvena, kaip buvo veik šimtmetis metų atgal pas rusus. Tarp ko kito gali pabandyti apysakučių rašymo lekcijas, kurias duoda „The Home Correspondence School", Springfield, Mass. ant tėmos: „Short-Story Writing". Koki tai systema, arčiau neteko sužinoti. Bet girdėjom, kad esanti nebloga.

*

// **Laikraštis „Aušra".** Pasirodė 1-mas num. dvisavaičio laikraščio „Aušra", apie kurį smulkiau paminėjome prie naujų raštų. Jį leidžia Vilniuje tam tikra bendrovė, kuri nors po kuningų matomai intekme, vienok įveda demokratišką būdą — renka laikraščio redaktorius viešame susirinkime. Ta forma sveikintina. Laikraštukas švariai surėdytas, daili spauda ir poperius. Antgalvyj artistiškas piešinys ir Vilniaus „Aušros Vartų" paveikslas. Formato, kaip mūsų „Tėvynė", 20 pusl. subrošuruota ir su viršelių lapais. Tai tokia techniškoji pusė. Turinys, apskritai pasakius, tautiškai-katalikiškas. Net ir žinios imama daugiausiai iš bažnytinių atsitikimų lauko. Kaipo tokia pakraipa, ji yra tendencijinė ir šioje gadynėje jau visiškai blėdinga. Laikraščiai privalo būti be užreikštos iš kalno tendencijos. Užtenka to, kad laikraštis seka tik gadynės dvasią ir nevaržo visų gerųjų, gražiųjų ir pažangiųjų minčių. Ar klerikalų organai to nevaržo, męs nepasakytume.

*

// **Tautiškos kapinės.** Chicagos lietuviai sujudo pirkties žemės plotą, ant kurio ketina inkurti „Lietuviškas Tautiškas Kapines" — žinoma, neprigulmingas į jokią bažnyčią nei religiją. Tam tikslui apžiūrėjo plotą iš 21 akro žemės kertėje Archer ir Kean avenių. Bondsus pardavinėja po $50 ir $100: p. p. A. Olševskis ir J. Bagdžiūnas, abų vietiniai lietuviai bankieriai. Tą visą reikalą veda liet. draugysčių susivienijimo išrinktoji komisija, kurios sekretorium yra St. Danta, 1613 So. Halsted. Taip męs viską iškaitome iš mums prisiųstojo plakato.

Tautiškų kapinių judėjimas labai pagirtinas. Visu-pirmu lietuviai savo kapines turėdami pigiau galės savo artimųjų palaikus pašarvoti į motiną žemę, pagaliaus išsiliuosuos nuo pašalinių varžymų — ag, būdavo, pasimirus žmogeliui nelabai dievotam, kuningėlis atmeta jo vargingą lavoną ir nepriima į amžiną atilsį...

// **Lietuviški pogromai.** „Darb. Viltis" N43, satyros formoje pajuokia mūsų laikraščius už pradėtą koliojimąsi šnipais ir mėtliojimąsi šitais epitetais vienų į kitus, kaip su pilke. Sako: „Tik vien reikia biskį lukterėti, tai visi mūsų šviesuoliai, tamsuoliai, laikraščių redaktoriai taps caro šnipais ir provokatoriai ir netrukus galima bus daryti žydų pogromus... Mat prie ko einame. Caro valdžia tik rankas trina iš džiaugsmo, kad visai neprašius susilaukė tiek daug šnipų visai nesamdytų. Tai gadynė!?"

Gerai pasijuokta.

*

// **Gyvenimo kankiniai.** Kitoje vietoj yra žinutė iš Marijampolės, kur praneša apie čielą eilę pasmerktų tai katorgon tai ištrėmiman žmonių, iš Suvlkų gubernijos. Visi jie nabagai tebeneša donę tam kruvinajam malochui, kuris 1905-ais metais Lietuvoje pakėlė galvą, pamasino kaimiečius prie ginkluotų sukilimų ir įvedęs į sląstus būrius geraširdžių ir neatsargių vientaučių, paliko juos tęnai...

IŠ VISUR.

× **Arabų iškerdimas.** Pereitą savaitę italų kariuomenė, inpykusi ant turkų ir arabų už savo prakišimą, ėmė po Tripolio apylinkės oazis lakstyti ir miesteliuose pjauti arabus. Per keles dienas naikino net ir ramių mahometonų vyrus, moteris ir kūdikius. Vienoje vietoj suvarė kareiviai į kiemą arabų būrį ir sušaudė. Daugelyj vietų rasta arabų moskvose (bažnyčiose) kruvos lavonų, kurie buvo baisiai išmėsinėti. Tokiu būdu nugaluota į 4000 arabų! Tuomi pasipiktino visa Europa, ypač Anglija. Be to pradėjo kilti Egypto, Kairo ir Aleksandrijos mahometonai. Delei italų žiaurumo galės ištikro iškilti Afrikoje „šventoji" karė, ir netik italus išvyti iš Tripolio, bet gali prisieiti riestai visiems Afrikoj esantiems europiečiams.

× **Turkija šaukiasi Amerikos.** Vardan turkų valdžios ambasadorius Adee kreipėsi Washingtonan prie Amerikos valdžios, kad įsikištų tarpe italų ir turkų, ir kad pasiliautų nekaltų žmonių naikinimas Vidužemio pajuryj. Be to Turkijos karės laivai jau surėmė rytinę dalį Tripolio ir rengiasi italus bombarduoti.

× **Cook grįžtąs?** Dr. Cook, kuris taip nemalonų sutiko priėmimą Danijoje, apvažiavęs Europą, nebemanąs važiuoti pas šiaurės eskimosus, bet sėdęs ant laivo „George Washington" ir grįžtąs Amerikon. Washingtonas yra teisingųjų patronas. Todel ir Cook'as jo vardo laivą pasirinkęs, nes dabar tikrai pertikrįsiąs, kad jis rado šiaurės poliusą.

× **Chinų revoliuciją pirmyn.** Po Hankow, pateko į revoliucijonierių rankas antras didelis Chinijos miestas, — pajurių punktas — Šanhai. Tad naujoji respublika su jos prezidentu Li-Ping-Šu eina platyn. Taipgi pietinėje Chinijoj pradėjo visuomenė reikalauti, kad Mandžu karaliaus gimine iš Pekino išsinešintų.

× **Del Marokos susitaikė.** Francija ir Vokietija pagaliaus galutinai susitaikė ir pasidalino tarp savęs valdžią ant Marokos. Francūzai džiaugiasi, kad jie didesnę intekmę Marokoje sau gavę, negu vokiečiai. Ar džiaugiasi tuomi Marokos murinai, niekas jų nesiklausia.

× **Pasmerkė vokiečių šnipą.** Exeter mieste, Anglijoje, teismas pasmerkė ant 21 mėnesio kalėjimo vokiečių oficierių Schultz, kurį rugpjučio mėn. Plymouthe buvo areštavę. Ištirta buvo, kad Schultzas buvo vokiečių valdžios apmokamas šnipas ir buvo atvykęs Anglijon patirti, ar anglai labai remia francūzus ginčuose su vokiečiais delei Marokos.

× **Kardinolai turės popežių atlankyt.** Lapkričio 29 d. Romos konsistorijoje bus išrinkta daugelis naujų kardinolų, įvairioms šalims. Popežius Pius nusprendęs, jog visi nauji kardinolai turės pribūti Romon, ir iš jo rankų gauti pašventimą. Tik Austrijos ir Ispanijos kardinolai, sulyg konkordato, neprivalo popežiaus siek ti, nes jiems raudoną kepurę uždeda patįs karaliai.

IŠ RUSIJOS.

Gorkij serga. Į Maskvą rašoma, jog garsus rusų rašytojas Maxim Gorkij sunkiai sergąs. Kaip Gorkio artimi žmonės sako, jisai labai ilgiąsis tėvynės Rusijos. Nesušildo jo kaitri Italijos salutė, Kapri.

Dar apie Bogrovą. Nors Kievos prokuratura pridengė tyrinėjimus apie Stolypino nužūdimą, vienok slaptoji policija tebesiginčija, kad Bogrovas buvęs siųstas nuo centralinio eserų partijos komiteto. Policija ginčijasi delto, kad tebėra užmesta ant jos dėmė. Kuliabko, šnipų viršininkas, tebėra tardomas. Ir kas ištikrųjų Rusijos premierą pasmerkė nužūdyti, niekas nežino.

Kuprino incidentas. Leidėjas laikraščio „Protiv tečenija" dailininkas Railian aprašė savo laikraštyje garsingą novellistą rašytoją Kupriną, kaip tasai neestetiškai ir nemorališkai praleidžiąs naktis. Visi pirmeiviški laikraščiai tokiu Railiano pasielgimu pasipiktino, o Kuprinas išsaukė jį ant dvikovos, iš brauningų šaudyties.

Darbininkų palocius. Peterburge sumanyta statyti „Darbininkų palocius", ant paveizdo, kaip Belgijoj yra statomi miestе „liaudies namai". Panašųs vienas palocius jau pastatytas Charkove. Jame telpa teatrams salė, muzėjus, biblioteka, augusiems kursai, sąnarių vaikams mokykla, skaitykla, sportinė, etc. Stato palocių tam tikra darbininkų draugija ant akcijų. Peterburge priskaitoma į 200,000 fabrikų darbininkų.

14 pūdų mergina. Sirotinskoje kazokų stanicoj, Viencovos vienasėdyj gyvena indomus riebumo fenomenas — tai 25 metų mergina Pankratova, kuri sveria 14 pūdų. Aplinkui krūtinę turi masto 2¼ aršinos. Tokio padyvo važiuoja žmonės iš toliausiai žiūrėti, o apsukrųs aferistai daug sykių norėjo riebučkę išvilioti į cirkus, bet ši bevelija sau ant gonkelių pašlijus gulėti.

Laikraščių bausena. „Kievos Atbalsių" redakterius areštuotas ir nubaustas 3-mis mėnesiais, už straipsnį paminėjimo Muromcevo metinių sukaktuvių. Simferopoliuje konfiskuotas numeris „Južnych Viedomostėj" — ir už straipsnį apie Muromcevą ir gimdytojų komitetus.

Bėgimas žydų. Tomske pastebėta labai staigus pasikėlimas žydų kelionėn. Kur jie keliaus, dar nežinia.

Milžiniška lenkams dovana. Varšava.— Lenkų „Mianovsko Kasa", iš kurios duodama pašalpa dirbantiems mokslo dirvoje, gavo milžinišką dovaną: pramonininkas Zglinickis įrašė testamentan didelę sritį neftės šaltinių, esančių Baku apygardėj, iš kurių kasmet gaunama milijonas rublių pelno. Kada męs gausime tokias dovanas?

Iš Lietuvos.

Negeros šimtrublinės. Pastaruoju laiku Lietuvoj atsirado negerų šimtrublinių. Platina jas daugiausiai čigonai. Jos taip gerai padarytos, kad nepratusiam beveik negalima atskirti nuo gerųjų. Negerosios šimtrublinės paženklintos 1898 m., serija P. G. No. 215677.

Teismuose šią savaitę buvo net kelios **redaktorių bylos.** 1) Rugs. 27 d. „Kurjero Litewskio" redaktorius Baranovskis nubausta 100 rb. už straipsnį apie Suomijos reikalus. Lig teismui „K. L." buvo sustabdytas, dabar teismas leido vėl išleidinėti. 2) Tą pačią dieną lenkų savaitraščio „Wiedza" redaktorius Rimkevičius nuteista 2 met. tvirtovės už išleidimą kningutės „Tikėjimas, bažnyčia ir valstybė". Kaltinamas buvo už kurstymą prieš valdžią ir pasityčiojimą iš tikėjimo. 3) Rugs. 28 d. „Zorza Wilenska" redaktorė Emma Dmochovskienė nuteista 2 mėn. tvirtovės už straipsnį apie Suomiją ir kt. 4) Tą pačią dieną „Siev. Zap. Golos'o" redaktorius Šatas nuteistas užmokėti 10 rb. 1 parą atsėdėti už atspauzdinimą Suomių seimo peticijos į carą, be caro rūmų ministerio leidimo.

Z. Aleksos, Bliūdžių, Verbylų ir kt. byla — už prigulėjimą prie L. S. D. Partijos, už laikymą ir platinimą uždraustų spausdinių — Varšavos Teismo Rūmų užbaigta 28. IX. 1911 Marijampolėje. Nuteista: Z. Aleksa 4 metams katorgos; Ambrazevičius L., Verbyla A., Verbylienė K., Bliūdžius Petras Simano sūnus, Ražaitis, Vencius — ištrėmimui Siberijon; Bliūdžius Petras Jono sūnus, Bliūdžius Jonas — tvirtovei 3 — 12 mėnesių (su užskaitymu atsėdėto laiko); Verbyliutė, Girgždis, Stankevičienė, Vytiniauskas (?) išteisinta. Byla ėjo uždarytomis durimis. Gynė advokatai — A. Bulota, Stašinskis, Pereverzevas, Rusockis. Kaltino vice-prokuroras Žizin. Tai vis praeities aukos. Ar nesuskaitytų kas, kiek gi tų aukų mūsų jau yra padėta?

KRETINGA, Telšių pav. Liepos 21 d. Korolenkos traktieriuj vietiniai žemsargiai ir urėdninkas areštavę Kvecių kaimo valstietį Silvestrą Kauną nuvedė jį į šaltąją prie policijos. Ant rytojaus, kada Kauną įvedė į nuovados kanceliariją del surašymo protokolo, tai Kaunas pasirodė esąs be žado ir taip silpnas, kad vos galėjo stovėt. Vietinis policijos valdininkas p. Jacko-Jackevičius, manydamas kad Kaunas apsirgo pilvo liga, pareikalavo feldšerių Elizarovą, kuris apžiūrėjęs ligonį patarė duot „kastorką". Bet toliaus policistai, matydami, kad ne tame dalykas, indavė Kauną valstiečiui Varkojui, kuriam įsakė vežti ligonį kuogreičiausiai namo į Kvecius. Parvežus namo Kaunas nesulaukęs kuningo mirė.

Nabašninko namiškiai ir gentis, matydami kad mirties priežastimi buvo primušimas, tuojau subruzdo ir mušė kelias telegramas gubernatoriui ir policijos departamentan. Buvo padarytas tardymas, kuris išaiškino, jog Kaunas šaltojoj buvo muštas ir visokiais būdais kankintas policistų — žemsargio Jarmontavičiaus ir etapinio sargo D. Petkučio, kuris pabėgo į užsienį, o žemsargis Jarmontavičius tapo suimtas ir sėdi dabar kalėjime. Žmogžūdžiu pasirodė tas patsai Petkutis, kuris per procesiją bažnyčioj kryžių nešdavo ir apie kurį kitados „Naujoj Gadynėj" buvo rašyta. Revidavojant Kauno lavoną buvo atrasta, kad jis mirė nuo primušimo ir kad visas kūnas ir net lyties dalįs buvo baisiai sumuštos. Nabašninkas Kaunas buvo da jaunas, nevedęs ir žmogus blaivas.

Vargdienio sūnus.

PUŠALOTAS, Pan. pav. Kiek laiko atgal Pušaloto apylinkės žmonės turėjo progą užgirsti nepaprastą naujieną, — jog Pušaloto klebonas primušė miestelėnąūkininką Tamašauską. Nusistebėjome!— O Tamašauskas vis-gi tuom nepasikakino. Padavė kle-

boną teisman, kuris nesenai ir atsibuvo. Žemiečių viršininkas nuteisė kleboną užmokėti 2 rub. Kad mušas kokie valkatos, pijokai, tai tame nėr ko ir stebėtis, męs lietuviai prie to taip jau pripratom... bet kad kuningas žmogų muša su lazda ir da ne savo būte — tai jau tikrai užtylėti negalima neparašius į „gazietas''.

Kazelis.

SEDA, Telšių pav. Sėdiškiai nesenai buvo intaisę Telšių gymnazijos naudai vakarą. Inplaukimo buvę lig 160 rb.; išlaidas atskaičius, gymnazijai beliko 30 r. Bet esąs toks įstatymas, jog turį gryno pelno likti 30 - nuošimčių iš inplaukimo. Todel dabar Kauno gubernatorius ir pareikalavo da 21 rub. Prisiėjo užmokėti. Pranešame apie tokį „įstatymą'', idant ir kiti neinkliūtų.

PASVALYS. Pasvalio mėgėjai artistai rengia antru kart vakarą. Dabar nori vaidinti du veikalu: „Ameriką pirtyje'' ir „Dėdė atvažiavo''. Pirmą kartą buvo lošta irgi du veikalu: „Mūsų gerasis'' ir „Velnias ne boba''. Dabar visi artistai, o ypač artistės, pasijuto labai užgautais kun. K. Banevičiaus pamokslu. Tasai kuningas iš sakyklos apskelbė, kad visi dalyvaujanti lošime, o labjausia merginos, tai pataikaujančios ypatos, neturinčios pasogos (dalios), o norį ištekėti, ir statosi vyrams į akis, kad tik pasidabojus jiems. Kažin ar klebonui pridera taip daryti?

A. Pasvalietis.

TARALDŽIAI, Ukmergės pav. Taraldžių sodžiuje atsitiko nemalonus atsitikimas. Pasiutęs šuo apriejo 3 žmones. Du iš jų važiavo Vilniun pas tam tikrus gydytojus gydytis, vienam pasirodė perbrangu ir jisai gydėsi Salose pas felčerį, taipgi ėmė vaistus ir nuo kun. Bublio. Bet praėjus savaitei jis apsirgo ir apriejo da vieną vyrą ir moterį.

P. B. Melagis.

PUNKIŠKIAI, Ukmergės pav. Punkiškių apylinkėj atsirado daug vilkų. Taip išnetyčių atsiradę jie pridirbo daug blogo. Kuone kiekvieno ūkininko papjovė po kumeliuką, veršiuką arba taip ką nunešė. Taip-pat išpjovė kuone visus šunis, pradėjo lįsti į gurbus, diendaržius ir t. t.

P. B. Melagis.

ILAKIUOSE sudėtomis spėkoims atidengta motoru varomas malūnas. Žydų kompanija žada greitu laiku atidengti antrą motoru varomą malūną.

Manerta.

(„Liet. Ukin.'')

VILNIUS. „Juodvarnių'' gimnastų kuopelė''. Prie „Rūtos'' organizuojasi gimnastų kuopelė, vardu „Juodvarnis''. Prisirašė jon jau 15 žmonių. Norinčius prisidėti kviečia jos organizatorius Jonas Vileišis, St. Kairis ir D-ras A. Domaševičius. Greitu laiku žada būti įsteigiamasis tos kuopelės susirinkimas.

Miškai dega. Krakių valsčiuje dega dvarininko Tallat-Kelpšos miškai. Išdegė dideli miško plotai. Vandens stoka. Gaisras vargiai bepasiseks užgesinti.

Nauji pieninkavimo kursai. Ukmergės pav. Kauno Ūkio Draugijos skyrius steigia pieninkavimo kursus Skačiūnų dvare, Ukmerg. pav. Kursų vedėjais bus instruktorius p. Narzimskis ir veterinorius Falkovskis. Mokinimas prasidės 12 ir baigsis spalių mėn. 31 dien.

PANEVĖŽYS. Rugsėjo 23 d. vakare iškilo Ramigalos gatvėje didelis gaisras. Sudegė Antanavičiaus ir našlės Venckūnienės du klojimai, pilni neiškultų javų ir dvi daržinės su visu šienu. Nuostolių daug. Gaisro priežastis — tai kerštas. Piktadario dar nesurasta.

Liutavaras.

SUVALKAI. Praeitais metais lietuvių kalbą išguldė gymnazijoje Matulevičius. Šiemet tris savaites nebuvo lekcijų lietuvių kalbos. Dabar, ačiu „direktoriaus'' darbštumui, lekcijos yra, tačiaus jos nei kiek nelinksmina mokinius lietuvius, nes beveik kiekvienas išmano ir žino daugiau apie Lietuvos rašliavą ir literaturą už patį mokytojį.

Šis mokytojas, turėdamas tiesas mokytojauti liaudies mokyklose, jau nuo senai ten ir mokytojavo. Kokios jis tautos yra sunku pasakyti: penkerius metus atgal buvo lenku; jo vaikai išauklėti lenkų dvasioj, taip kad net lietuvių kalbos lekcijų nelanko. Jis pats lietuviškai vartoja pavyzdin šitokius barbarizmus „mažna''. Kalbėdamas maždaug šitokius sakinius vartoja: „išvertė iš lenkiško liežuvio...'' ir t. t. Apie syntaksę gi ir literaturą geriau ir neminėsiu. Norėdamas išvengti aštrios mokinių kritikos, stato už rašomuosius darbus „visiems'' penkis (nežiūrint, kaip darbas atliktas), o atsakinėti nereikalaujama.

Tokį — tai męs, suvalkiečiai, turim lietuvių kalbos mokytoją.

Sil. Abželvis.

„Vosilkos diena''. Vilniaus miesto Draugija šelpti biednuosius kreipėsi į miesto valdybą, prašydama, kad ši išgautų iš gubernatoriaus leidimą intaisyti Vilniuje „vosilkos dieną'' tos draugijos lėšų padidinimui.

Viežiškių sodžiuje, Raguvos p. Ukm. pav. Rugsėjo 25 d. vakare ištiko gaisras, kuris sunaikino Petro Baltrušaičio kutes, 9 raguočius, 12 kiaulių, daugiau 200 žąsų ir daržinę su šienu, o Prano ir Kazio Trečiokų klojimą su visais javais. Gaisro priežastis nežinoma. Nuostolio daugiau 2 tūkstančiu rublių.

Pusdavatkis.

KRETINGA, Telšių pav. Kretinga, tai vieta visokių „šarlatanų''. Čionai neilgą laiką gyveno koks tai net medicinos profesorius; po jo apsigyveno fotografas (buvęs rodos nesenai račium) hypnotizierius Stropus. Čion gyvena garsi viscj apylinkėj homeopatė Bortkalė (speciališkumas: rožė, nuaugimas kaulo arba žemaitiškai tariant „jiedovnė''), pas kurią žmonės su visokiomis ligomis traukte traukia.

Yra čionai ir kningynas, bet žmonės retai kuomet jame apsilanko (ir tai dažniausiai kitų parapijų). Kretingiečiai labiau palinkę nešti savo grašius į smukles, kurių čion esama trįs, vienas monopolis, o aludžių ir slaptų smuklių, tai nei suskaityt negalima.

Čionai yra valdžios 2-klasė mokykla, kurią lanko vaikinai ir mergaitės drauge, ir vienaklasė, valdžios lėšomis 1908 metais atidaryta mergaičių mokykla.

Praeivis.

Žuvų naikinimas. Vyriausioji Ūkio ir Žemd. Valdyba atkreipė akį į tai, kad Lietuvoj ir Baltgudijoj prūduose, ežeruose ir upėse **labai naikinama žuvis**; priegtam vartojama dar uždrausti nuodai — „kukelvan''. Už vartojimą tų nuodų gręsia bausmė nuo 4 iki 8 mėn. kalėjimo. — Vilniaus policijai liepta daboti, kad nebūtų taip naikinamos žuvįs.

Kazimiero Stabrauskio nauji darbai. Lučajo miestelis, Vilniaus pavietė turįs nuo senovės puikią renesanso styliaus bažnyčią, kurios vidurys irgi buvo kadaise išdabintas freskais ir kitais didelės grožės padabinimais. Tačiaus laikas ir apleidimas buvo jau smarkiai tos bažnyčios senovės grožę apgraužę ir aplaužę. Mums visiems žinomas mūsų dailininkas Kaz. Stabrauskas buvo nepersenai ton bažnyčion parkviestas jos senovės grožę gaivinti. Sutvėręs jis tęn į išdilusiųjų vietą šešius savo kompozicijos naujus freskus, kitus-gi kur reikiant, taisęs; o visur tęn, kur galima buvo dar susekti senovės darbus, pasistengęs taip juos atitaisyti, kaip senovėje buvę dailininko sutverta. Taip tarp kitų yra atnaujinti freskai apie 7 Sakramentus, — brangus lenkodailininko Jono Brzezinskio darbas.

Visas Lučajo bažnyčios vidurys darąs dabar nepaprastos dailės grožės įspūdį.

Pasirodė kometa. Spalių 2 d. Dvinske, vakarų šalyj, nuo 7 iki 8 valandai vakaro labai aiškiai neapginkluota akimi matėsi kometa.

P. Varnas.

Panevėžys. Šiomis dienomis išvažiavo metams į Paryžių dantų gydytoja, p. Emilija Braždytė-Perekšlienė. Ne praktikos stoka, nes buvo užversta darbais — bet nenuilstantis troškimas dar labiaus išsitobulinti savo mokslo šakoje privertė ją iškeliauti svetimon šalelėn.— Būtume labai patenkinti, jeigu kas nors iš mūsų dantų gydytojų tautiečių, ypač šiemet pabaigusių mokslą, atvyktų ir apimtų apleistąją pelningą vietą

Liutavaras.

JANKUNAI, Panevėžio pav. akalica. Mik. Laurynavičius pardavė čia savo žemę tam bankui, kurs rusus į mūsų kraštą gabena. Laurynavičius yra gavęs tą žemę po savo dėdės kun. Zastarskio. Nabašninkas kun. Zastarskis buvo žmogus labai doras, seni žmonės jį tebeatmena ir gerbja. Nesitikėjo turbut vargšas užrašydamas tą žemę savo seserėnui, kam ji pateks. Liūdna!

N.

(„Liet. Žinios''.)

Kareiviai pamišėliai traukinyje. Rugsėjo 10 d. III-klasės vagone lydimi dešimties sveikų kareivių važiavo 5 kareiviai pamišėliai. Tuo pačiu vagonu važiavo daugelis žmonių. Staiga, netoli Bezdanų stoties, vienas iš pamišėlių puolėsi smaugt vieną važiavusią mergaitę. Vos-ne-vos pasisekė pamišėlį nuo jos atitraukti. Indomu, kad keleiviai, kurie turėjo del to nemaža išgąsčio, nors reikalavo ir Bezdanuose ir Naujoje Vileikoje skundų kningos, kad įrašius šį atsitikimą, kningos negavo.

Žemaičių vysk. kuningų permainos. Kun. Miniatas paskirtas Šiaulių kalėjimo kapelionu; kun. Dobužinskas — Kauno kalėjimo kapelionu; kun. Lialis, Beržoros filialistas, ir kun. Bijeika, Antašavo fil., perkelti kits kito vieton; kun. Laugalis, Ylakių kam., ir kun. Šveistrys, Kartenos kam., perkelti kits kito vieton; prelatas Pavilanis del nesveikatos paliuosuotas nuo katedros klebono ir konsistorijos asesorio pareigų ir apsigyveno Anykščiuose; kun. Bl. Česnys, išėjęs mokslus Peterburgo Dvas. Akademijoj ir Friburgo universitete, kviečiamas į Peterburgo Dvasiškos Akademijos profesorius.

Įšventimai. Spalių 2 d. Žemaičių vyskupas Cirtautas įšventė kuninguosna Žemaičių seminarijos klerikus: Vladą Dzimidavičių ir Joną Audarą.

Pašauktas tieson. Varanavičių klebonas kun. Fran. Gugis pašauktas tieson del piningų rankiojimo po visą Rusiją be tam tikro leidimo bažnyčiai statyti.

Gresia jam už šį prasižengimą 25 r. pabaudos ir surinktųjų piningų apvertimas vietiniams labdariškiems tikslams. Surinkęs kun. Gugis be konsistorijos žinios 600 rb.

K.

Parduoda dvarą. Kauno apygardos teisme, lapkričio 30 d., par davinės Vytauto Daunaravičiaus dvarą Ukmergės ap. „Anieliovo'' palivarką „Piesle'' ir žemę Pagirių miestelyje, išviso 712 dešimtinių. Visa ta žemė užstatyta Vilniaus žemės banke už 58,000 rub.; pardavimas prasidės 10.000 rub.

(„Viltis''.)

PANEMUNĖLIS, Ežerėnų ap. 17 d. rugsėjo atsibuvo naujosios bažnyčios pašventimas. Žmonių buvo nemažai, nes visiems rūpėjo pamatyti naujoji bažnyčia. Apleidžiant senąją bažnyčią gerb. prof. Matulevičius pasakė puikų pamokslą.

Naujoji bažnyčia buvo pradėta statyti 1907 met., dar prie klebono a. a. Katelos; užbaigta 1911 m. prie klebono Budriko. Atsiėjo bažnyčia apie 32 tūkst. rub.; rodosi nepigiai, bet pažiūrėjus į bažnyčią, tai regis, kad ji verta dar daugiau. Daug panemunėliečiam buvo vargo iki pastatė tą bažnyčią.

SUVALKAI. Keistas laikraštis. Vienintėlis Suvalkų gub. lenkų laikraštis „Tygodnik Suwalski'' ypatingus turi gabumus. Mato niekniekių niekniekėlius, atsitinkamus ne tik gubernijoj, bet ir platesniam pasauly, Marijampolės gi parodos, apie kurią, kaipo labai svarbų atsitikimą Suv. gubernijoj, plačiai rašo net visai mūsų šaliai svetimi laikraščiai, tas Suvalkų keistas laikraštis nei žodžio nemini, o jau du jo numeriai išėjo, Marijampolės parodai pasibaigus!..

KATILIAI, Naumiesčio ap. **Liudžių-plėšiką suėmė.** Rugsėjo 20 d. Katilių sodžiuje suėmė pas kalvį Levoną garsų po visa apylinkę plėšiką Liūdžių ir jo draugą Daniliauską. Abudu plėšiku jaunu vyru ir daug žmonių apiplėšę. Liūdžius paėjo iš Kubilių sodžiaus, o Daniliauskas — iš Veršių sodžiaus. Abiejų plėšikų jau senai polocija jieškojo. Bet sunku buvo policijai suimti tuodu plėšiku, nes juodu nuo policijos drąsiai gynėsi, šaudė. Buvo sukviesta policija iš aplinkinių miestelių ir bažnytkiemių. Atvyko net patsai policijos viršininkas iš Naumiesčio. Policija taippat šaudė į tuos namus, kur buvo pasislėpę tuodu plėšiku. Namai to kalvio nuo šūvių išrodė, kaip rėtis. Pagaliaus plėšikai pasidavė policijai. Juodu policija iškračiusi rado kelis revolverius naujos systemos ir daug dar gilzių, patronų. Sargybiniai per Griškabūdį tuodu plėšiku, surakintu retėžiais, išgabeno į Naumiestį, o iš ten greitu laiku išvežė Suvalkuosna. Juos lydėjo patsai Naumiesčio apskričio viršininkas. Visų apylinkės gyventojų nušvito akįs, nes nebereiks bijoti!

Mok. Juozas Ūsas.

VIŠTYTIS, Suv. gub. Spalių 2 d. atsilankė Vištytyje Prūsų karalaitė, Viktorija-Luiza. Apžiūrėjo katalikų bažnyčią, gaisrininkų draugiją, žydų synagogą ir pasienio kareivių stotį. Lydėjo Augštąją Viešnią 2 prūsų vyresniuoju generolu ir viena freilina.

Prūsų karalius už Vištyčio ežero turi savo girias, kur kasmet rudenį atvažiuoja atsilsėti ir pamedžioti. Anais metais (1910) išdegus Vištyčiui atsilankė Vištytyje pats prūsų karalius, o dabar kas metai atsilanko tik jo rūminiai. Šiemetinis karalaitės atsilankymas buvo visai netikėtas, Kalba, būk vokiečiai norį savo geležinkelį pratęsti iki pačios rusų sienos ir būk karalaitė drauge su žinovais rinkusi geležinkeliui vietą.

KARČRŪDĖ, Naumiesčio ap. Čionai suimta gana garsus plėšikas Totorius. Suėmė ne policija, bet patįs žmonės. Surišę virvėmis jį nugabeno į Jankus, kur yra Tamošbūdžio valsčiaus raštinė. Ištęn jį, surakinę, išgabeno Naumiestin.

Mok. Juozas Ūsas.

KAVARSKAS, Ukmergės ap. 25 rugsėjo čia apsilankė Kauno gubernatorius. Jis dalyvavo pašventinime paminklo Aleksandrui II-rajam. Paminklą pastatė savo lėšomis Kovarsko valsčius del 50 m. sukaktuvių nuo panaikinimo baudžiavos.

Jonas Gnižinskis.

(„Šaltinis''.)

IŠ LATVIJOS.

„Žaislo'' Draugija. Rygos Lietuvių Visuomeniška Draugija „Žaislas'' tolyn labyn plėtojasi. Dirva tarpe Rygos lietuvių tokiai Draugijai yra gana plati. Tad nariai kasdien vis nauji ir nauji prisirašo. Susitvėrė savo lošėjų p. L. Jakavičiui režisuojant trupa; didelis ir gražus p. J. Lukavičiui vadovaujant choras. Dabar jau labai pasekmingai daroma antras vakaras. Spalių 22 d. pastatyta „Abejotina ypata'' ir ‚Nutruko''; dainos, deklamacijos, kupletai, pasakojimai, šokiai ir t. t.

Žaislietis.

(„Rygos Naujienos''.)

Rygos gatvių misionierių draugija surengė miesto gatvėmis priešalkoholinę demonstraciją. Prie Petro paminklo pagiedojo rusų tautiškąjį hymną, o iš čia nuvykus Miesto Realinėn mokyklon mankštinimo salėje atliko susirinkimą su prakalbomis. Priešakyje procesijos gatvėmis ėjo policija, muzika ir buvo nešama draugijos vėliava. Po jais — eilė vaikų, užlaikomų d-jos prieglaudoje, o pabaigoje 2 vežimai su baldachinais, juodai aprėdyti, kuriuose buvo susodinti prieglaudos vaikai ir uždėti parašai 3 kalbomis: „Tėvai! Męs meldžiame — ne gerkite jokių svaiginančių gėrimų!'' ir numirėlio galva su parašu: „Alkoholis — nuodai''. Priešakyje procesijos ėjo dar draugijos veikėjos, užeidamos pakelyje į gertuves, ragindamos smuklių svečius išeiti oran pasižiūrėti į neregėtą reginį. Procesiją lydėjo didelė žmonių minia.

Obuolių supirkikai atsiradę Rygoj iš kitur, supirkinėdami obuolius del kitų miestų, kur obuoliai neužderėję. Taip Kievoj už obuolių pūdą mokama nuo 2 lig 3 r. Iš šio atžvilgio ir Rygoje obuoliai pabrango.

Miesto skaityklso. Rygos miest. užlaiko 2 skaitykli: ant Gertrudos ir Kalneeiemo gat. kur galima gauti veltui kningos ir laikraščius pasiskaityti. Pirmutinę 1910 m. aplankė 63,300 žmonių (kningų išduota 48,002). Vidutiniškai kasdieną atsilankę 185 žmonių ir išduota kasdiena 147 kningos. Antrą gi aplankę 1910 m. 49,646 žmonių; kningų išduota 34,542. Vidutiniškai kasdieną atsilankę 112 žmonių, kningų išduota 105. Užlaikymas skaitlių 1910 m. atsiėjęs: pirmutinės 5699 r. 88 k., antrosios 4399 r 1 k., o išviso 10,098 r. 86 k. Kningos ir laikraščiai gaunami tik rusų, latvių ir vokiečių kalbose.

Latviai prieš lenkinimą. Taip, plačiausiai išsiskleidęs latvių dienraštis „Dzimt. Vehstn.'' supažindinęs su endekų politika, lenkinančią latvius katalikus Letgalijoje, Peterburge, Maskvoje ir iš dalies Rygoje per bažnyčias ir parapijines mokyklas, nurodo, kad lietuviai jau kovoją įvairiais būdais prieš tą nepadorų lenkų-endekų pasielgimą ir gailestauja, kad latviai dar nieko šiame dalyke nedaro apgynimui savo tautiečių nuo ištautėjimo.

Silkės pabrangėję todel, kad Norvegijoje jų šiemet mažiau sugauta.

Nubaudė administrativiškai po 2 mėn. arešto darbininkus Janį Pavarą ir Petrą Stabinį už darbininkų kurstymą streikuoti prie budinko ant Malunų gat.

Janis Jaunsudrabinsh, žinomas latvių rašytojas, parašęs naują dramą „Ansis Auns'' iš sodiečių gyvenimo.

Ant latvių socialdemokratų paskutinės Rygos rajono konferencijos, anot „Rig. Aviz.'' iš 11 teisuotų sąnarių dalyvavo tik 10. Su patariamuoju balsu dalyvavę rusų ir lietuvių atstovai. Buvo svarstyta apie paskutinius suėmimus ir kratas. Nurodyta, kad visuose rajonuose dar esama provokatorių (išdavikų), todel esą reikalinga kontroliuoti draugų sąstata ir stropjai daboti konspiraciją. Dar buvęs svarstyta pasmerktųjų skundas apie nereguliariška pašalpų išdavimą ir nesusinešimą su jais. Po apsvarstymo išrinkta komisija; apie kitus gi dalykus, kaip agitaciją, delei vėlaus laiko nebebuvo svarstyta.

LIEPOJAUS gyventojų surašimo pasekmės. 28 rugsėjo Liepojuje iš viso suskaityta 83,650 gyventojų, iš kurių 47,278 (iš jų 21,372 vyrai ir 25,906 mot.) gyvena Senajame Liepojuje, o 36, 372 (iš jų 18,298 vyr. ir 18104 mot.) gyvena Naujame Liepojuje. Sulyg tautysčių gyventojai pasidalina šitaip: 25,947 latviai, **17,657 lietuviai** ir lenkai, 10,308 žydai, 9,617 vokiečių, 9,244 rusai, 1,180 užrubežiečiai, 171 igaunis ir 157 mahometonai. Sulig tikėjimų: 45,839 liuteriai ir kiti evangelikai, 18,540 katalikai, 10,308 žydai, 8,461 stačiatikiai, 163 anglikonai, karaimai ir t. t. Sulig luomų: 51,054 valstiečiai, 25,962 miestiečiai, 2,491 bajorai ir 2,624 kitų luomų žmonės. Fabrikų darbininkų ir amatninkų 8,113. Karės uosto surašo pasekmės dar nežinomos. Taip, kad lietuviai Liepojuje pagal savo skaitlių tarpe kitų gyventojų užima antrą vietą.

(„Ryg. Garsas''.)

Helsingfors, Suomijoj. Šiame mieste randasi keliolika lietuviškų šeimynų. Lietuviai daugiausia dirba fabrikuose, tik keli užsiima smulkia prekyste. Kaip jų čion mažas skaičius randasi, taip ir apšvietimas jų labai menkas; o vienybės tarp jų jokios nėra Lietuviškų laikraščių niekas neišrašo ir kningų niekas neskaito. Apšviestesnio, kuris pažadintų juos prie vienybės ir skaitymo kningų ir laikraščių ir gi nei vieno tarp jų nesiranda.— Mieste ir aplinkui stovi daug kariuomenės. Mieste stovi 2 čieli pulkai, 2-me pulke randasi tarnaujančių lietuvių kareivių į 26 žmones, trečiame taipgi nemažiau; visi Suvalkų gub. Netoli Helsingforso randasi didelė tvirtovė Sveaborg, tęn daugelis lietuvių tarnauja; daugiausia Suvalkų ir Kauno gub. Nors jų čia nemažas būrys, bet susipratusių, galima sakyti, nėra nei vieno. Nei kningų nei laikraščių čia niekas neskaito. Kartais bekalbant kadir užsimeni apie laikraščius, tai jie apie tai nenori ir klausyti. Liuosą nuo užsiėmimo laiką praleidžia begirtuokliaudami ir paslapčiomis loždami kortomis iš tų pačių kelių kapeikų. Užtaigi tankiai papuola po areštu ir kitaip tankiai būna nubausti.

Kareivis **J. Širšukas.**
(„Rankpelnis''.)

Iš Amerikos.

Lėkimas oru per Atlantį. Atlantic City, aviatorius Vaniman, bebandydamas orlaivį—balooną „Akron'', nupuolė į pelkes, ties Grassy Bay. Mat pagedęs motoras ir iš puslės ėmęs sunkties gazas. Vaniman numazgojęs nuo savo baloono purvus ir taiso kitus jo ne dateklius. Jis visgi mėgįsiąs skristi per Atlančio didžmarį Europon.

McNamarams apkaltinimai numenko. Los Angeles, Cal. — Visai netikėtai pasirodė, jog apkaltintiesiams broliams McNamarams nėra jokių liūdijimų, išimant McManigalo pasakojimus, kuriems nelabai tiki nei prokuroras, ir ant kurių sako nenori remtis nei prisiekusie teisėjai. Todel šitai bylai gręsia iširimas. Visa prokuratūros viltis ant tiltadirbjų unijos kningų ir bankavos kningutės, iš kurios McNamara mokėdavo piningus. Todel būsią parvežta visos tos kningos iš Indianopoliaus ir krėsta: ar mokėjo McNamara piningus už intariamuosius išdinamitavimus.

Teisman tuo-tarpu jau surinkta dešimts teisėjų. Bet da ne ant visų valdžia sutinka.

TARP AMERIKOS LIETUVIU.

BRIGHTON, MASS.

Čionai randasi gana daug lietuvių, bus į pora tūkstančių, o jų apšvietimas žemas. Pirmeiviškųjų laikraščių pareina gal vos 35—40 ex. ir dar keletas klerikališkų, tai ir viskas; o girtuokliavimas, kaip man teko į kelias dienas prisižiūrėti, stovi ant augšto laipsnio. Tirščiausiai lietuvių apgyventos gatvės: Lincoln ir Market, ant abiejų kampų po airių saliūnus; nuo 5 val. vak., kiekvienas iš jų kimštinai prikimštipo 70—100 „personų'', kurių gįslose teka tyras, lietuviškas kraujas ir tokios „personos'' sustoję ir susėdę nebejuda iš vietos, lyg kad būtų jie tęn prikalti su nematomomis vynimis laka rudį patol, pakol ant 11 val. nak. paėmęs šluotą tarnas neišsluoja „džentlmanų'' lauk ir taip geriama kas vakarą. Iš kitataučių, kad ir ineina koks į tuos pačius saliūnus, tai išsimetęs savo „porciją'', traukia namo, o mūsų lietuviai tai jau ne: išlaiko „kritiką, kad ir kaž-koks atsirastų, iki „galui''. Tiek to jau su saliūnais, mat toki įstaiga su plačiai atdaromis speciališkai del lietuviškųjų „personų'' durimis, bet aš norėčiau skaitytoją pervesti per stubas ir parodyti jam kas tęn dedasi. Pasukus nuo Western ave. ant Market str. po kairės — yra namas ant dviejų gyvenimų, kurtik lietuviais; nagi, vieną vakarą apie 8 val. ineinu į minėtąjį namą, ir pakliuvau į gana didelį kambarį ir, o Alach!..., radau tęn apie 30 vyrų, susėdę kambario pasieniais: kas ant kedės, o dauguma iš jųjų jau ant tuščių iš po alaus baksų; pačiame viduryj — stalas, o ant jo: visokios rųšies šnapsai ir alaus bonkutės, ir dar, apart to, kiekvienas iš tos kompanijos apsiginklavęs su bonka alaus, kietai ją prispaudęs prie lūpų arba laiko tarp kelių; užklausus man: gal dar kituose kambariuose to namo rasiu kurnors kokį gyvą sutvėrimą? „Atamanas'' kompanijos, kažin kodel, nuliūdusiu balsu atsakė: „jau visi čion'', todel aš nieko daugiau nelaukęs — išėjau. Apie 10:30 val. nakties, man su draugu praeinant pro tą-pat namą, išgirdome šūkavimus; užklausus man, kas tęn atsitiko, gavau atsakymą, kad tuose namuose beveik kas vakarą gerimas su orgijomis.

Teko vieną vakarą rast man linksmą kompaniją, susidedančią iš jaunų vaikinų 8—9 ypatų ir ant Wexford str., bet, be orgijų ir šita jauna kompanija persiskaičius šitą mano korespondenciją — turiu viltį, nustos taip darius. O ant Market str., kaip skaitytojas pamatys — dalykai visai kitaip stovi. — Didelis namas... lietuvių apgyventas, randasi daug jaunimo abiejų lyčių. Merginos dirbančios fabrikuose iki 19 metų amžiaus, tų fabrikų administracijos priverstos turi lankyti anglišką vakarinę mokyklą, o kitokiu būdu jeigu tokia mergina nepildo to įsakymo— turi apleisti fabriką ir jieškoti sau darbo kitur; kadangi tų darbų nėra kur gaut, už tai, tūlos iš merginų, kad ir kažin-kaip nenorėtų lankyti mokyklos, bet tokią merginą baido šmėkla ir varo ją į mokyklą. Nepaisant ant to, kad minėtojo namo merginos ir lanko mokyklą, bet „tų skaitymų'' jokioj kalboj nenori nei žinot ir turėdamos liuoso laiko nuo mokyklos, koks oras nebūt, sugniaužę iš užpakalio savo sijonus, bėga kaž-kur, taip kad iš čebatukų korkų net žiežirbos eina, o kad tokio „macijono'' nepadaro, tai be jokio reikalo šonais patalą trina, kad ir kaž-kaip miego nesinorėtų. Kad merginos lanko mokyklą (bet jos kaipo tokis gėdlyvas sutvėrimas, tai aš jam turiu, kad niekas negirdėtų, į ausį pasakyt po sekretu) — tos yra labai geros ir pagirtinas daiktas, o kad nieko neskaitot, o mokat, tai jau — šlektai. Visuose virš minėtuose namuose laikraščio nėra nei pavuostyt. Yra pas juos net trejetas vargonų, bet jų savininkai taip sau kliurksi, o apie gaidų pasimokinimą nei pamįslyt nenori. Tiesa, vienoje stuboje radau tris vaikinus, kurie interesuojasi biskutį raštais, bet laikraščio ir šie neturi ir vienas iš pastarųjų taipgi valdytojas vargonų jau pradėjo interesuotis gaidomis, taip kad galima tikėti, jog pramoks ir pagrajyt. Daugiau tokių vyrukų! **P. Pilėnas.**

LAWRENCE, MASS.

Atsidengė jau ir vakarinės mokyklos, pasklido balsas ir lietuviams. Philipps Akademija net plakatus atspausdino lietuviškai, kuriuose rašo: „Lietuviai! Ateikite; męs norime jus mokint, kad jųs suprastumėt, ką męs šnekam. Mokėkite ir jųs apkalbėti su mumis mūsų gyvenimą, mūsų reikalus, nes tas viskas yra reikalingu kaip del mus, taip ir del jus''. Su džiaugsmu turiu paminėti, kad tie žodžiai nenuėjo ant niekO; minėtą mokyklą atlanko net 41 jaunikaičių; išskirus tris rusus, visi kiti — lietuviai. Minėta mokykla paskyrė du vakaru savaitėje del lietuvių: utarninke ir pėtnyčioj, siųsdami kasdieną šių dviejų po 5—6 mokytojus, iš kurių yra: 1 akademijos profesorium, o kiti tos pačios mokyklos mokiniai; bet kaip pirmas, taip ir visi yra augšto mokslo ypatos, lankiusie įvairias šalis, kaip: Franciją, Vokietiją ir kitas. Nuo tokių vyrų negėda ir pasimokinti; čia netik galima gauti gerą išaiškinimą anglų kalbos, bet prie tam ir visokių patyrimų, įvairių dalykų gyvenime reikalingų. Viršminėtoj mokykloj, su mūsų vientaučiais šiek-tiek ramiau apseina, nes žino, kad jie čia ateina mokintis, o ne pasakų krėsti, o kitą atvertus: nėra nei laiko, — ant 41 ypatos randasi 5—6 mokytojai, kurie tuojaus patėmija kūdikiškas pasakas ir visokius „monkiavimus'' ir tuojaus uždraudžia. Pirmas jų įsakymas: „Nenori mokinties, — išeik!'' Ir žinomas dalykas: mokslas yra neaprubežiuotai brangus; jei žmogus leis laiką, suks smagenis, draskys krūtinę tave mokindamas, o tu sau krėsi kokią rusišką „čepuchą'', tai gali pats suprasti, — vely neik, nemaišyk kitiems.

Antroji gi mokykla yra „Oliver Evening School''; šiton dirbtuvės nepilnamečius darbininkus priverčia eit; randasi čia didelis būrys ir lietuvių; mokytojauja merginos; mokinimo nėr ko peikti; kas galvoja, gali pasiekt gerą laipsnį anglų kalboje, nes mokina Amerikos historijos ir taip visokių paaiškinimų duoda. Bet apie lietuvius čia gėda net ir užsimint: tokia betvarkė, kas kur sumįslina, tęn ir eina: tai jam nepatinka mokytoja, tai mokymas, tai kitas-kas, ir taip visokių pas juos „monkey triksų'' pilna. Mokytojas nesykį mėgina perkalbinėti lietuviškas varneles gražiais žodeliais: „Vaikinai! būkite kaipo lietuviai; būkite džentelmonais!'' Bet ką jiems galbės! Jie nenori atsiskirti nuo tų italų vaikėzų, syrijokų ir „polanderių''.

J. Kirdėjus.

NEW BRITAN, CONN.

(Mūsų kor.)

Subatoj 28 d. spalinio Šv. Onos Moterų draugystė parengė balių su prakalbomis, dainomis ir deklamacijomis; kviesta ir visos vietinės liet. draugystės, tad žmonių prisirinko tirštai; programas buvo šitoks: maišytas choras sudainavo 4 dainas, toliau 5 draugysčių pirmininkai kalbėjo po biskutį (arba, geriaus sakant, palinkėjo geros kloties Moterų draugystei) ir p-lė M. Palauskiutė deklamavo eiles. Pirmas kalbėjo (klubo pirm.) J. Gerdauskas, biskutį pakoliojo publiką (ir gerai padarė), kad giedant Lietuvos hymną nesiteikė atsistoti, arba ne kurie stovėjo pasieniais, tai nei kepurės nenusiėmė, nei cigaro iš dantų neišsitraukė, kaip kokie laukiniai bušmėnai. Kalbėtojas sakė: „Kitos tautos daug labjaus pagarboj laiko tautiškus hymnus, negu męs lietuviai''. Taipgi ačiuodamas už baliaus surengimą su šiokiu-tokiu programėliu, pasakė: „čion reikia imtis pavyzdys ir vyrams, kad rengiant balius nesiremti vien tik ant šokių ir alaus bačkų''.

Dar p. Nevulis, organizatorius Moterų draugystės, papeikė tuos vyrus, kurie neduoda savo moterims priklausyti prie draugystės, teisindamies esą: kas jiems valgyti išvirs? O kaip (sakė p. Nevulis) tokiems vyrams moterįs pataiso valgį ant 6 vakare, tai jie pareidinėja ant 12 nakčia, ir tokie vyrai nepamįslina, kad jie pra leidžia daug daugiaus laiko perniek, negu moterįs, kurios eina ant susirinkimų ar ligonius lankydamos.

Geriausia dalis programos tai buvo dainos, kurios neblogai buvo sudainuotos, ypatingai: „O iš laukelio, pavakarėlyj''. Dainų pamokino viet. vargonininkas p. Al. Krištotikas. Pabaigus programą vieni nuėjo šoktų, kiti karštos kavos gertų, kurią tą vakarą moterįs šinkavo. Alaus nebuvo. —

Spalinio 24 d. čia atsibuvo imtynės p. A. Kandroto iš Brooklyn, N. Y. su H. Lundin'u (švedu) iš Hartford, Conn. Pirmą sykį K-tas parrito L. į 42 minutes. Antrą sykį L. sugavo K. koją ir ėmė sukti, kas privertė K. pasiduoti. Kundrota užprotestavo priešais tokias imtynes ir daugiaus atsisakė eit imtųs; bet kadangi jie nebuvo susiderėję kaip turi imties, todel švedas liepė, sako: „ir tu man suk koją, jei pagausi'', bet Kandrotui nesutikus, imtynių viršus likosi švedui pripažintas. Publika, kurios diktokai buvo susirinkę, daugumas kalbėjo, būk tai tik apgavystė, bet neteisingos imtynės. —

Paskutiniais laikais dar dvi ypatos, aplankę Lietuvą, parvažiavo į New Britain, — tai p. F. Faltinaitis ir ponia Kriaučiūnienė. Taigi pereitą vasarą vakacijas praleido Lietuvoje 4 ypatos iš mūsų miesto.

Pereitą nedėlią, 29 d. spalinio gana linksmą naujieną apskelbė klebonas bažnyčioj, — tai kad daugiaus prie bažnyčios durų dešimtukų neimdinės. —

Mot. Mažeika, motorninkas ant stritkario, užėjęs į pačtą rado kieno tai krepšį su piningais. Parašęs savo adresą atidavė pačtos užveizdėtojui, pas kurį atsišaukęs žmogus rado savo piningus ir kitus svarbjus poperius. O kad buvo nebiednas, tai už teisingumą p. Mažeikai davė radybų.

WATERBURY, CONN.

Spalinio 26 d. „Šviesos'' Dr-tės Teatrališkas skyrius sulošė „Vagis'', 4 veiksmų komediją, parašytą pagal latviško Juozo Pleirio. Veikalėlis gana juokingas ir labai tinkamas statyti, nes lietuviai myli daugiausia juokingus. Tas parodė ir pas mus Waterbury'je, kad jei rimtą, historišką veikalą lošia, tai sako: kas čia per teatras, kad juokų nėra? Gal kas man užmestų, kad visgi reikia duoti rimtesnius; taip, aš pilnai pristoju; bet kad žmonės nenori lankytis.

Veikalėlio „Vagis'' turinys parodo žmogaus nematymą pats savęs. Taip va, Jokubas, Karklėno tarnas, kuriam Karklėnis pripasakoja apie kokias tęn vagystes ir kuris laikraštį perskaitęs užkeikia, kad jam niekad tas negalėtų atsitikti; bet ant galo kaip palieka sergėti žydą ir Petrą Karklėno sūnų kaipo intariamus kviečių vagystėje, besėdėdamas kedėj užmiega, o jo mylimoji Elžbieta, jojo žmona, nuauna jam pačiam batus ir nuverčia nuo kedės, o sergėjamas žydas pamatęs jį gulintį ant aslos be batų dar ant galvos maišą užmauna. Tai čia ir parodo, kad niekad nereikia ant kito užsimoti, kad pačiam tas neatsitiktų.

Lošėjai labai puikiai atvaidino, kad geriaus iš darbininko žmogaus nėr ką ir reikalauti. Geistina, kad „Šviesos'' Dr-tė nenustotų ir toliaus darbavusis dailės šakoje. Lošė šios ypatos: Karklėno — L. Vitkauskas; Mortos jo duktės — B. Braniškiutė; Elenos jo seseries senmergės — A. Petrauskiutė; Nemielio — T. Matas; Petro kaimyno sūnaus — A. Rainis; Jokubo, tarno — J. Mažulaitis; Elžbietos, Jokubo žmonos — K. Krikščiuniutė; Abromo, žydo — M. P. Bražauskas.-- Žmonių atsilankė apie 260. Tikiu, kad turės ir pelno.

„Aido'' teatrališka dr-tė taipjau tankiai rengia margumynų vakarėlius, užbovija žmones ir smagiai praleidžia vakarą. Vienas iš tokių vakarėlių buvo 24 d. spalinio; žmonių buvo pilna; po margumynų teatrų buvo šokiai, grajino lietuviškus šokius, polkas ir kitokius, kurie jau ir pas mus inėjo madon, nuo pereitojo meto, ir turi geras pasekmes tie, kurie rengia balius su lietuviškais šokiais. Dabar įgirdėti „Aido'' dr-tė rengia didelį veikalą „Aukso Dievaičiai'', kurį ketina lošti kalėdų trečią dieną. —

Spalinio 29 d. T. M. D. kuopa turėjo susirinkimą; susirinko nedaug, nes tą vakarą p. Račiūnas rodė krutančius paveikslus kitoje salėj. Pirmininkui A. J. Povilaikai atidarius susirinkimą ir perskaičius protokolą, prasidėjo svarstymai, kurių nedaug ir buvo. Likosi tik išrinktas naujas komitetas: pirmininku K. Balčiūnas; raštininku J. Žemantauskas. Išrinko kolektorius (Jurgį Trečioką ir Ad. Stankevičių), kad išrinktų mokestis iš tų, kurie dar neužsimokėję už 1911 m. Kaslink skaitymo prelekcijų, kaip seimas nutarė, tai tą atliks veikiantis komitetas, kuris susineš su T. M. D. pirmininku ir gavę parašytas prelekcijas, apgarsins, kada bus skaityta.

P. Račiūnas su savo keliaujančiu krutančių paveikslų teatru atsilankė ir pas mus 29 d. spalinio. Žmonės iškalno rengėsi sutikti su dideliu prielankumu. Pageidaujami mums lietuviams tokie paveikslų rodymai iš mūsų senos Lietuvos krašto, kurį kiti senai jau esam apleidę. Smagu ir malonu matyti tuos taip mylimus Lietuvos kampelius, kur jaunystės dienos prabėgo taip kaip sapnas, o čia į Ameriką išguiti, vargo prispausti apie tai tik sau galvoj kada nekada atsimeni!....

P. M. Alyta atvažiavo į Waterbury ir rengia spaustuvę, jau ir mašinas partraukė; tai jau turėsime Waterbury net tris lietuviškas spaustuves; pas mus nenaujiena, — kad ką kas pradėjo, tai pasekėjų netrūksta, ir ant galo išeina, kad nei vienas negali gyvenimo padaryti, ir visi kartuskur sta; bet vienok linkėtina geros pasekmės p. Alytai, nes tai vienu inteligentu bus daugiau Waterbury, kurių pas mus labai mažai yra.

Šį metą waterburiečiai gavo vakarinėje mokykloj lietuvių mokytoją, tai p. K. Lukošių, „Aido'' redaktorių, kuris dabar mokina; mokinių turi gana daug, kad net persunku vienam mokinti.

Juris.

PITTSTON, PA.

Spalinio 28 d. vietinė Sim. Daukanto dr-tė surengė K. Rudaičio svetainėje prakalbas. Kalbėjo Keistutis Šliupas ir J. B. Smelstorius. Pirmas kalbėjo K. Šliupas, ant tėmos: „Simanas Daukantas, kaipo budintojas tautiškojo lietuvių atgijimo'', ir ar kuningija nors-kiek prisidėjo prie atgaivinimo tautiškojo lietuvių susipratimo ir kokiam tikslui vartoja dabar lietuvystę. Nurodė, kad Sim. Daukantas veikė vien tik labui ir pakėlimui kultūros, rašydamas kningas ir tt., prie to pakeldamas visokius nesmagumus, net ir iš tų, pas kuriuos sukurstė tautiškąjį susipratimą. Pavyzdin, Sim. Dauk. sukurstė patriotišką meilę pas kun. Valančauską, bet kada tas gavo vyskupo vietą ir parsikvietė pas save S. D., ir taip jį apsunkino darbu, kad jisai neturėjo liuosų valandų rašymui, da ir užmokesnį sumažino taip, kad S. Dauk. turėjo apleistį vysk. Valančauską, o apsigyventi pas kuningą Vaišvilą, jaunų dienų savo draugą. Tęn ir parašė daugiausiai savo veikalų. Toliaus nurodė, kad kuningijai anaiptol nerūpi lietuvių kultūros pakilimas, bet viską daro tik palaikymui savo intekmės, ir šliejasi prie tos pusės, kurią mato turint viršų. Taip, paveizdan, kuomet svietiškųjų inteligentų būrelis susispietė ir inkūrė „Aušrą'', kuningija ne tik ką prie jų neprisidėjo, bet išvieno su valdžia stengėsi jąją užgniaužti. Toliaus, kada kuningija uždėjo savąjį laikraštį „Tėvynės Sargas'', o kuningas Tumas buvo jojo redaktorium, netik ką nepeikė neteisingo valdžios pasielgimo uždraudime lietuviškų raštų Lietuvoje ir už persekiojimą jųjų skaitytojų ir platintojų, bet tiesiog liepė gerbti Maskolijos carą, kaipo valdytoją. O kada revoliucijos laikuose kuningijai pasirodė, kad revoliucija pergali valdžią, ir lietuviškoji liaudis vedama svietiškųjų inteligentų žymiai kįla augštyn, kuningija, kad nepametus savo intekmės, metėsi į svietiškųjų inteligentų pusę, dalyvaudama susivažiavime „Didžiojo Lietuvių Seimo'', palaikyme „Vilniaus Žinių''; bet vos tik pamatė, kad valdžia atsigauna, ir liaudies kilimą sulaikys valdžia, ir jų intekmei nieko negali pakenkti svietiškoji inteligentija, nuo jų pasitraukė, ėmė viską veikti valdžios ir Romos labui, savo lietuviškai-patriotiškąjį liaudyje veikimą, panaudoja kaipo įrankį tam tikslui. O kad pasirodyti save ištikimais valdžiai, ėmė išdavinėti jai negeistinas sau ypatas, kaipo revoliucijos veikėjus. Nurodė, kad kun. Olšauskio vadinimas šnipu yra teisingas, nes jisai (Olš.) berinkdamas aukas Scrantone pas vieną biznierių, kuris davė jam tik vieną doleri, jo neėmė reikalaudamas kokios 10, o toliaus besikalbant apie politiką taip išsitarė: „Ką tai reiškia, kad aš esu išdavęs keletą cicilikų''. (Kaži, begu šita pasakėlė yra teisinga ir begu ji tinka rimtose prakalbose, kaip Sim. D. vakarėlyj!... — **Red.**) Toliaus nurodė, kad dabartiniu laiku Lietuvoje kuningija suvis nesirūpina pakėlimu lietuvių kultūros, bet platina savo laikraščius, kningas tik delto, kad palaikyti tarpe lietuvių Romos intekmę. Taip daro net ir tie kuningai, kurie prieš porą metų dirbo tik del lietuvių. Pavyzdin, nurodė, kad jam (K. Šliupui) nuvykus svečiuosna Lietuvon, kun. Tumas sakė, kad viską veiks tik del labo lietuvių, o dabar kada atsilankė Scrantone, sakė, kad lietuvystę laiko kaipo įrankį Romai. (Kaužin ir šita pasaka ar verta jos autoriaus, nes kun. Tumo darbai Lietuvoje, rodo, kad jis gana dirba del lietuvystės. Mums reikia būt teisingais ir linkui kuningų, jei nori-

me būti apskritai teisingais žmonėmis. — **Red.**) Tam tikslui kaip galėdami platina savuosius raštus. — Ant galo ragino vietinius lietuvius pasirūpinti paskaitomis, nurodydamas pavyzdžiais iš Chicagos lietuvių gyvenimo, kad paskaitos tarpe lietuvių turi didelę vertę

Po prakalbai dvi mažiukės mergaitės Anel. ir Ald. Pieteriutės padainavo: „Tu bernyti, atsitrauk'', o po tam Anel. deklamavo: „Gamta ir vargdienis'', o Aldoniukė: „Uždainuok dainelę''.

Po tam kalbėjo p. Smelstorius, maždaug ant tėmos darbininkų klausimas. Išpradžių nupeikė kun. Kaupą, kad nedavė prakalboms bažnytinės salės, nors draugystė yra aukojusi statymui bažnyčios 200 dol. Sakė ėsąs socialistu ir mylįs savo tautą, ir tik delto ėsąs socialistu, kad mylįs savo tautą. Ir kvailybė yra suprasti tautą, kaipo vienaip kalbančius žmones, reikėtų suprasti kad tauta tai visi beturčiai darbininkai.. (Tai jau bus antra kvailybė. — **Red.**)

Ant galo ragino vietinius laisvųjų pažiūrų žmones, kad sutvertų laisvamanių kuopą, o tverti jis patsai žadėjo padėti. Po Smelstoriaus kalbai vėl buvo deklamacijos. Ald. Pieteritė deklamavo: „Aš jauna ir linksma'' ir Anel. — „Svajonė''. Publikos buvo laike pirmojo kalbėtojo apie 150, o laike antrojo — apie pusę tiek. Dar kaslink laisvamanių kuopos. Nors Smelstorius ir ragino sutverti kuopą, pasižadėdamas patsai patarpininkauti, bet po prakalbų mažai ant to atkreipė domą; nors apie pora ypatų ir kreipėsi prie jo, kviesdami tverti kuopą, bet jisai užsikalbėjęs su savo draugais socialistais, turbūt pamiršo.

Apart to da buvo pardavinėjami naujausi ir svarbjausi lietuvių kalboj išleidimai. **Pranys.**

CHICAGO, ILL.

Spalinio iš 23 į 24 pirmutinė šalna pasirodė, ir oras nuo to laiko atvėso; užsibaigė pikninkai, prasidėjo baliai ir apvaikščiojimai subatomis ir nedėliomis vakarais; visuose miesto kraštuose, kur tik gyvena lietuviai, dūzgia ant balių kaip bitelės visokių žydų bei vokiečių pašiūrėse (nes svetainėmis kitas negali vadinti), mokėdami nuo $35 lig $100 už vakarą. Kadangi Chicagoj visokių draugysčių bei kuopų ir ratelių yra per 100, o kitos net kelis vakarus užima svetainėse su perstatymais, baliais ir visokiais reikalais, tai šauni suma lietuviškų grašių tenka svetimtaučiams už tai.

1906 mete, kada buvo rengiamas XXV seimas Susiv. Lietuvių Amerikoje, daugelis skaitytojų lietuviškų laikraščių atmena, kad tuomet penki lietuviški kuningai buvo išleidę su savo parašais prakeikimą ant tų visų, kurie dalyvaus minėtame S. L. A. apvaikščiojime, žadėdami išvyti iš bažnytinių svetainių susirinkimus tų visų dr-čių ir daug visokių baisenybių prikalbėta; tuomet visos didesnės draugystės pasipriešino, sušaukė visuotiną susirinkimą ir pradėjo tartis statyti savo svetainę, ir rodėsi, kad už metų jau Chicagos lietuviai ištikro turės savo sveitainę; bet kur tau! iš užmanytojų atsirado tokių, kurie budavojimą svetainės rado bedievišku, ir nubėgę meldė kuningo, kad tas kuoveikiausiai budavotų prie parapijos svetainę, nes sako, jeigu suvienytos dr-tės įsteigs savo svetainę, dar gali ir kokį kuninguž parsikviesti, tada jau mūsų šv. tikėjimą nors į kaminą inkišk. Teisybė, išstatė vieną dailų namą, ponamyj padarė svetainę, kuri nieku nesiskyria nuo Dr. A. L. Graičūno aprašytų parapijinių mokslainių, nes perstatymo laiku seserų mokinami vaikai ir davatkos apgula langus, o ineinančius ar išeinančius plytomis pavaišina; tas statymas svetainės draugystėms neišėjo ant naudos; draugysčių susivienijimas pasidalino į du skyriu ir bandė kas sau veikti. 1911 m. pradžioje ant tikrųjų rodos pradėjo veikti, nutarė miesto dalyje „Bridgeport'' nupirkti 3 lotus ir mįslyta statyti svetainę; bet sunku buvo atrasti tokią vietą, nes rodos lyg tyčia vis iš 3 lotų, vidurinis buvo kokio lietuvio nupirktas; atradę, nors nelabai patogioj vietoj, suderėjo 3 lotus, indavė ant rankos $250, komitetas pradėjo tarp savęs nesutikt ir svetainė paliko neįrengta su nuostoliu visiems lietuviams. Praėjusią vasarą kilo naujas užmanymas tarpe Chicagos lietuvių: įsteigti neprigulmingas tautiškas kapines, kur taippat rado nemažai priešininkų, nes kuone visos draugystės be šventųjų vardo pradėjo tą užmanymą remti, ypatingai praėjusį metą pakilus velykinei lig $8; radosi tuojaus stabdytojai, prižadėdami net čarterį atimti už aikvojimą pašalinių piningų, bet radosi žmonės, kurie nurodė, kad neaukaus, bet tik paskolins, ką ir čarteris pavelina. Rodos kad mūsų lietuviai jau įsigys kapines, nes $1000 įmokėta už 21 akrą žemės dailioj vietoj. Kuom tikrai užsibaigs kapų reikalai, duosis matyt. Tuo tarpu komitetas išleidžia užstatos paskolą — taip vadinamą First Mortgage Gold Bonds su 3%. Bonds $50 ir $100.

Dar vienas dalykas iš Chicagos vertas paminėti. Šiandien tarpe Amerikos lietuvių kįla nepasiganėdinimas iš parapijinių mokslainių, vieni rūgoja, kiti užtaria. „Draugas'' net pajuokė Dr. Graičūną, kad tas žmogus nemiega, nes kiek yra žinoma, Dr. A. L. G. padavęs Chicagos Apšvietos Komisijai reikalavimą, kad ta apžiūrėtų ateivių, ypatingai lietuvių parapijines mokslaines, kad tokiose mokslainėse mokytojai ar mokytojos turėtų poperius, kad yra ant to išdavę exameną, nes dabar kokios mokytojos yra, tai tik kūdikius demoralizuoja, nesuprasdamos pačios kaip reikia mokinti. Gal rasis ir kitur tokių lietuvių, kur nuo savo miesto Apšvietos Komiteto to paties pareikalaus ir tuomet ar seserįs ar broliai su mokytojais, turės būti tikri, o ne senmergės lenkės, kokių ypač Chicagoje netrūksta.

Chicagietis.

SO. OMAHA, NEB.

Didelių jomarkų pas mus lietuviai nesurengia, kaip va esti kitur girdėtis. Gal bus žiemą koks vienas-kitas balius, ar vėl kokis teatrėlis. Šiaip jau mažai ką veikiame. Tiktai spal. 22 d. vietinė liet. socialistų kuopelė surengė prakalbas. Kalbėjo vienas anglas, lietuvis Marijonaitis ir I. Kasparka, studentas iš Des Moines, Ia. Ypač publika buvo užsiinteresavus p. Kasparkos kalba. Jis tarp kitko sakė, jog męs tik apie bažnyčias rūpinamės ir dar S. L. A. pastatėme ant kojų, o šiaip tai saldžiai miegame.

Gal ir teisybę pasakė. Bet, kieno: ar ne mūsų studentų privalumas rašyti į laikraščius, kelti mūsų didesnius klausimus, budintižadinti liaudį? Tačiaus mūsų studentai išvirtę į kokį tai baisiai nuobodų dalyką, — iš jų, kaip iš ožio: nei pieno nei vilnos. Te nepriim šito p. Kasparka ant savęs. Čia kalbama apie visus lietuvius moksleivius. **Vienas Nebuvėlis.**

Vietines Žinios.

— **Liet. Ukėsų Klubo ruimai.** Vietinis Liet. Ukėsų klubas, pereitą panedėlį padarė inkurtuves savo ruimų, parendavotame name ant 372 Bedford ave. Draugysčių delegatai ir įžymesni lietuviai klubą nuoširdžiai pasveikino. Buvo naujoje klubo kvatieroje dailus vakarėlis, apie kurį gal kas plačiau parašys į sekantį numerį. Męs nuo savęs išreiškiame Liet. Ukėsų Pol. Klubui nuoširdžius linkėjimus.

—**Račiūno vakarėlis.** Pereitą nedėldienio vakarą Taut. Namo salėje atsibuvo p. A. T. Račiūno vakarėlis, su parodymais Lietuvos geografiškų ir etnografiškų paveikslėlių, taipgi illiustruotų lietuviškų dainelių, eilučių, etc. Ant galo balius su lietuviškais ir angliškais šokiais. Už dailiausiai pašoktą „Klumpakojį'', laimėjo trįs poros dovanas — laikraščius ant viso meto: „Vienybę Lietuvninkų'', „Laisvę'' ir „Tarką''. Publikos buvo į 300—400. Męs čia mažai turime vietos, todel vakarėlio platesnį aprašymą paliekame kam kitam. Pažymim tik, kad vakarėlis labai nusisekęs.

— **L. S. S. 19-tos kuopos vakarėlis.** Pereitą subatvakarį Taut. Namo salėje L. S. S. 19-tos kuopos surengimu buvo sulošta „Meška'' ir „Jaunikis''. Lošė Passaic'o „Dramatiškasis Ratelis'' režisieriaujant p. P. Norkui. Sulošė gana gerai. Publikos buvo į 150.

— **T. M. D. kuopos paskaita.** Ateinančio nedėldienio vakare, p. Balčiaus svetainėje (93 Grand str.) atsibus T. M. D. kuopos paskaita. Skaitys iš Liaudies Mokyklos lektorius, p. V. K. Račkauskas, „Tėvynės'' redaktorius, ant tėmos: „Dievų pavydumas''. Tėma labai žingeidi ir lektorius gana publikos mylimas, todel reikia tikėties labai daugelio klausytojų. Kurie nori geresnes sėdynes gauti, turi pasiskubinti susirinkt po 7-nių vakare.

— **Skundė S. L. A.** Męs gavome žinoti, kad koks tęnai „geradėjas'' formališkai apskundęs Susivienijimą Lietuvių Amerikos prieš Albany (N. Y.) korporacijų komisijonierių. Girdėjom ir tą, kad komisijonierius iš to nieko nedaręs, tik negirdėjom, už kiek sidabrinių grašių tas judošėlis „pasilakamijo'' parduoti mūsų tautišką organizaciją. Yra jau numanomas to judošėlio ir vardas.

MOTERIMS VAKARINĖS KLASĖS.

Tarptautiškasis Jaunų Moterų Institutas veda liuosas vakarines mokyklas per visą New Yorką ir Brooklyną su tikslu mokinti angliškos kalbos jaunas moteris iš kiekvienos tautystės. Institutas duoda prasilavinimą įvairiose technikos šakose, idant supažindinti savo mokinius su amerikoniškais būdais, papročiais, užvedimais, sąlygomis, etc. Įsirašius bent vienon iš žemiau nurodomų klasių, gaunama reikalingas išguldymas angliškos kalbos.

Visos jaunos moterįs, kurios nori išmokti angliškai, nuoširdžiai yra kviečiamos atsišaukti į superintendento raštinę — 318 E. 72nd str. New York City, arba pareikalanti laišku aplikacijos kortelės, kurią išpildžius, mokinė bus priskirta prie jos panamėj arčiausios mokyklos, ir aplikacijos kortelė bus jai sugrąžinta, kad su jaja galėtų būti priimta mokyklon.

Žemiau eina surašas mokyklų inkurtų New Yorke ir Brooklyne, įvairių tautysčių jaunoms moterims:

Augštesnė: Armėnų Col Ass. 51 Lexington ave. utarninkais ir pėtnyčiomis.

Armėnų: (kaip viršuj) — panedėliais ir ketvergais (po piet).

Graikų: Avenue A. Mokykla, 1294 Ave. A. panedėliais ir ketvergais.

Italų: Richmond Hill House, 28 McDougal str. utar. ir pėt.

Italų: Union Settlement, 237 E. 104th str. pan. ir ket.

Italų: Maxwell House, 245 Concord str. Brooklyn — pan. ir ser.

Latvių: 140th st. kningynas, 321 E. 140th str. pan. ir ser.

Lietuvių: Cong. School, So. 4th and Roebling str. Brooklyn— panedėliais, utarninkais, ketvergais ir pėtnyčiomis.

Slavų: College Settlement, 188 Ludlow str.— pan. ir ket.

Syrų: 309 Hicks str. Brooklyn — nedėlios, utarninkais, seredomis ir pėtnyčiomis, taipgi utarninkais ir pėtnyčiomis — popiet.

Ypatingai meldžiame atkreipti lietuvaitėms atidžią ant lietuviškos par. mokyklos — So. 4th and Roebling str. Brooklyne del lietuvaičių. Jus griežtai raginame ateit ir aplankyt mus.

Superintendentas
Miss **D. Panayotova.**

Tev. Myl. Dr-tes reikaluose.

CENTRO VALDYBOS ADRESAI:

Pirmininkas: V. Daukšys, 1425 N. 28-th str., Philadelphia, Pa.

Jo pagelbininkas: J. Kazakevičius, 103 N. Main str., Pittston, Pa.

Raštininkas: A. J. Žemantauskas, 789 Bank str., Waterbury, Conn.

Kasierius: A. J. Povilaika, 804 Bank str., Waterbury, Conn.

Kningius: J. Simanavičius, 331 Barnes str., Plymouth, Pa.

Literat. Komitetas: J. Laukis, 3001 Farrell st., Chicago, Ill V. S. Jokubynas, 425 Lincoln ave., Rockford, Ill. J. Gabrys, 11 rue Sommerard, Paris, France.

PASARGA: **Kuopos ir pavieniai nariai, raštus T. M. D. reikaluose siuskite T. M. D. Lit. Kom. nariui-redaktoriui, šiuo adresu: V. S. Jokubynas, 425 Lincoln ave., Rockford, Ill.**

PATĖMIJIMAI.

Nuo pat pradžios gyvavimo T. M. D., jos organas niekad dar nebuvo taip kaupinai pripildytas raštais, paliečiančiais draugijos reikalus, kaip šiemet. Ta raštų dauguma turėtų lemti ką-nors pageidaujamo, turėtų pranašauti šiems metams darbštumą Tėvynės mylėtojų, kuris galėtų atnešti naudą pačiai draugijai, o su ja ir lietuvių tautai, o ypač čia, Amerikoj gyvenantiems lietuviams.

Kuomet prasitariau apie daugybę raštų, perėjusių per organą, turiu prasitarti, jog prie tų raštų padauginimo prisidėjo raportai inteikti IV seimui, kurie buvo tris kartus ilgesni, negu raportams pritinka būti. Ir kaip tie raportai buvo gana ilgi, taip jie iš didesnės pusės buvo tušti ir todel bereikalingai organe užimta taip daug vietos. Paveizdan paimkime raportą pirmininko. Tęn sudėta visos smulkmenos, tveriančios ne raportą, bet metinę historiją jo viršininkavimo, nes vieton parodyti, kas nuveikta, kas nesidavė nuveikti ir kas dar neužbaigta, išdėstoma, kaip su kuom tartasi laiškais, koki atsakymai ant jų gauta, kiek miego nutraukta taip bedirbant, kaip ir kur buvo daroma ekspedicija išsiuntinėjamų kningų ir taip pašaliai. O juk be tų smulkmenų buvo galima apsieiti, pasakant viską trumpais žodžiais.

Sekretoriaus raporte, iš dalies atkartota tas-pats kas pirmininko jau buvo pasakyta. Dar apart to, bereikalingai pridėta metinė atskaita ir surašas, paaiškinantis prasmę paveikslukų, tilpusių raštuose V. Kudirkos. Šis surašas visai bereikalingas, nes skaitytojai Kudirkos raštų vistiek nežinos kur koks paveikslukas ką reiškia; jeigu jis yra tik surašu klišių, kaipo savasties draugijos, sukrautų svetimose rankose (Mauderodės), tai reikėjo jį palaikyt tik kningose, o raporte reikėjo paminėti, jog tiek ir tiek yra klišių, kaipo T. M. D. nuosavybės, kurios randasi Mauderodės rankose ir kurių vertė išneša tiek ir tiek piningais. Kaslink atskaitos, parodančios kuopų ir narių skaitlių, sekretorius užsipelno pagyrimo žodį, nes jis atliko savo darbą, kurio reikalingumo nesuprato jo pirmtakūnai, delto pirmiaus niekas ir nežinojo nei kiek kuopų, nei kiek narių, nei kur kuopos randasi, nors jie gaudavo tankius užklausimus nuo norinčiųjų prisirašyti prie T. M. D., kur yra kokia kuopelė. Bet šita atskaita reikėjo pagarsinti organe prieš seimą, o ne siųst seimui su raportu.

Literatiškojo komiteto raportas taipgi neperpuikiausis, nes taipgi su bereikalingomis smulkmenomis. Kas gali būti galvoj seimui ar šiaip jau draugijos nariams, kad komiteto nariai negali susitaikinti savo nuomonėmis, arba kur kokius laiškus kam rašė ir kokį atsakymą ant jų gavo.

Išsireiškiau savo nepasiganėdinimus tais raportais, todel, kad bereikalingos smulkmenos tuos raportus dikčiai pailgino ir todel jie turėjo tęstis per kelis numerius, kas prisideda prie sumažinimo jų vertės ir taip jau vėlai pasirodžius. Vienok buvusiai valdybai ačiu ir už tai, jog matė reikalu nors ir tokius raportus suteikti seimams; pirmiaus valdyba nei tiek nepasirūpindavo.

Pažiūrėjus į IV seimo protokolą ir jį sulyginus su valdybos raportais, pasirodo, jog protokolas ne visai pilnas, delto ir seimo nutarimai negalima pavadinti priimtais. Męs randame raporte Literatiškojo komiteto rekomendavimą: a) kad seimas paskirtų konkursą už parašymą biografijos Kristijono Duonelaičio ir b) kad seimas pripažintų reikalingu pirkti raštus, kuriuos Literatiškas komitetas pripažįs vertais išleidimo T. M. D. kaštais. Raportą Literatiškojo komiteto seimas priėmė II sesijoje, bet apie jį jokių svarstymų protokolas neparodo, reiškia, jog seimas priėmė viską ką tik gavo, bet ką priima, visai nežiūrėjo. Jeigu Literatiško komiteto raportas tapo priimtas be svarstymų, tad reikštų, jog priimta ir to paties komiteto pasiūlijimai. Jeigu taip, tai kodel seimas nėra nutaręs kiek paskirti konkursui už parašymą biografijos K. Duonelaičio, kodel niekas neingaliota prie pirkimo naudingesniųjų rankraščių?

Tas-pats ir su Lit. komiteto nario, p. Gabrio, propozicija link lietuviškosios encyklopedijos. III seimas šitą propoziciją priėmė, o IV išklausė ir lyg nedrįsdamas, nieko neatsakė. Iš tokių nekaltų nutylėjimų vėliaus ir gema nesusipratimai ir ginčai, dargi abejonės apie kieno taktiką. Rodosi, III ar IV seimas, išklausęs p. G. propozicijos, nebūtų apsirikęs ir tą dalyką jau senai būtų užgesęs, pasakant, jog 15 tomų encyklopedijos išleisti T. M. D. negali nei pasikėsinti. Toks leidimas nors ir 50 tūkstančių dolerių kaštuotų, tai kiekvienam suprantama, jog čia kalbama apie tūkstančius, o ne apie desėtkus. Ir jeigu TMD. išde po $1,000 galėtų pasilikti kas metai, tai su encyklopedijos leidimu būtų galima užsiimti tik po 50 metų. Vienok T. M. D. ineingos nėra tokios riebjos. Bet be to T. M. D. galėtų pamįslyti apie encyklopedijos leidimą, tik tada, kada išde turėtų bent $25,000. Vienok susilaukt tokio turto nesitikime.

Encyklopedijos leidimu rūpintis geriausiai tinka Lietuvių Moklo Draugijai (Lietuvoj), kuri bent šiokiais-tokiais mokslo vyrais turtinga; skambučių stokuojant, tegul atsiunčia atstovus į Ameriką.....

Skaitau „Vien. Liet.'' N43 ir gėriuosi darbais 52 kuopos Rochesteryj, kuri kaip pirštu duria visoms T. M. D. kuopoms, net ir toms, kurios moka skambančiais pasigirti, kad dvi ar trįs susidėję, apie Naujus Metus parengia kokį vakarėlį, o nemoka prisipažinti, kad del savo nerangumo, likusią dalį metų pašvenčia klausimui kaip svetimos smuikos griežia — piknikuose ir gužynėse, baliais vadinamuose. Imkite paveizdą nuo 52 kuopos ir taip darbuokitės, kaip ji. Rengkite mėnesinius susirinkimus (bent rudenio ir žiemos laike) su paskaitomis. Čia susirinks būreliai publikos pasiklausyti skaitymų; susirinkusius kvieskite rašyties prie T. M. D., o jųs darbas neliks bergždžias, nes nebus tokio susirinkimo, kuriame neprisirašytų keli nauji nariai. Apart to nereiks ir senųjų narių jieškoti, užsidegus degtuką, ir prašyti, idant užsimokėtų duokles, nes į susirinkimus ateis jie patįs.

Tame pačiame numeryje „V. L.'' džiaugiuosi radęs praktišką sumanymą p. Mackevičiaus, kurs išmintingai kalba (tik ne apie encyklopedijos rengimą) apie tūštinimą T. M. D. kningyno, senasias kningas duodant nariams tais metais, kuriuose neišleidžiama naujų. Ir iš tikro, vyrai ir moterįs, pagalvokite, ką supelės tos kningos, sukrautos pas kningių? Krūva vis didinasi, o naudos jokios iš to nėra, nes pirkikų maža, neskaitant laikraščių išleistuvių, kurios kada-nekada kelias kningutes nusiperka (kitos nei to nedaro, bet pačios atsispausdina, visai T. M. D. neprašiusios nei originalą paskolinti). Todel, sekant sumanymą p. Mackevičiaus, būtų dvejopa nauda, nes viena, kningynas sumažėtų ir todel nereiktų randos mokėti, o antra, mokanti metines duokles (ypač naujai prisirašantįs) nereikalautų tuščiomis sėdėdami rūgoti, kad už savo duokles ilgai negauna atlyginimo.

Naujoji valdyba pasirodė su savo darbais. Pirmininkas nesėdi rankas susidėjęs, bet rengia paskaitas kuopoms; pagarsino taipgi, kaip draugijos reikalai stovi: kas veikiama, kas nuveikta ir kas dar neužbaigta. Ačiu jam už tai. Gal būt bus tai dar pirmutinis pirmininkas, kuris suprato reikalingumą, jog reikia žiniomis pasidalinti su visais nariais.

Sekretorius pagarsino naujus narius, kas prisidės prie patraukimo T. M. D. dar neprigulinčiųjų. Matoma naujasis sekretorius mano užvesti naują systemą toblyčios narių surašui. Ir jam ačiu. Tik patartina, kad bent kartą metuose apskelbtų metinę atskaitą, parodančią skaitlių kuopų ir narių. Tokiai atskaitai patogiausiai pasirodyti po Naujų Metų.

KAZYS PUIDA.

Žemes Giesme

APYSAKA.

ANTROJI DALIS.

Būk savimi, savo taku eik prie savo giedros ir šilumos ... o Jurui ... būk Jurui anų metų Zonė ...

— O! aš noriu būti Jurui daugiau, negu jaunystės sapno Zonė ...

— Ne, ne ... Juras daugiau neprašo: būk jam tokia giedri, širdinga, linksmutė Zonė, kokia jaunystės vasaros sapnų metu buvai ... O jeigu širdis smarkiau plaka — būk Jurui sesuo ...

— Sesuo visuomet jam buvau ... Sopulio valandomis galvodavau, kur mano Juras dingo? Jis toks geras man buvo, taip suraminti, priglausti mane mažutę mokėdavo . Juras niekuomet manęs nebūtų skaudęs! — galvodavau ... — O paskui ... paskui mano Juras ūkanos sparnais išlėkė iš manęs ir net lakioji mintis jo sugaudyti nestengdavo.

— Gyvi jausmai visuomet mano krūtinėje gyvęs ... Tik tegul žmonės jų nepavydi ...

Pasikalbėjimas nesisekė. Žodžiai nestengė to išreikšti, ką širdis ištikrųjų manė. Tad geriau buvo tylėti ir širdims kalbėties leisti.

— Tik sugrįžk laisva! — stipriu, tvirtu balsu tarė Jurgis. — *Savo* takan stok ir tverk *savo* gyvenimą, *savo* norais, troškimais gyvenk, *savo* jausmais jausk ... Laisva sugrįžk — nes jeigu laisvės išsižadėsi — veidmainė būsi ir Juras ... prakeiks tave, tavęs atminimų vainiką sudraskys ir lauk išmes ...

KUR TAVĘS JIEŠKOTI.

... Slogi, vos pakeliama gyvenimo smūgių ūkana buvo mano dvasią apglobusi ir tyčiojos iš visų sapnų-svajojimų ...

... Svajojimai! .. Drąsus puikios jaunybės tikslai! ... Sapnai! ... Svajojimai! ...

... Kuomet širdis miršta dvasios sopuliuose, krūtinėje kįla, velnio ir angelo pasėti, želmens ... Puikiausių dvasios kraujo lašų išpenėti, kįla jie ir geria paskutinius širdies rasos likučius ... Verkia tuomet siela, rauda stabmeldžių dejavimo gaida, skundžiasi krikščionio maldos varsomis — visi jos virpėjimai susilieja vienan bedugnin troškiman ir meta sopulingą užklausimą į dumbliną tylą:

— Kur Tavęs jieškoti! ...

—————:o:—————

... Susitikova skaisčią vasaros dieną mūsų jaunystės jėgoms neapribotoje erdvėje siaučiant ... Tarp kvietkų ir gėlių kvapties ištiesėva draugo-brolio, draugosesers rankas vienas į kitą.

Ir gimė mudviejų jausmai virpančiuose saulės spinduliuose ... lauko lakūnų laisvose giesmelėse ... dausų neapimamoje erdvėje ...

Vos gyvenimo bangos užgauti, ištiesėva rankas į visą pasaulį, į visus žmones ir sušukova skardžiais sidabro balsais:

— Jausmo jieškosiva! ... Žmogui žmogaus jausmo duokite! ...

—————:o:—————

... Žinok! ...

Ruduo kruvinomis aukų lūpomis bučiavo gamtą ... Šalčio suvirintas lapas si varsomis, yt elgėta ...

Sėdėjau tame pat parke, kuris mudu išskyrė ... Iš tolimų sodžių, nuo Nemuno krantų nešė šiurpus vėjas į mano ausis graudulingos negalės rasa spindėjo, mainė dvasios gelmėn ... Atrado krūtinėje tris stygas ir suskambino jomis ...

Ir suvirpėjo mano būtybės stygos, prabilo jose žili tėvų žygiai, laužų braškėjimai, pilekalnių paniekintos smėlįs sudejavo ...

Mintįs laiku erdvėje Tavęs jieškojo ..

Skrydo jos visais pasaulio takais, ton nežinomon srytin, kuri Tave paslėpė...

Ir sušukau:

— Kodėl, sesute, Tavęs čia nėra! ...

—————:o:—————

... Šiandien tyčiojąsis likimas suvedė mudu ant sopulio tako ...

Ir kam atnaujino žmonių užduotą smūgį? .. Ha! gal taip reikėjo ...

Susitikova didžio sopulio valandą, praskleidėva praeities knygos puslapius ir pamatėva ištisą skausmų išmargintą mudviejų būtybės juostą ...

Kartus pasityčiojimas!

Bet laikas mudu sustiprino: sopuliais ir apsivylimais gyventi liepė ir iš jų sutvėriau aš savo stiprybės jėgą ...

Tu žinojai anuomet, kad gyvenimo vėtros niekuomet manęs nenulauž ... Šiandien pamatei besvyruojantį jovarą, kurs, audrų draskomas linksta ligi pačios žemės, bet nelįžta ir ... negreitai nuluž ...

Tavo kovoms jėgos jieškojai ... Gyvenimas pagraužė Tave, bet Tu atsikėlei... Mano dvasios širdį įsidėjai savo krūtinėn, pasisėmei iš mano sopulių šaltinio sopulių gaivos vandenėlio, akimis gėrei jėgą iš mano akių:— Tavo ateities kovoms mano jėgos reikėjo ...

Daviau Tau visą mano pasiutusią jėgą, kad kovotum ir laimėtum ...

Tad atmink!

Iš mano krūtinės sopulingų tyrlaukių šaukiu šiandien į Tave per kasdieninių apgalėtinų puvėsių tyrlaukius:

— Kovok ir apgalėk!

Nes kam būčiau visą savo jėgą Tau davęs ...

Tu žinai, kad pasiutusių mano sopulių liepsna aš tik Laisvę numylėjau ...

Ir Tavyje visų-gašliausia Tavo laisvę numylėjau ...

Tavęs netrokštu ir nepageidauju ir niekuomet neklausk kodėl ...

Tavo laisvės trokštu!

—————:o:—————

. .Klausyk, Tu, tolimoji mano sielos sesute!

Iš Baltijos ūkanos vystyklų siunčiu Tau, mano sielos seseriai, Tavo sielos brolio įsakymą:

— Turi kovoti ir apgalėti! ...

Nes mano būtybės galingą slėpinį — mano jėgą — brolišką Tau daviau — tad už savo Laisvę kovok ir apgalėk! ...

O jeigu ...

Jeigu kruvino mūšio metu pajustum jėgas Tave apleidžiant — šaukis!

Kad ir iš numirusių reikėtų kelties — atvyksiu!

Ir aš už Tave laimėsiu ...

. . . . . .

. .Ir tuomet — Tau laisvę suteikęs — grabą sukalsiu iš mano Svajojimų lentų, ant kryžiaus Tavęs-Ilgėsį Sopulio vinimis prikalsiu ir palaidosiu Tave mano krūtinės Pragaro Kapinėse ...

Palaidosiu savyje, kad amžių-amžius tenais gyventum ...

—————:o:—————

Tai-gi: kovok ir laimėk! ..
Nes kitoniškai..... prakeiksiu!
Ave Libertas! ...

—————:o:—————

LA MIA CANZONE.

— Greičiau, šuns koja! — šaukė Mačiūnas linksmu balsu į vieną apižioplį darbininką.

Skubino galūtinąją tvarką užvesti naujai pastatytoje ir jau visiškai sutvarkytoje troboje, šeimynai paskirtoje. Garlaivis sušvilpė pro Ogintų pievą pravažiuodamas tris kartus:— patsai šeimininkas grįžta.

Mačiūnas, kurs aiškiai buvo supratęs Oginto viršiausiąją mintį, daug kartų darbo sau neklausinėjo, bet dirbo be šeimininko nurodymų ankštai jo minties prisilaikydamas.

Kuomet Jurgis persikraustė iš seno medinio daugelio Ogintų lopšio naujai pastatyton vilėn ir kuomet seną trobą užleido šeimyniškiams, nuolatos dejavo negalįs dabar šeimynai priderančios trobos pastatyti. Mačiūnas-gi jau turėjo lauktuvių surengęs.

Plytų užtektinai buvo pridirbta. Dalį jų pardavė, dalį suvartojo trobai. Senąją trobą liepė nugriauti ir į malkas supiaustyti ir suskaldyti. Bet bestatant išeikvojo visus pinigus ir už plytas gautus, ir už pieną, dar-gi Viktutės kasą ištuštino ir tai pritrūko pinigų kaip tik galūtinai trobai išruošti.

(T. b.)

VISUOTINOJI Historija

(SATYROJE)

Teffi, Dymov'o ir Avierčenko's prisiskaitęs parašė

T(oks)... Š(ioks)... K(itoks)..

(Tąsa.)

Visų-žinomiausias tų laikų chalifas buvo Garun-al-Rašid. O iš arabų literaturos yra pragarsėjęs «Ali Baba» (žiūrėk «Lietuvišką Gazietą») ir «Tūkstantis naktų ir viena»; tos kningos patartina skaityti vaikams ir abelnai nevedusiems žmonėms.

Karolingų gadynė.

Pipynas Trumputis, kurį pirmiaus minėjome kaipo dievobaimingu buvus, padalino visą savo viešpatiją tarpe sūnų Karolio ir Karlomanó. Karlomanas, jausdamas, kad prisiartina vienvaldybos laikai, ėmė ir pasimirė.

Karlomano brolis ir buvo tuo Karoliu Didžiuoju. Jis buvo visųsvarbjausis asmuo visoje viduramžių historijoje. Norints jo tėvas buvo žemas, už ką gavo ir vardą «Trumputis», vienok Karolis užaugo didelis ir tvirtas vyras, atsižymėjo nepaprasta spėka ir miklumu.

(Karolis Didysis.)

Karolis Didysis labai indomavos visokiais dalykais. Net eidamas gultų jis pasikišdavo po priegalve kningą. Skaitė jis labai netikusiai, o rašė nei kiek negeriau už tuos, kurie rašinėja gromatas drukuotomis litaromis. Iki-pat mirčiai jis vis svajojo pramokti gerai rašyti ir tam tikslui įsteigė naminę akademiją, praminęs save Dovidu. Tankiai prisieidavo matyti Dovidėlį, gaidgystyje atsikėlusį ir berašantį su „pensilu'' kož-kokius „kriukius ir palkas''. Iki šiai dienai žmonės didžiai gerbja atmintį karaliaus-naktūno, taip uoliai studiavusio abecėlę.

Svarbjausie Karolio darbai — tai užkariavimas Longobardijos karalystės ir karė su saksais. Kaip visame kame, taip ir Longobardijos užkariavimo dalyke yra įmaišyta moteris. Karolis buvo vedęs Longobardijos karaliaus Dezideriaus dukterį. Ilgai apdūmojęs dalykų stovį, Karolis pasiuntė savo pačią su visu jos bagažu atgal pas tėvelį. Nebuvo galima tikėties, kad atsiras koks kvailys ir panorės vesti persiskyrusią moterį, tad tėvui buvo baugu, kad duktė gali pasilikti iki mirčiai «šiauda-našle». Tatai jis ir užpyko ant Karolio, kuris ir be to buvo piktas ant Dezideriaus, nėsa sugrąžino jam jo dukterį. Nepaisydamas šaltos žiemos Karolis perėjo Alpus, netikėtai pasirodė Lombardijoje, uždarė

(Karolis Didysis uždaro Deziderių vienuolynan.)

Deziderių į vienuolyną ir užkariavo sau Lombardiją. Yra senai jau patirta, kad žmogus turi begalo daug energijos, kuomet nori kenkti žmogui, kurį jau pirma pats buvo įžeidęs.

Saksai tuo metu buvo labai galinga tauta Germanijoje ir be galo uoliai užpuldinėjo kaimyniškas frankų šalis. Tatai Karolis nutarė sulaikyti įsikarščiavusius saksus ir apipilti juos šaltu krikšto vandeniu. Taip ir padaryta. Bet krikštas su šaltu vandeniu nedaug tegelbėjo. Kol Karolis Lombardijoje — saksai tyli, tarsi žiurkės katinui dabojant. Tik Karolis išeis namo — jie jau ir bekelią maištą. Žinoma, saksai nieko neturėjo prieš katalikybę, tik jie baisiai nekentė su katalikybe surištojo muito, tai yra mokėjimo dvasiškijai dešimtosios dalies. Karolis Didysis pertikrinimui, kad dvasiškijos reikalavimas dešimtinės yra pamatuotas Dievo įstatymais, nukirto galvas 4500 saksų. Ta skaitlinė nieko nereiškia mums, prisiskaičiusiems daug baisesnių dalykų; bet tuokart ji daug reiškė, nesa žmonių buvo kur kas mažiau negu dabar, ir tie patįs nieko neskaitė.

Karolis Didysis buvo išpradžių karaliumi, o paskum persidirbo į imperatorių. Kaip tai atsitiko — papasakosime. Kningoje «Inkvizicija» maždaug taip, o jei ne taip, tai bent panašiai rašoma apie tai: «Karolis buvo artimuose ryšiuose su Romos 'popu' ir jiedu norėjo įsteigti amžiną karaliją, svietišką drauge su dvasiškąja, tad Karolis nužūdęs savo sūnų Krispų, iš ko pasidaręs Kristus, o popežius pavadinęs Karolį už tai imperatoriumi». Ar taip yra buvę ištikrųjų męs netyrinėsime, paliksime tai ateities kritikai.

Iš kitų, geresnių šaltinių, męs patyrėme, kad nėra buvę taip blogai. Karolis nėra pridėjęs rankų prie fabrikavimo Kristaus — tai nebuvo jo «biznis». Jis tiesiog nukeliavo pas popežių ir tarė jam, šypsodamos:

— Girdi, ilgaskverni, užmauk man ant galvos imperatoriaus karūną, tik giliau, kad nenupultų!

O Leonas III. ir atsako jam:

— Su didžiausiu džiaugsmu, Jūsų Didenybė; bet mane patį nori nustumti nuo sosto.

— Tas nieko nereiškia! Ranka ranką mazgoja: tu man užmausi karūną, o aš tave paremsiu ant sosto.

Ir ištikrųjų Leonas padarė Karolį imperatoriumi, o Karolis palaikė Leoną popežiavime. Nuo to laiko historijos pūdymuose visur vaikštinėjo traicė: **karalius, popežius ir karūna.** Su laiku rolės persimainė, kaip tai regėsime kiek žemiau, ir vaikštinėjo ta traicė kitokioje tvarkoje: **popežius, karalius ir karūna.**

(T. b.)

—————:o:—————

VOLTERIS.

(Užbaiga.)

Šitas Volterio iškilimas prie karališkojo dvaro atsitiko per tai, kad jis draugavosi su valščionio dukteria, gražia pana Eliot, kuri tuose metuose gavo markizos Pompadur titulą ir tapo pripažinta už viešą karaliaus sugulovę. Sugulovės vieta buvo svarbjausia visoje Francijoj, — sugulovė tai faktiška valdovė karaliaus (Liudviko XV) ir visos Francijos; per ją tai ir pakilo Volteris. Gyvendamas prie karaliaus dvaro jisai parašė keletą veikalų giriančių karalių; vienok jis karaliui neintiko. Iš kitos pusės už tai krito ant jo daugybė šmeižiančių paskvilių nuo literatiškųjų priešų, ypatingai nuo Russo. Ant galo daėjo ligi to, kad Volterio padėjimas Paryžiuje pasidarė labai nemalonus. Iš čion jis su karaliaus pavelijimu išsirengė pas Prūsų karalių Fridrichą II, kuris jį senai kvietė pas save ir kurio eiles Volteris taisydavo. Tuom labjau, kad jo dieviškoji Emilija de-Šatle jau buvo kitam prigulėjusi ir pasimirusi gimdymo laiku.

Apsigyvenęs Berline, jis kasdien kalbėdavosi su Fridrichu II, taisydavo jo eiles, praleisdavo laiką draugystėje princesų, ir šiaip jau augštos kilmės ponų, rašinėdavo meiliškas eiles ar tam panašiai. Čion jis parašė „Liudviko XIV gadynės Historiją'' — tai geriausias jo historiškas veikalas; čion nors iš paviršiaus, jo gyvenimas išrodė geru, bet jis nekaip jautėsi. Čion jis užsiiminėdavo ir pininginėmis spekuliacijomis, nors ir be to jau buvo gana turtingu ir delto jam prisiėjo susipykti su Fridrichu. Kiek vėliau jis susipyko su Berlino mokslo akademijos pirmininku, vienas ant kito rašinėdavo įvairiausias satyras, kurių čionai paminėti nėra vietos, ir gale daėjo ligi to, kad ant Volterio kilo visokios kalbos, kurios galutinai atšaldė Fridrichą, ir Volteriui niekas daugiau neliko, kaip tik apleisti Prūsiją Fridrichas visgi negeidė, kad Volteris jį apleistų, bet varu laikyt irgi nenorėjo; Volteris aplankydamas daugelį Vokietijos miestų pagaliaus apleido Prūsiją. Grįžti Paryžiun Volteriui nebuvo galima, nes Liudvikas XV. pyko ant jo, kam jis gyveno pas Fridrichą, ir todel jis apsigyve-

no Šveicarijoj, netoli Genevos. Jam dabar buvo 60 metų amžiaus ir lig šiol jisai buvo vis tiktai svečiu pas ponus; ant galo čionai jis įsitaisė net ketverius namus. Jei jis būtų grįžęs Paryžiun, tęn jis būtų pakliuvęs į intrigas ir nužeminimą; čionai jis rado sau pilną ramybę. Lig šiol jo gyvenimas buvo pilnas įvairiausių atsitikimų, neramumų, kovojimų ar tam panašiai. Nuo šio laiko jis pradeda labai daug dirbt, užbaigė ir parašė daugybę gerų veikalų. Atsitikęs žemės drebėjimas Lisabonoje, 1755 m padarė ant jo labai didelį įspūdį ir net pakeitė jo pasauležvalgą.

Kuomet Volteris viešėjo Prūsuose, garsus francūzų literatai Didro ir d'Alamberis pradėjo leisti encyklopediškąjį žodyną, kuris turėjo surinkti savyje žinias iš visų mokslo šakų; bet ligšiol Volteris to darbo nerėmė; čionai gi apsigyvenęs karštai pradėjo remti jų darbą, taip kad net pastojo vadovu tos encyklopedijos. Encyklopedija tapo uždrausta, ir tas sutelkė visas pažangesnėsias spėkas vienon krūvon; tuomet tai ir prasidėjo aštri kova prieš lygiai taip aštrią cenzurą ir klerikalus. Daugybė uždraustųjų raštų spausdindavosi ar Hollandijoj ar Šveicarijoje, ir šiuom tarpu Volteris yra parašęs daugiausia savo filosofiškų veikalų, kurių męs čion neišskaitysime.

Jo veikalai netaip atsižymi minties gilumu, kaip naujomis ideomis. Volteris, kaipo filosofas turi menką vertę; bet užtai kaipo liberališkasai literatas — labai didelę. Jis iš paskutiniųjų kovojo su visokiais prietarais, burtais ir uoliai gynė sąžinės liuosybę. Jis labai aitriai išjuokė francūzų teismus ir valdžią, už anų negerus darbus. Mat buvo mirčiai nubaustas hugenotas Kalas už tai, kad jis būk tai nužūdęs savo sūnų, kad ans norėjo pereiti katalikų tikybon. Teismas jį nusprendė nužūdyt, nors kaltė nebuvo prirodyta, vien kaipo katalikystės priešą, o Volteris stojo už Kalasą, aiškiai prirodė, kad jo sūnus pats nusižūdė (pasikorė) ir privertė visą skaitančią Europą pasipiktinti teismu ir užstoti Kalasus (tai yra hugenotus); Paryžiaus augščiausis teismas priverstas buvo iš naujo nagrinėti nužūdytojo bylą ir pripažinti jį nekaltai nužūdytu, kas labai nužemino ir teismą ir valdžią visuomenės akyse.

Paskutiniuose savo gyvenimo metuose Volteris labai daug dirbo — net po 18 valandų kasdien, o tas sparčiai artino jo mirtį. Kada ant Francijos sosto užsikraustė Liudvikas XVI, tuomet užstojo liuosesni laikai ir Volteris grįžo Paryžiun.

Historiją beskaitant retai pasitaiko matyti, kad liaudis taip ką-nors gerbtų kaip gerbė Volterį. Jam sugrįžus, kiekvienas šiek-tiek inteligentiškesnis žmogus skaitė už pareigą atlankyti Volterį ir jį pasveikint. Kada jis išeidavo gatvėn, minia visuomet jį lydėdavo ir garbę išreikšdavo. Liaudis daugiausiai jį gerbė kaipo užtarytoją nuskriaustųjų; mat jai buvo žinomas Kalaso apgynimas ir kiti panašųs Volterio darbai, ir šis liaudies gerbimas Volteriui patikdavo.

Bedirbdamas virš saiko Volteris visai nusilpnėjo. Nors jam ir labai norėjosi pagyventi, bet nelemta mirtis jį sutiko 30 gegužės, 1778 m.

Reikia pažymėt, kad Volteris mirė be paskutinės išpažinties; todel Paryžiaus dvasiškija neleido jo lavoną palaidoti nei kapuose, nei kur pobažnytiniame sklepe. Tik jo ainis išvežė jo lavoną Šampano provincijon ir suspėjo palaidoti viename vienuolyne, kol atėjo nuo Paryžiaus dvasiškijos uždraudimas. Už 13 metų po numirimui, Volterio kaulai buvo atvežti Paryžiun ir tęnai palaidoti Panteone, kur ilsisi visų Francijos geriausių žmonių palaikai.

Kiek vėliaus Volterio ir Russo kaulai buvo nežinia kieno išvogti ir nežinia kur padėti, o jų grabai palikti tušti. Buvo kalbama, kad tai Volterio priešai ir dvasiškija išvogė kaulus ir išvežę už miesto įmetę į nelešuotas kalkes; bet ant kiek tas teisybė, mums nėra žinoma.

P. Norkus.

IX — 13 11.

—————: o :—————

ŠVEICARŲ DEMOKRATIJOS JUDĖJIMAS.

VII.

Demokratijos vadovai Šveicarijoje niekuomet nevartojo aštrių žodžių nei įžeidžiančių epitetų, kaip tas daroma yra kitose partijose, kadir šiandien. Bet užtai jie visuomet tarė žodį, kurs lipte lipo žmonių sąvokon. Jie savo politiškų kampanijų sezonais sėjo lapelius ir juose aiškino, kaip pasenusioje liberalų valdžioj tapo nusmelgta žmonių intekmė ant valdžios, kaip jų intekmė nebeteko savo politiškos prasmės, ir kaip valdžia nebepažįsta tikrųjų liaudies reikalų. Čia nereikėjo kolioti ypatų. Užteko tik sekti valdžios kursą ir jį kritikuoti. Todel žmonės neišdirgo, bet vis gėrėsi naujo politiško mokslo. Demokratų kampanijose buvo nešiojamas šūkšnys: „Netik viskas del žmonių, bet ir viskas per žmones!" Jie nurodė, kad šveicarai tiesiai nuo savęs sumanydami ir išleisdami įstatymus, susipažįs su visuomenės reikalais ir priturės liaudies atstovus nuo išklydimo į šalytakius. Referendumas pataisinės Vyriausios Tarybos papildytas nuodėmes, o iniciativa nedaleis papildyti naujų nuodėmių. Jie kalbėjo:— „Ir kas čia per valdžios systema, kurią dabar turime? Tai sėbrų systema: užpakalyj tautos valdžios stovi susibičiuliavę pininginiai interesai, gelžkeliai ir visoki nematomi ratelai!"

Tas jau mums apibūdina šveicarų demokratijos dvasę. Ji niekuomet nekalba vardu partijos, bet vardu visų žmonių. Ji nemėto akmenais į valdininkus, bet mokina liaudį gerbti įstatymus ir valdžią. Tik šitą valdžią ir šituos įstatymus turi jie patįs išrinkt ir pasidaryt.

Taip išmintingai einanti šveicarų politiška revoliucija, neiššaukė ir didelių reakcijų. Demokratai šaltai ir logiškai nurodinėjo savo pusę, o liberalai ir valdžios šalininkai vėl gi statė savo argumentus. Jie, pavz., nurodinėjo, jogei žmonės neturėsią ir nenorėsią tiek daug laiko suaikvoti nuolatiniams rinkimams ir balsavimams, darant įstatymus. Esą, šitą galėjo padaryti tik anų gadynių graikai ir romėnai, kadangi jie turėjo darbams atlikti vergus; bet, esą, Zuricho piliečiai neturi laiko, nes jie yra darbštųs ir namus mylintįs žmonės. Todel, girdi, liaudis nenorės sau uždėti jungo, kaipo tiesadarių. Ir iš tų šaltų ir blaivų argumentų abiejose pusėse liaudis vis prisiklausė ir darė savo išvedimus.

Zuricho Konstitucijos Taryba **(Verfassungsrath)** pagaliaus priėmė konstitucijos projektan iniciatyvą. Tai buvo pirmutinis demokratijos laimėjimas — juomi liaudis galėjo paduoti savo sumanymus naujam by kokiam įstatymui. Toliaus priimta buvo referendumas. Pagaliaus nubalsavimas uždedamųjų ir išaikvojamųjų mokesčių. Iniciativa buvo tokia: kas-nors galėjo paduoti kokį naują sumanymą arba tiesiog jau apdirbtą billių. Jeigu koks pavienis žmogus arba koksai valdžios departamentas **(Behorde)** padaro tokį įnešimą ir jį paremia trečdalis didėsios tarybos **(Grosser Rath)** sąnarių, tai jis turi būti leidžiamas liaudžiai nubalsuot. Jeigu gi didėjoj taryboj toks sumanymas ir nebūtų paremtas, bet 5000 balsuotojų ant to sumanymo susirašytų, tai vistiek leidžiama liaudžiai nubalsuot. Toliaus — du sykiu ant metų: pavasarį ir rudenį žmonės perbalsuoja visus įstatymus, padarytus tuo sezonu didėjoje taryboj, kaip va: visus priedus prie konstitucijos, visus naujus sumanymus ir konkordatus Pininginiame klausime didėji taryba gali pati nuspręsti tik kokį laikiną išaikvojimą neviršiaus 250,000 frankų ir paskirti kokius nors išaikvojimus kas metas neviršiaus 20,000 frankų. Balsavimai atsibūna komunose (valsčiuose) su balloto pagalba. Toliaus — pavesta žmonių balsavimu išrinkti Zuricho Valstijos Tarybą **(Regierungsrath)** ir du sąnariu į visos Šveicarijos Tarybą **(Standesrath)**. Didėjai tarybai atimta teisę užpildyti pasitaikiusią tarpe jos sąnarių vakansiją, ir pati šita taryba buvo pavardinta naujesniu vardu: Kantono Taryba **(Kantonsrath)**. Tarybai rods palikta dar teisės išrinkti valstijos Augščiausiąjį Teismą ir atleidimo prasižengėliams (pardono) teisė, nors tūlė ir tam priešinosi, norėdami, kad ir šitas būtų pavesta patiems žmonėms. Teisybė, naujon konstitucijon zurichiečiai neindėjo atšaukimo (netinkamų valdininkų) iš Kantono Tarybos; bet šitas tuomet pasirodė jau nereikalingu, nes ir taip žmonių teisės gana toli buvo paplatintos. Tolimesni naujos konstitucijos straipsniai šiokias padarė reformas: kuningams ir mokytojams aprubežiuota tarnystės laikas iki šešerių metų — nes juos mat valstija samdo. Tas-pats buvo padavadyta ir delei valstijos universiteto profesorių (nors tas padavadijimas paskui buvo labai sukritikuotas ir mažai pildomas); įvesta veltus mokinimas; paremta profesionalinės sąjungos; sumanyta valstijos bankai ir darbininkų apsaugos įstatymai.

A. B.

—————: o :—————

NUO HAMBURGO LIG NEW YORKO.

(Tąsa.)

Štai kaž-ko sujudo ant laivo — tai duoda pirmą vakarienę: stoji į eiles ir nemaloniai stumdomas eini į apatinę laivo dalį pasiimti savo porcijos; gauni kokio-tai šiupinio ir „vokiškos" juodos kavos puodą. Mėgini valgius — neina prie širdies... žinoma dar neišnerėjai žmogus iš vietos.— Jau saulė užsileido... temsta. Visi su nerimasčia laukia, kada privažiuos prie didžiulio laivo, kuriame ertai ir gerai nuplauks į tą „laimės" žemę-Ameriką. Pamatė ant galo ir jį; vėl visi sukrutėjo, pradėjo rengti savo daigtus, pradėjo balsiai rėkauti ir telkties į krūvas, idant laive apsigyventi vienoj vietoj: aš ir dar du rusu sutarėm taiposgi nepersiskirti.— Jau priplaukėm greta laivo — didžiulio laivo: muzika užgriežė smarkius maršus, stengdamos sudrūtinti visus dvasioj ir linksmais priimti keleivius. Vėl baisus grūdimosi ant didžiojo laivo; keleriomis trepėmis nusileidom į jo gilumą, išjuokiami ir stumdomi jūrininkų-matrosų, kas padarė įspūdį ant visų keleivių. Atsidūrėme didžiame, žemame kambaryj-daržinėj, pilname jau žmonių; vos tik pasisekė surasti sau gulyklą. Visi aimanuoja, burga, nes tikėjosi tilpti kambaryje tik apie 15—20 žmonių ir būti ertai ir švariai, o dabar vienoj vietoj sugrūsta apie 400 žmonių — baisus sukimšimas ir nešvarumas. Lovos (vargiai užsitarnauja panašų vardą!) vienos žemai, o kitos ant jų viršaus; visai nėr kur padėti drapanos, kur nusirėdyti ir viską čia pat turi atlikti savo gulykloj susirietęs — baugu net pamįslyti, kad taip reiks važiuoti ligi vietos.— Garlaivis prastovėjo per naktį ant vietos netoli Cuxhaven'o ir tik 8—9 ryto judinos plaukti toliau; vis tolyn ir tolyn plaukėm nuo krašto ir galų gale atsidūrėm atviroj jūroj, kur buvo matyt vien tik dangus ir vanduo. Tai Vokietijos jūra. Diena labai graži, taip jog kiekvienas keleivis jautė kokį tai ypatišką malonumą žiūrėti ant tų sidabrinių blizgančių jaukių bangų ir su pakilumu dvasios gėrėties jomis. Dar garlaiviui tebestovint po pirmos nakties, prasidėjus kėlimos laikui, mano ausų dasiekė grynai lietuviški balsai: „Ar gerai miegojai, Jonai? laikas jau kelti."— A, manau sau, ačiu Dievui, yra ir lietuvių ant laivo! Ir nepraėjo pusvalandžio, kaip aš jau meiliai kalbėjaus su būreliu lietuvių ir jaučiau kokį tai nesuprantamą traukimą prie jų, kokį tai linksmumą ir užganėdinimą savo jausmų

Antrą naktį 12 val. išėjau ant laivo viršaus (palubės) ir tolumoj pamačiau daugybę žiburėlių — tai buvo Hollandijos pakraščiai. Ant palubės vaikštinėjo dar keli vaikinai, kurie greitai susispietę krūvon, užtraukė rusiškai: „Atsimeskim nuo senojo svieto" ir „Raudoną vėliavą" — tai buvo žydeliai, kurie pasijutę laisvais ir niekieno netrukdomi tartum stengėsi apsakyti savo vargus, iškęstus nuo dvigalvio šiaurės arėlio, tartum norėjo apskelbti Rusijos baisenybes visam pasauliui, tartum stengėsi prišaukti galingas jūrių bangas atkeršijimui už visas skriaudas, vargus ir kankinimus!... Taip ir norisi visą naktį stovėti ant viršaus ir žiūrėti į tą jūrių erdvę, į skaisčią dangaus tolumą, į tūkstančius blizgančių žvaigždžių. Įvairios mįslįs ir svajonės ateina galvon ir trumpu laiku pergyveni tiek griaudžių ir linksmų jausmų. O, galinga esi tu, jūra!...

Antrą rytą pasigirdo iš visų kerčių murmėjimai, o vienas narsesnis keleivis pradėjo net puodžiukus ir torielkas daužyti, grumodamas visas jas išbarškinti, jei dar ir toliau dūos valgyti tame pačiame kambaryj ir jei reiks vėl patiems mazgoti visokius valgymo įrankius; jis kiek galėdamas kurstė ir kitus prisidėti prie jo ir nesibijoti pakelti balsą už teisingus reikalavimus. Perdėtiniai pamatė, jog toliau sunku bus suvaldyti keleivius ir greitai liepė surinkti visokius indus ir įrankius ir jau piefus turėjom kitame kambaryj — geriaus dviejose kambariuose: vienas daugiau paskirtas del vyrų, antras del moterų. Bet valgis turėjo kokį tai ypatingą kvapą ir širdį pykinantį skonį; valgis buvo panašus į jovalynę ir visur matėsi nešvarumas, o kava ir arbata, tie gaivinanti gėralai, kaip išsireiškė vienas laivo perdėtinis, turėjo tokį baisų skonį, kad išgėręs pusę „krūzo" jauteis jau pilnai užganėdintu ir tareis ištraukęs surūgusių paplavų pusviedrį. Ir tokiu valgiu stapino ketvirtosios klasės (zwischendeck) keleivius lig pat New Yorko. Kas turėjo savo valgio, arba kas galėjo pirkti šiokių-tokių gardumynų, kaip tai: dešrų, lašinių, piragiukų, keptų viščiukų, obuolių, agurkų ir kitokių niekniekių, tai dar šiaip-taip; priešingai buvo tikras badas.

(Tąsa seka.)

—————: o :—————

J. Mikuckis.

Lazdyno pasaka.

POĖMA.

I.

Ne gaisras nežinomą šalį
Tęn naikina užu miškų,
Ir skleidžias augštyn kiek tik gali —
Net ribą nuvokti sunku.

Tai leidžiasi Saulė-Motutė,
Nuvarginta darbo dienos,
Ji nor pasilsėti truputį,
Spėkos prisirinkti jaunos.

Plasnoja augštai paslaptinga
Naktis su daugybe sapnų...
Visa gyvija lyg aptingo,
Ūkų užžavėta drėgnų.

Mėnulis-Brolelis iškilo
Toks gelsvas, malonus, lepus;
Viršūnės jam šypsosi šilo,
Jis žiūri ramiai į kapus.

Sublizgo ir Žvaigždės-Sesutės,
Vilioja šalti vandenai
Žemyn įąsias... Miega Bangpūtis
Po antklode jūrių senai.

Jau ilsis nuvargęs sodietis,
Pabaigęs šienauti malda...
Taip gera!.. Tik reikia gėrėtis,
Kaip ūkuose miega gamta.

* * *

Ne deivė tai Milda pas krūmą
Nuliūdusi stovi viena,
Ir tveria svajonėse rūmą,
Kur meilė lakioja jauna.

Ne deivė Lazdonė tai šilą
Pamylus jo gėris sapnais,
Ir žiūri, kaip ūkanos kįla,
Sparnais jį bučiuoja drėgnais.

Jauna tai mergaitė — sodietė.
Pas krūmą ji stovi viena,
Kankina svajojimai kieti,
Griaudumo krūtinė pilna.

Bernelio pasilgus be galo
Ji laukia. N'ateina jisai,
Nors ir prižadėjo. Pabalo
Rausvi jos žandeliai visai.

Ar tai neateis jis, apgavo,
Mylėti prisiekęs juokais,
Sakydams: „Lyg karsto aš tavo!"
Kokiais-gi jis eina takais?

Gal kitą?.. Gal kitą pamylo
Ir eina pas jąją nūnai?..
Bet štai pasirodo iš šilo
Bernelis — pradžiugo jinai.

* * *

Ne puikiąją deivę Praurimą
Dievaitis Patrimpas karštai
Bučiuoja — net meilinties imą
Mėnulis ir žvaigždės antai.

Ne dobilas žaliąją rūtą
Vilioja ir glaudžias prie jos,
Ir pasaką kalba nebūtą
Iš-po sidabrinės rasos.

Bernelis puikus po lazdynu
Vilioja mergužę švelniai,
Ribų jų svajonės nežino,
Praeina naktis maloniai...

„Mergele, tas laikas taip greitas,
Jis bėga, kaip upės vanduo,
Greit joja ant sielvartų raitas,
Čia buvo žiema — čia ruduo...

„Ateis greit Kalėdos, kaip tyčia
Aš gausiu nemaža algos —
Tada mus palaimįs bažnyčia,
Ir Dievas gerasis paguos.

„Iškelsim vestuves... Kaip kelia
Jas ponai nekartą mačiau"...
Bernelis viliojo mergelę
Ir glaudės prie josios arčiau...

* * *

„Ar myli tikrai, bernužėli? —
Kalbėjo mergelė tyliai —
Patiko man žodžiai taip mieli,
Jie, tartum, karšti spinduliai"...

„Dar klausi, nenori tikėti?
Mūs meilė lyg karsto nežūs,
Drebės prieš ją sielvartai kieti!"
Atsakė bernelis puikus...

Mergelė tikėjo be galo,
Ir glaudės prie jo skubinai...
O šilas vis ūkuose balo,
Šakose jo skraidė sapnai.

Ir drebulę beržas viliojo,
Linguodamas ilgas šakas —
Ji drebanti lenkės prie jojo
Ir bėrė po kojų rasas.

.....
.....

Aušra rytmetinė iškilo
Rytuose nedrąsiai, bailiai,
Viršūnės ją sveikino šilo;
Jau rengės nušvist spinduliai.

(Da bus.)

Išdininko atskaitos nevisai aiškios. Surašyta pirmiausiai ineigos, sutraukta ineigų, paminėta išeigos, išėmimas ir kiek piningų lieka, galiaus parodoma kam, už ką ir kiek išmokėta. Praktiškiau būtų surašant ineigas, padarius jų sutrauką, pažymėt kam, už ką ir kiek išmokėta, tada padarius išeigų sutrauką ir palyginus ineigas su išeigomis, likę piningai bus parodyti vietoje ir tad skaitytojas nereikalaus akimis šokinėt tai žemyn, tai augštyn. Nedidžiausis tai kėblumas ir todel reikia tikėtis, jog jis ateityje bus vengtinas. **Tėvynės Mylėtojas.**

IŠ KUOPŲ DARBAVIMOSI.

Cedar Point, Ill. Malonu pasidalinti žinute, su gerbjamais Tėvynės Mylėtojais, jog čia pasidarbavus keliems vyrams, tapo sutverta kuopa, iš eilės 129 T. M. D., susidedanti iš 10 narių. Rods, susitvėrimas kuopos gali skaitytis mažais nuopelnais ir, iš tikro nėra kuom girtis ir džiaugtis tik prigulėjimu prie draugijos, nieko neveikiant. Bet už taigi miela čia pažymėti, jog čia paminėtoji kuopa, kaip tik gavo čarterį, tuojaus sušaukė pirmą susirinkimą, idant išdirbti programą, ką kuopa turės veikti. Ir kad lengviau būtų užsibriežti sau uždavinį, vienas iš narių, susirinkimui inteikė rezoliuciją, kuri vienbalsiai susirinkimo tapo priimta ir nutarta imties už darbo, pažymėto rezoliucijoje.

Kad supažindint Gerb. Tėvynės Mylėtojus su mūsų užduočia, talpiname čia priimtąją rezoliuciją:

Kilant tautų civilizacijai ir vienai su kita lenktiniuojant apšvietoj jau nevien didesnėms, kaip va: vokiečių, francūzų ir anglų tautomis, bet ir mažesnėms kaip tai finų, čechų ar latvių — verste verčia ir lietuvius nestovėti ant vietos, kad nelikti apšviestesniųjų tautų vergais. Bet kaip kitas kultūringas tautas reikia vytis?

Lietuviai Amerikoje jau nuo 15 metų kaip turi švietimo draugiją, būtent T. M. D. su kuopomis netik Amerikoje, bet ir Europoj. Turėjome laimę ir męs T. M. D. kuopą sutverti. Ir sutvėrėme, idant susivienyti su broliais Tėvynės Mylėtojais; idant tapti tikrais tautos nariais ir idant lavintis apšvietoje bei moksle ant tiek, ant kiek mums spėkos ir siela pavelina. Tad ir imame savaja užduočia veikti:

1. Skaityt kas susirinkimas (susirinkimai sykį į mėnesį) paskaitas iš įvairių mokslo šakų, paskaitas gaunant iš centro valdybos.
2. Kas susirinkimas turėti prakalbas ant tėmos: Tautybė, socializmas, religija, blaivybė ir abelnas mokslas. Būtų geistina, kad kiekvienas mūsų kuopos narys šį-tą paskaitytų, nes rengdamasis kalbėti turi pajudinti savo smegenis — protauti; matant reikalą, prie progos, pakviesti ir iš kitur kalbėtoją.
3. Rengti diskusijas. Diskusijos turi būti viešos ir abelnos, tai yra: kas ką turi pasakyt prieš aiškintoją, visados pasiprašęs balso, gali patėmyti, jog tas ar kitas dalykas yra neteisybė; bet savo užmetimams turi pirodyti faktais.
4. Išsirašyt bent porą lietuviškų laikraščių kuopos kaštais ir nariai pasidalindami privalo skaityti. Kokius laikraščius — tai didžiumos sprendimas.
5. Kuopos kaštais nupirkti bent vieną didelę ir naudingą kningą, kurią skaitant bus laikas praleistas su nauda.
6. Visiems nešioti T. M. D. ženklelius.
7. Kaip galima stengtis lankyti vakarinę mokyklą, žinoma, kam laikas pavelina ir kas nori mokintis.

Kadangi šitie visi augščiau išdėstyti veiksmai reikalauja kaštų, tad prie pirmos progos parengti pasilinksminimo vakarą, iš kur galima tikėtis šiokio-tokio pelno.

Tad broliai, Tėvynės Mylėtojai! Mums reikia lavintis, jeigu norime tapti gerais piliečiais ir savo Tėvynės patrijotais. Atėjo gadynė mokslo ir pažangos; gadynės dvasia reikalauja, idant kiekvienas žmogus būtų drąsus kaip kareivis, žengime pirmyn. Tiesa, mus blaško gyvenimo sąlygos, kaip jūrių vilnis mažą valtelę, bet būkime drąsus dvasioje, o viską pergalėsime. **K.Šnuolis.**

ATSAKYMAS.

M. Mažeikai: — Ar Tamsta skaitote T. M. D. organą, „Vienybę Lietuvninkų"? Jeigu taip, tai Tamstai gana aišku, jog dabar ir eina propaganda, kad kuopose rengti paskaitas, kurių parengimu darbuojasi centro pirmininkas. Todel Tamstos raštelis nesunaudotinas. **Jokubynas.**

ATSAKYMAS GERBJAMIEMS KRITIKAMS.

Kaip tai atbulai tūli vientaučiai mane suprato! Užuot gvildenti parapijinių mokyklų klausimą, jie užsipuolė ant ypatos „Graičiūno"—kad girdi, jis net į desperaciją inpuolęs ir tt., o nenurodąs netobulumo liet. parapijinių mokyklų. Taigi, gerbjamieji kritikai — **viena** aš nesistengiau liet. parapijinių mokyklų naikinti ir nesistengsiu, o **kita** tegul už mane skaitlinės kalba; ir taip:

1) Chicagoje 8 liet. parapijinės mokyklos; išviso jose randasi apie 2500 vaikų. Kasmet apleidžia apie 600 mokinių tajas mokyklas, o kita tiek ant jų vietos naujų pribūna, taip kad skaitlius mokinių nesimažina, o neapsiriksiu pasakęs, kad — didinasi — proporcionališkai augant lietuvių kolonijai Chicagoje. Iš tų gi 600 mokinių **nei vienas neįstoja į High School,** —(na, tai ir išdirbsma lietuvišką inteligentiją!), delei tos paprastos priežasties, kad mokiniai **toli neatsiekia viešųjų mokyklų programos.** — Kokių gi faktų ir nurodymų aiškesnių bereikia netobulumo liet. par. mokyklų?!

2) Lietuviškos kalbos mokinimo viešose mokyklose ir žodžiui vietos negali būti, nes jose lankosi visokių tautų vaikai, — jeigu būtų mums daleista, — turėtų daleisti ir kitoms tautoms; tada užimtų visą laiką vien tik svetimų kalbų bemokinimui, o kitų mokslo šakų jau nebe būtų kada išguldinėti. Meldžiu patėmyti faktus! Buvo savu laiku surinkta daugiaus negu 150 tėvų parašų, kurie sykiu reprezentavo daugiaus negu 500 vaikučių, tai tik vienos mokyklos — P. D. Armour Schooles, Chicagoje, ir buvo paduotas meldimas (petition) į Board of Education. Atsakymas gauta aiškus: — „Kad negalima šito lietuvių noro patenkinti delei augščiaus minėtos priežasties". Rods buvo nurodyta išėjimas, kad jeigu atsirastų mokytojas ar mokytoja turinti „Teachers Certificate" (Mokytojo liūdijimą) ir galėtų mokinti kitas mokslo šakas, tai prie didelio skaitliaus lietuviškų mokinių gal ir duotųsi tuom laikinai padaryti išėmimas ir pavelytų gi po kokį pusvalandį augštessniuose skyriuose mokinti lietuviškai — t. y. V, VI, VII ir VIII skyriuose, iki kol nesumažėtų mokinių skaitlius. — Čia ir gi faktas! Vaikai išbuvę liet. parapijinėse mokyklose iki 14 metų, ar tai iš ekonominio atžvilgio savame amžiuje, neužsilaiko ilgai viešoje mokykloje, — daugiausiai kad užsilaiko nuo pusės iki 1 metų, idant išgauti „Certification", kad jau turi 14 metų ir gali eiti prie darbo. Mat vaikams iš parapijinių mokyklų „Board of Education" neišduoda paliūdijimo, tai jie priversti būna ineiti viešon mokyklon ir nors trumpą laiką pabūti joje. (Čia kaži-kas neaišku. Reiktų apie tatai aiškiau pasakyti, kodel mokyklose nenorima lietuvių kalbos lekcijų ištisai palaikyti, jeigu gi lietuviai turi savo mokytoją ir užtektinai yra mokinių? — **Red.**) Kaip tęn nebūk, čia šitie nedatekliai labai svarbją rolę lošia: a) viena, kad vaikas, nors ir gerai mokintųsi, bet nežiūrint į jo amžį, tėvai priversti ekonomiškų išlygų varu atimti vaiką iš mokyklos ir leisti į darbą. Atleiskit man, kad čion pasakysiu tikrą atsitikimą: ateina pas mane ligonė, apysenė moteriškė,— aš jai sakau: negali tuom tarpu dirbti, turi pasilsėti — o ji man atsako: „Vaikų neturiu, — nevedus esmi, tai kas mane užvaduos" — taigi, ar ne ironija — ženklina jei vaikus turėčiau, tai juos siųsčiau darban ir jie mane užlaikytų!... (Juk nevisi tėvai taip daro. — **Red.**). b) Kita, vaikas iš parap. mokyklos paprastai tegali išlaikyti kvotimą tik IV ar V skyrių, o metuose jis yra jau 14 metų amžiaus, taigi iki pabaigimui dar viešos mokyklos 4 metai mažiausiai laiko. Tėvams nėra jokios paramos artimoje ateityje, o kita — jis ir pats sarmatijas būdamas didelis su mažyčiais sėdėti viename ir tame pačiame mokyklos skyriuj. Taigi užtad lietuvių vaikai kasmet ir pabaigia mokslo kursą Chicagoje vos 1 ar 2, kurie jau gali lankytis į High School.

3) Dar vienas dalykas. High Schoolėse rods yra galima ir leistina, jei tik atsirastų vaikų nemažiau kaip 15 norinčių mokinties lietuviškos kalbos, bet ir čia turi būti mokytojas ar mokytoja su „Teachers Certificate", nors tik iš angliškos ir lietuviškos kalbų.— Lenkai jau šiemet vieną tokį mokytoją ingijo ir lenkučiai susispietė vienon iš High School, skaitliuje 20 asmenų; mūsų gi lietuvių vos tik išviso High Schoolėj randasi 5 asmenįs, — o kur gi mokytojai, kur mokiniai?! —

4) Vienas iš arčiausių ir tikriausių paskubinimas — padauginimas skaitliaus mokinių High Schoolėj ir priverstinas pagerinimas mūsų parapijinių mokyklų,— buvo labai nuosėkliai užmanytas, bet ant nelaimės, **tuom tarpu neišsipildė!** Trumpai pasakysiu, nes tikiu, jog redakcija nuo savęs plačiau aprašys — jau 5 metai atgal buvo pradėtas darbas rimtas — taip sakau — „rimtas darbas", tai yra padaryti teises ir perleisti Illinojaus Legislatūroje, idant kiekvienas mokytojas ar mokytoja, norintįs mokinti kitus, ypač vaikus, pirmu-pirmiausiai privalo ingyti laipsnį mokytojų (Teachers Certificate); bet tas projektas dveji metai atgal pražlugo neinkūnytas, iš priežasties įsikišimo Chicagos arcivyskupo. Savu laiku tas billius vėl taps atnaujintas; bet pakol jis įsikūnys, tai mūsų liet. parapijinės mokyklos, be kokios nors pašalinės prievartos, nepasigerins, — jei bent tik tada, kada aiškiais ir rimtais darodymais per laikraščius, viešuose susirikimuose supažindysime tėvus, kad leidžiant vaikelį į liet. par. mokyklą, tai tik laikas už nieką gaišinamas, ir kad jo, tėvo svajonė toli gražu neišsipildo, — nes iš jo vaikelio neišeis nei kuningėlis, nei inžinierius, o tik paprastas kaminakrėtis ir žarnų raišytojas Chicagos skerdinyčiose, delto, kad jis „negramotnas". **Dr. A. L. Graičūnas.**

APIE „KOVOJIMUS".

Žodis „kovojimas", kuomet dar buvau aštuonių metų, buvo man labai neaiškiai suprantamas. Kartais ponas mokytojas D. parvažiuodamas ant vakacijos laikų kalbėdavo taip nesuprantamai, minėdamas kokius tęn „kovojimus", tai vėl kitaip naujus žodžius išsitardavo, kurie rodos vat jau bus lietuviški, bet jokiu būdu mums kaimo žėkeliams nesuprantami. Ir kad jis kalbėdavo lietuviškai, nėra ko nei abejoti, nes buvo mylintis lietuvystę. Vienok man pačiam atrodė, jog mūsų prabasčius daug bobiškiaus kalba: — jisai kas penktas žodis vis inbrūkdavo kokį švykščiantį lenkiškumą, — o mokytojas gi to nedarė.

Kartą nutiko taip: Mokytojas D. viešėjo pas mus tik ką sugrįžęs po examenų. Jisai tokius mažus „bokurus" mokėjo gana žaisti. O tuo tarpu mūs buvo du dideli gaidžiai — ir judošiai begalo piktį! Mano mama tankiai liepdavo eiti juos skirt, kuomet jie pradėdavo rautis. Aš gi nueidavau skirti ir matydamas kuris drūtesnis, tą palaikydavau, idant silpnesnis atsilygintų — ir atsilygindavo! Taip, sykį mokytojas D., pamatęs tokius šposus, kuone išvirto nuo juoko, ir priėjęs pratarė: „leisk, tegul vienu du kovoja".

Kovojimas gaidžių jau liko man aiškesniu, norints ir nevisai dar aiškum. Antru sykiu, kada tikėjausi gausiu visai tikrą supratimą, nuėjau arti vandenio prie balaitės ir pradėjau mušti iš viršaus. Pasekmės nei šiokios: vanduo susidrumzdavo ir net ant manęs puldavo, o už tai nuo mamos gaudavau pusėtinai bartis.

Ir iš tokio bandymo dar negalėjau aiškiai suprasti prasmės „kovojimo" patoliai, pakoliai nesusidūriau su tam tikru, oficiališku kovojimo organu — „Kova".

Jei kas manęs paklaustų nuo ko paeina žodis „kovojimas", tai aš pirmiaus, negu patarčiau eiti pas filologą, patarčiau skaityti „Kovą" Nedelto patarčiau, kad žodžio kamienas „kova" rišasi bent kiek su kovojimu, bet kad tęn užtektinai gali rast gyvų kovos pavyzdžių. Pavz. galėsi pasiskaityti šiokius „traktatus": ponas A. nedaugiaus sumanesnis už salaveišių armijos kapitoną; ponas B. yra paskutinės rųšies niekšas; o ponas C. sukčius, apgavikas; arba — ponas D. dirba („Kovai" nemalonioj) organizacijoj, idant tik gauti tęn vietą... ir tt. ir tt.

Prie to dar galima pridėti, jog kovojimas gaidžių nėra grynu pavyzdžiu, kad „užaugę" teoretikai vadžiotųsi už plaukų, kaip gaidžiai, — tą pačią prasmę gali reikšti, jei vienas pakabinęs sauja purvus drėbs ant praeinančio. Tokioj prasmėj galima rasti panašųs kovojimo pavyzdžiai „Kovoje". Skaitykit! **Jonas J.**

MANIJA.

(Užbaiga.)

Dvi dienos praslinko, kaip ji neturėjo progos pamatyti savo mylimąjį Stepą... Atėjo į senąją buveinę, bet jis buvo darbe. Eidama namo pasitiko pareinant iš darbo...

— Kodel neatėjote vakare?..

— Tamstos vyras gal brūklį man paimt...

— Nepaisyk! Jis man jau užsitikėjęs, o antra — apie meilę menkai temusimano...

— Ateisiu aš kada...

— Jeigu neateitumėt šį vakarą — žinokite, kad aš užpykčiau.

— Matysiu...

— Aš lauksiu...

— Kad viena būtute!...

— Ką padaryt?...

— Negerai...

Susiėjus vakare negali nei pažvelgti atsakančiai į vienas kitą... Mat mato vyras. Vyrui girdint kvietė ji poną Bukį, kad tas pareitų ant gaspados... Vyras irgi prielankiai išsireiškė parėjimo klausime... Tam begėdžiui bobamyliui jau to ir reikėjo... Vyras išėjo į kitą kambarį pypkę užsidegt — ji tame tarpe bučkį davė savo myliman...

— Kad tai jis žinotų!...

— E, ką jis...

Antrą vakarą ji atsiuntė vežimą, kad perkraustyti savo brangųjį... Eidamas gult Stepas po dvikarte lovoje rado užklotą gėlių pluoštą...

— Tikrai ta boba pasiuto!... — tarė jis sau vienas.

Na toliau...

Tos vaisbos ponas Kiorys visai nekentė. Susijieškojo jis darbą ir pradėjo dirbt. Krautuvėje ji viena apseit negali, nusisamdė darbininką. Darbininkas turėjo netik krautuvėje pardavinėt, bet rinkti „orderius" ir juos išvežinėti po žmones. Už produktus gautuosius piningus įsidėdavo į šalbierkos kišenę ir tankiai užsimiršdavo atiduoti juos poniai vaisbininkei... Tik į smuklę nuėjęs atsimindavo, kad jis turi piningų...

Už krautuvę randos mokėjo per savaitę šešis dolerius, bernui dvyliką, arklio maistas — trįs ir pusė. Beto — už namą, kuriame gyveno — keturi ir pusė, maistas apie septynis dolerius. Tuom tarpu iš vaisbos ne kasdieną įstengė įvairyti po du doleriu. Blogai... Tą viską išskaitliavęs vyras šnekėjo:

— Nesuprantu, kaip tu čia taip be aprokavimo tuos piningus sukišai! Bobos galva!

— Nebūk baugus! Pradžia visiems juk sunki.

— Tai paika boba!

— O tu? Tai mat dar šneka!...

— Sakau jau ką boba padarys, tai tu pasidžiaugsi.

— Tu mane tik krimsti težinai! Aš iš proto išeisiu.

— Ar tu da jo kiek turi...

Žmona pradėjo žliumbti ir nuėjo miegot.

Ryte eidama susitiko kuningėlį... Flower City švento Bizaliaus parapijos klebonas buvo augštas ir dailus sau vyrukas... Jis ponią Kiorienę pamatęs jautėsi geram ūpe...

— Senai mačiau tamstą!... — sušuko, ir žiūrėdamas jai į akis, tęsė: — nei neateinate jau niekada...

— Atleiskite — laiko neturiu.

— Laiko! Ve, kaip mokate išsiteisint!...

— Tamsta dabar pas mus ateikite. Beje pianą turime...

— Aš labai mėgstu skambint...

— Tai eikime valandėlę...

— Tamstos vyras namie!?...

— Ne — jis dirba...

Kuningas žiūrėjo į laikrodėlį ir pradėjo žengti greta. Nuėjęs kuningas prisėdo ir labai jausmingą užskambino melodiją taip, kad žmona led, led atsilaikė neapkabinus jo kaklą... Nustojęs groti pažvelgė į jos galvą ir pamatė už kasų užkištą gėlių kuokštą.

— Ar gyva toji kvietka?...

— Gyva...

— Gal padovanosite man?...

— Galiu...

Kuningas išpalengvo ir dailiai išpešė gėlę. Paskui nusišypsojo ir tarė:

— Ačiu!...

Parėjo jos mylimasis Stepas.

— Ar tai tamstos vyras? — paklausė kuningas.

— Ne.

Kuningas pasiėmė kepurę, padavė ranką ir tarė:

— Eisiu.

— Taip trumpai teviešėjot!...

— Sudiev!

Lyg susisarmatinęs kuningėlis išėjo...

— Užkariaus tamstos širdį kuningėlis...

— O jis labai geras!...

— Priglauskit tą šventą žmogų prie savo minkštos krūtinės...

— Ar tamstai rodosi, kad aš jį myliu?!...

— Neatrodo... Kurgi...

— O, kad aš norėčiau — krautuvė nebankrutytų...

— O jųs moters, moters!...

Tuos žodžius išgirdusi ji susiraukė.

— Nemanyk tamsta, kad aš parsiduočiau!...

— Tamstai tas visai lengva...

— Mat vyrai! Jie tuojau mano, kad ir su visais...

Jos mylimasis Stepas nutilo ir užsimerkė. Gi ji pažiūrėjo ir palingavusi galvą nuėjo vakarienę virtų.

— Tai kuningas!... — tarė jis sau vienas.

— O aš nesistebju! — ji atsiliepė ir pridūrė: — lyg jo netokis kraujas...

— Ar jis negali mest kuningavęs ir vesti moterį?

— Kam jam užsigavėti ant vienos, kad jis dabar gali laimę rasti su visoms...

Lauke trepais pasigirdo žingsniai... Parėjo jos vyras. Stepas tylėjo pasišiaušęs ir mąstė apie tai, kad poni Kiorienė myli ne jį, bet šventą kuningo ypatą... Dievaž, kokis tai širdies skausmas!... Valgant vakarienę vyras prabilo:

— Kaip vaisba?

— Ge—rai... — ji numykė.

— Ar daug buvo ineigos?

— Kad tas bernas!... Surenka nuo žmonių ir neatiduoda...— ji teisinosi.

— Išvaryk! Tu pirksi prekes, o jis parduos ir piningus pragers! Tegu ją velniai tokią ir vaisbą!

— Išvarysi, tai ir krautuvę reik uždaryt.

Vyras trenkė šaukštą į skobnį ir mosuodamas rankas pradėjo vaikščioti po aslą. Paskui susiėmė galvą ir tarė:

— Da tokio smūgio neturėjau savo gyvenime!

— Man vistiek reikės sublūst... — atsiliepė žmona.

Ji verkdama nuėjo gult. Naktį ji negalėjo užmigti. Jeigu ir pasisekė kokią valandą užsnūsti, tai per sapną matė velnią rūkantį didelę pypkę... Retkarčiais nakties šešėlyje slankiojo baidyklė ir prieidama sakė: „Nusimink"!...

Ir vėl diena... Krautuvė, bernas, piningai, bobos, ratai, arklys ir retkarčiais meilės šmėkla... Šiandien nedirba jos mylimasis Stepas. Jis jai — puikiausi žaislė...

— Žinai ką!? — tarė ji Stepui.

— Na!

— Tamsta man būtum geras ant visados...

— Užsimanė boba kepto ridiko... Aš tai ne Kiorys! Aš tamstėliai labai tankiai užšutyčiau su brūkliu per pečius...

— Tie, kurie taip šneka — būna geri...

— Tamsta juk turite vyrą!

— Tai kas man iš tokio vyro!... Aš taip ir su sesere galėčiau gyvent...

Stepas Bukis klausėsi ausis išpūtęs.

— Aš negaliu!... Aš prieš jį prasižengiau... Aš vistiek jam pasisakysiu... Kitaip aš gyvent negaliu... Mano sąžinę graužia... Gerai, kad jis dabar į mane žiauriai atsineša. Pasirodytų jis man geras... Tuojaus suprastų... Aš prie jo jau šalta... Aš jį pradedu neapkęst...

Tą visą giesmę išgirdęs Stepas labai nusistebėjo. Jis nemąstęs ištarė:

— Tamsta, būkite tvirtos valios!

— Tai jųs pirmiau veidmainiavot!.. Tai žmogus!... O, aš nelaiminga!...

Ji pradėjo verkt. Paskui persišliejo ant kedės ir apalpo... Negyva... Stepas atnešė stiklą vandens — pukšt ant burnos...

Atėjo bernas.

— Ką judu čia duris užsidarę per dienas veikiate?... Aš vienas juk nei per duris išeit negaliu. Kiaušiniai pasibaigė, cukraus nėr, sviesto nėr. Žmonės ateina pirkt — aš nežinau nei ką daryt! Nors imk ir pasiusk!

— Eik — aš ateisiu.

Nuėjo poni Kiorienė į krautuvę. Čia ant vynies primaustyta atskaitų, už kurias reik išmokėt jau net šimtas dolerių. Tas žmogelis piningų nekaszin kiek turėjo, o dabar į krautuvę reik sukišt per savaitę net apie penkias dešimts dolerių. Jo gi mylimoji moteris sau tik žaidžia... Kuningėlis, Stepas ir tas italas su savo lyra — jai viskas sukasi viename verpete ir iš to visko ji sau tveria laimės kūgį...

Stepas Bukis tą viską permatydamas vieną sykį jai sakė:

— Mudu turim nustot...

— Tai pliuškis!...

— Supras vyras — bus blogai...

— Jis tokių dalykų nesugaudo, o ant galo aš nelabai ir paisau...

— Na, kad jis pamatytų, kad tamsta laikote mane prie savęs prisispaudusi, ką jis darytų?...

— Aš nežinau.

— Gal jis mane peršautų? Ar jis turi revolverį?

— Turi...

— Kad jį biesas noglų!...

— Ar baugu?...

— Bijau!...

Tyla...

Jiedu suglaudė širdis... Nors Stepas Bukis gerai žinojo, kad švininė širšė bile valandą, bile minutę gali knaptelėt meilei į skiauturę, bet mylėjo...

Vieną rytą Stepui ji tarė:

— Šiąnakt vyras klausė, ką jųs namie pasilikę veikiate.

— Ką atsakėte?

— Melavau!... Sakiau rytę išeina, o vakare sugrįžta.

— Gal jis numano?...

— E, ką tęn jis!...

— Bus negerai!...

— Tai kas!... Teapvirsta viskas ragožium! Aš nepaisau!

— Na, juk mudu vistiek negerai darome...

— Ką, lyg mudu kalti!...

Paslaptinga su baime susimaišiusi jų meilė tęsėsi tolyn... Prieš jų akis stovėjo baisi valanda... Stepo akyse pasirodė su retais dantimis ir išdžiūvusiomis blauzdomis giltinė... Ji galando savo dalgį... Jis taip ir mato kadaruojančią nukirstą savo galvą, su žemyn nusvirusiomis kudlomis...

— Aš išvažiuosiu!—pasakė Stepas.

— Važiuokite, jeigu negaila.

— Aš visai be gailesčio.

— Ar žinote, kas su manim atsitiktų?...

— Kas?

— Aš atimčiau sau gyvybę.

— Tai paprasta pasaka.

Ji lūpą papūtė ir nutilo.. Jau reiškia — pikta... Užsimetė ji savo vilaginį apsiaustą ir nuėjo pas vargonininką gauti piningus užu įimtus ant kningutės daiktus. Čia rado kuningėlį... Vėl laimės šešėlis...

— Gerą dieną!

— Gerą, o kaip tamstai? — šnekina kuningėlis.

— Nelabai gerai...

— O kas?

— Negaliu juk nei išrokuot viską..

— Aha!...

Gerbjamasis kuningėlis turėjo atsiskleidęs kningelę, kurioje buvo apysaka apie „Gražią Magelioną". Jis šnekėdamas tą kningutę laikė atkišęs, lyg norėdamas, kad ji paimtų... Vaikas pradėjo knerkt ir poni vargonininkienė nuėjo ramint. Liko kuningėlis ir poni Kiorienė...

— Kokia čia kningelė? — ji paklausė.

— Tekit.

Ji permetė tą vietą akims, kur kuningas buvo atskleidęs.

— Kurioje vietoje skaitėte?

— Skaičiau, kaip Petras su raktais pateko į Magelionos kambarį...

— Tamsta mat mėgstate skaityt apie meilę!...

— Kas man iš skaitymo — suskaudina vien širdį...

— Kodel?

— Nugi gyvos meilės negaliu pažinti...

— Kas gi tamstai gali uždrausti?...

Sužibėjo jo akįs ir nieko nesakęs suspaudė moteries ranką... Moteris užsidegė... Ji manė apie tai, kokia ji būtų laiminga, kad ji dabar galėtų prisispausti tą šventą ypatą prie savo krūtinės... Bet, o nelaimė — čia tie žmones! Kuningėlis drąsus. Juk jis gerai žinojo, kad parapijonai nors ir dažinotų — netikės, kad jų geras piemuo taip darytų; jie netikės, kad kuningas savo Dievui paaukautą širdį atiduotų bobos meilei.

Atvežė kūdikį prie krikšto. Kuningas su nuliūdimu širdyje persiskyrė su motere. Poni Kiorienė nešdama sieloje įspūdžius kėblino namo. Neužilgo parėjo ir vyras iš darbo. Vyras buvo susirūpinęs, inpykęs; kad išlieti pagiežą, jisai pradėjo giedot:

— Kvaila boba! Tur būt tu apjakus buvai!

— Kam man piningus siuntei?

— Aš maniau, kad tu da nors kiek proto turi.

Atsikvėpęs jis vėl sakė:

— Na, kai subankrūtys krautuvė, tai tu nuo manęs atsiimsi!...

— Bene tu išsikepęs mane surysi!

— Na tu da priešais!

— Tai ką tu čia ant manęs?

— Tai avies galva!

Sumanė jis peržiūrėt, kaip bestovi jo žmonos krautuvė. Nusinešė poperiaus ir užrašė, kiekvieną daiktą. Daiktų surado led už šimtą, o skolos dusyk tiek.

Bankrūtas.

Pradėjo pats savo daiktus vogte vogt. Per naktį krauna į vežimą ir veža į sklepą slėpt.

Apsidirbus, ji priėjo prie Stepo ir tarė:

— Aš jį pamesiu.

— Nedaryk taip — prisieis meilę už piningus parduot...

— Veidmainys!

— Sakyk geriau ačiu už gerą patarimą.

Matydama, kad ponas Bukis ant jos neužsipuola pradėjo vėl nabagė gerintis prie savo vyro. Ima jau ji iš sklepo daiktus, krauna į dėžes, kad vežtis į savo senąją buvainę.

Taip pavakariais atėjo žmogus ir paspaudė skambutį. Išgirdus ji išėjo ir prabilo:

— Ko tamsta nori?

— Gal galite įleist pasišildyt...

— Pasišildyt!?

— Šaltas vėjas...

— Neleisiu! — ji atsakė.

Jis atsisegė balakoną ir parodė šnipą, kuris buvo siųstas iš prekių kompanijos pažiūrėti, ar neturi daiktų iš subankrūtijusios krautuvės. Tas žmogus piktai pažiūrėjo ir pasakė:

— Ar tamsta žinai, kas aš?

— O kas tu?

Jis atsisegė balokoną ir parodė policijos žvaigždę.

— Tai mažas daiktas.

— Neleisi tamsta!?

— Nešinkis sau greičiau!

— Smarki tamsta!

— Aš į savo namus mat leisiu valkatą!

— Tamsta taip nešnekėk! Aš esu atsiųstas.

— Teateina ir prezidentas ir jis gaus su šluota per galvą!

— Gerai.

Užtrenkė ji duris. Žmogus nuėjo sau. Tačiaus baimė ją apėmė. Rastų į dėžes sudėtus daiktus — būt blogai. Bet ji atsiminė da da vieną ginklą... Kai ją suareštuos — ji policijos viršininkui pamerks vieną akį tas ir paleis...

Da arklys su vežimu neparduotas. Važiuojant per miestą ji niekada nedavė vyrui vadžias. Paskutinį sykį susėdo į ratus ponai Kioriai ir važiuoja parduot arklį. Na ir pavažiavo po tramvajum. Dabar tai didžiausi puota... Tramvajus pradėjo vežimą skersą vilkt. Arklys parvirto. Motorininkas nesustabdo tramvajų. Boba šaukia išsižiojus. Arklys — keveriaukšt, kai malūno sparnai. Jau sulužo pirmutiniai ratai. Neužilgo bobos šlaunįs pateks į darbą...

Sustabdė tramvajų.

Išlipo iš ratų Kiorys ir žmona drebėdami. Kiorys piktai pažiūrėjo į savo žmoną ir tarė:

— Tai mat.

— Jau maniau — bus galas.

— Tu tiek jau ir teverta, bet už ką man tas viskas?

— Už tai, kad tu neturi galvos — duodi bobai valią.

— Dabar tai teisybę pasakei.

Parėjus namo poni Kiorienė verkė arklio, kurį tramvajus sukočiojo.

Atsisveikindama Stepui Bukiui tarė:

— Aš manau atsiskirti su Kioriu. Kokį Tamsta patarimą tame dalyke man duosite?

— Nemanyk, kad tamsta man esate reikalinga!

— Tu drįsti taip ištart!

— Tamsta žinok, kad jau pergyvenai meilės dienas. Dabar gi tamstos meilė — liga.

Tie žodžiai poniai Kiorienei tiek buvo gailųs, kad ji savo mylimajam Stepui nieko nesakius persiskyrė. Ir nors ir nenorėdama grįžo su savo vyru į senąją buvainę.

Šliburis.

18—XI—1910.

„SURSUM CORDA" OPERACIJA.

(Nei feljetonas.)

Šią gadynę mus tankiai nustebina žinios apie naujausius radinius medicinoje. Paveizdan, trum piems protarpjams sekant, Koch'as, Kocher'is, Flexner'is ir Ehrlich'as atidengė svietui svarbjas žinias apie priežastis bei gydymo būdus tam tikrų ligų. Po Ehrlich'o „606", buvo kantriai laukiama pranešimai apie tai, kad „vėžys" esti išgydomas. Vienok ligšiol jų nesulaukėme, taip kad kai kurie pradėjo ištikro manyti, kad mokslo vyrai ar sustreikavo ar išvažiavo ant pailgintų vakacijų. Kad taip nėra, parodo faktas, kad laikraščiai autentiškai praneša apie naują negirdėtą operaciją ant širdies, kuri latiniškai, taigi ir daktariškai skamba: **Sursum corda.**

Tąją operaciją atliko lietuvis iš gimimo, bet visą gyvenimą Romai pašventęs, prof. Kaupas, vyresnysis chirurgas „Draugo" klinikoje. Jeigu pacientas pasveiks, tai be abejonės jam teks viena iš Nobel'io fondo dovanų.

Sursum corda tai pakėlimas širdies. Visi žino, kad širdis, tai nepaliečiama chirurgui kūno dalis: Širdis tai svarbjausioji mūsų kūno dalis — ji yra jautri, kad adatos smailumu ją palytėjus visada gali tikėtis, jog ūmai žmogus pasimirs. Tą žinodamas, be abėjo, prof. Kaupas, širdies, kaipo tokios nekliudė, — pasiganėdino jis, ant pradžios, vien jos pakėlimu.

Tosios operacijos pacientu arba ligoniu yra — ponas Lietuviškoji Kuningija. Ligos historija parodo, kad visi jo pratėviai sirgo tai širdies tai proto ligomis; ir kuomet užgimė ponas Lietuviškoji Kuningija, visos tų protėvių ypatybės, regimai, liete-susiliejo vienan jojo asmenin. Pirm 1883 metų buvo jis lėtas, liguistas, silpnutis. Jeigu ir dirbdavo ką, tai tiktai po intekme didelės dozos pabikštinimo — stimulacijos; dirbo jis ne sau, nei mamai Romai, bet vien savo sesutei Lenkijai, kurią jis labjausiai mylėjo. Jo maistas buvo visųgeriausis, nes jį gamino gaspadinės bei davatkėlės. Bet visą tą, ką jos jam gamino, jis nemėgdavo. Paveizdan, jis godžiai valgė sviestą, kiaušinius, sūrius bei skilandį; o paukščius, kiaules ir veršius bei avinus, kuriuos jis ypatingai neapkęsdavęs, parduodavo Lietuvos žydams, norėdamas jų pramoniją pakelti. Už gautuosius piningus pirkdavo vaistus — stiprias stimulacijas bei depresantus. Po 1883 metų, pasidarė jis veiklesnis; pasirodo kad ir tas veiklumas nebuvo normališku: jį be paliovos kankindavo chroniškasai minties užstojimas bei žodžių viduriavimas. Jis tiesiog neapkęsdavo savo parapijonus, mėgo intriguoti, net išduodavo žmones policijai, iki galų-gale jam širdis bemaž nesukietėjo. Tada reikėjo griebtis ką-nors radikališko, idant jį nuo smerties išgelbėjus. Užtai jis iškeliavo Amerikon, manydamas, kad naujos aplinkybės jam ant gero išeis. Bet jis ir Amerikoje nerimo. Chroniškasai minties užstojimas bei žodžių žiavatavimas neapleido jį, o kas liūdniau — priegtam apsireiškė noras su visais kumščiotis, net už krūtų imtis. Tas jam didžiai ant pikto išėjo, nes besimušant neteko jis keleto sąnarių ir likosi amžinas kolieka. Tuomet, likimo verčiamas, stojo jis prof. Kaupo klinikon — vardu „Draugo", gydytųs.

Kaipo chirurgas prof. Kaupas matomai gabus. Visi lietuviškieji daktarai ant to sutinka. Jie tik vieną užmetimą jam tedaro, būtent, prie operacijų neužlaiko jis švarumo, mat jis visiškai netiki į Lister'io išrastų aseptiškų metodų.

Taigi, „Draugo" N44 šių metų, Dvasiai šventai padedant, prof. Kaupas operavo minėtą pacientą klinikoje „Draugas". Kaip sakėme jis širdies kaipo tokios nepalytėjo, — vien pakėlė ją idant po širdžiai rastųsi vieta tulžei ant kurio organo manoma operuoti, jeigu sursum cordos operacija pasiseks. O prof. Kaupas iš kalno džiaugiasi, kad operacija labai nusisekusi, ir tiki, kad bėgiu kelių savaičių galėsiąs perkelti pono Lietuviškosios Kuningijos tulžį į tinkamiausiąją jam vietą, būtent greta po širdžiai. Vienok, kitų lietuviškų klinikų chirurgai pilnai intikėdami aseptiškam bū-

"Kosulis, peršalimas, skaudėjimas plaučių ir gerklės, pereina greitai imant SEVEROS BALSAMĄ PLAUČIAMS", pagal prirodymą B. Hlavacek, Park Ridge, N. J.

SEVEROS
Balsama Plaucziams
(SEVERA'S BALSAM FOR LUNGS)
Kuogeriausios Gyduolės
Duodančios pagelbą kentėjimuose, kaip tai:
Nuo didelio kosulio, didelio peršalimo, uždegimo plaučių, nuo pažandžių, peršalimo, kokliušo, ir uždegimo gerklės.
PADARO ZMONES SVEIKAIS.
Dvejopo didumo: 25c. ir 50c.

Jeigu matytum
kaip skiriasi gydimas vienas nuo antro ligose SKILVIO, JAKNŲ ir ŽARNŲ, tai nesistebėtum kad vieni pasveiksta, o antri ne. Greitoje pagelboje naudok
SEVEROS
Gyvybes Balsama
(SEVERA'S BALSAM OF LIFE)
Padaryk sau naują gyvenimą.
Kaina 75 centai.

Visos Severo Gyduoles
(Jų yra 34).
pardavinėjama pas visus aptiekorius.
Nepirkite kitų, kaip tik Severos.
Užsirašyk tą į rašomąją knygutę.
Daktaro patarimas dovanai.

Skausmas Krutines,
peczinuose arba szone, kaklo, skaudejimas nuo reumatizmo, neuralgijos, naudok
SEVEROS
Gothardini Alieju
(SEVERA'S GOTHARD OIL)
Kaina 50 centų.

W. F. SEVERA Co. CEDAR RAPIDS IOWA

dui operavime pranašauja, kad ponas Lietuviškoji Kuningija ren giasi orlaivinėn kelionėn į šv. Pėtro ambulatorių, nes prof. Kaupui operuojant... gįslėlė nutrūko. Tuom tarpu gi, karštieji katalikai esti kviečiami karštai (nemažiaus 212% F.) melstis už ligonį, o svietiškieji, kad nenustotų užuojautos paciento delei — geistina, kad tąsias užuojautas neakampanuotų protestais...

„Trįs žvaigždutės''.

RUDUO — PANAŠUS SENATVEI.

Kaip rudenyje medžių ir visų augmenų lapai nukrinta ir tampa vėjų paimti į keturias pasaulio šalis; kaip tje nukritę lapai nežino į kur yra vėjo velkami ir kada jie bus sustabdyti; kaip visos augmenįs miršta ateinančios žiemos laike; kaip visi lapai ir kvietkai yra vėjo nuslopinami; kaip rožė vasaros laike žalia paklode apdabina žemę, paskui vysta, geltonuoja, galutinai gi visai be gyvasties tampa — miršta ir žiemai ateinant tampa sniegu užklota — taippat- mūsų senatvė pamažėli vyksta ir renkasi ant šios žemės sau prigulinčias aukas; tarsi yra nešamos kokio tęn vėjo; nežino, kada ta varginga kelionė pasibaigs; laipsniškai vysta, kaip tie lapai, ta rožė ir galutinai nebeturi jėgų kvėpoti — miršta... o kūnas... kūnas tampa žeme užklotas...

Todel ir męs turime prakilniai gyventi, kol turime laiko. Nes nežinome, ar daug jo turime.

A. Matukas.

NAUJI RAŠTAI.

Intekmė dantų ant žmogaus gyvenimo. Dr. A. J. Žimontas, Brooklyn, N. Y. „Vienybės Lietuvninkų'' spauda ir lėšos. 1911. Pusl. 25. Kaina 10c.

Čenstakavo kliošturiaus slaptybės. Medegą surinko ir išleido J. K. Kelmutis. Su paveikslėliais. So. Boston, Mass. „Laisvės'' spaustuvėje. 1911. Pusl. 32.

„Svečias'', laikraštis kas Nedėlę 1 Kartą iszleidžiamas Knygutės Formate Evangėliszkiems Liuteriszko Tikėjimo Žmonėms. Redytojas ir Leidėjas Naumiesčio Mokytojis Friedrich Megnis (adresas: Kantor F. Megne, M. Aleksandrovskoje, Koven. gub.) N1, 7, 15.

Išėjo: **„Jaunimas''** už spalio mėn. **„Draugija''** N57.

„Aušra'' dvisavaitinis illiustruotas laikraštis, skiriamas darbo žmonėms (adresas: Vilnius, „Aušros'' Redakcija prie Šv. Mikalojaus bažnyčios). Spalių 6 d. 1911. N1. 9×6. Pusl. 20.

KRASOS DĖŽUTĖ.

Z. Vitkauskui, Valparaiso: Jauniaus gramatikos dar nėra pardavinėjimui mūsų kningynuose. Tamsta galėtumėt gauti iš katros nors Vilniaus liet. laikraščių redakcijos.

Seseles Broliui: Tamsta perspėjate nešelpti p. J. P. M., ir nurodote jo atsišaukimus kituose laikraščiuose. Bet po nurodytomos priežastimis nenorite pasirašyti savo tikro vardo. Berods šitokiame atsitikime, neužtektų nei vieno vardo, — reiktų bent keliems paliūdyti, kur einasi apie ypatos darbų išaiškinimą prieš visuomenę. Kaip męs galime vienu žmogum patikėt ir jo skundimą kito žmogaus po pseudonymu priimt? Beje, pas mus nei to atsišaukimo nebuvo. Todel šiuo kartu Tamstos pranešimą padedame į šalį.

P. D. Girgždauskui, Haverhill: Jeigu kuris laikraštis neturi mandagumo ir nepriima teisingos korespondencijos, tai jau nebe mums jį to išmokinti, ir delei šito męs neleisime Tamstai per mūsų laikraštį polemizuoti už senus dalykus, kurie prasidėjo ne pas mus, bet „Drauge''.

BIRUTE

LIETUVIŲ TAUTOS VEIDRODIS.

Savaitinis laikraštis skiriamas visiems lietuviams.

„BIRUTĖ'' išeina kas pėtnyčia Tilžėje (Mažojoje arba Prūsų Lietuvoje).

„BIRUTĖ'' yra vienatinis prūsų lietuvių laikraštis, kuris visu pasišventimu darbuojasi atgaivinti savo brolius tautiškai.

„BIRUTĖ'' spausdinama lietuviškomis raidėmis ir išeina grynoj lietuvių kalboje.

„BIRUTĖ'' jau eina trečius metus ir supažindina savo skaitytojus ypačiai su reikalais prūsų lietuvių, šale to praneša apie lietuvių tautišką ir kultūrišką kilimą Didž. Lietuvoje, Amerikoje ir Anglijoje.

„BIRUTĖ'' nori būti „apžvalga'' visoms apžvalgoms, ant kiek jai pasiseks tą įvykdinti, prigulės nuo savo tautiečių.

„BIRUTĖ'' tekainuoja visose Suvienytose Amerikos Valstijose visiems metams **tiktai $1.50.**

Priederme kiekvieno lietuvio yra išsirašyti **„Birutę''**, tuomi paremia reikalus prūsų lietuvių ir kartu visos lietuviškos tautos.

„BIRUTĘ'' galima užsisakyti per p. J. J. Paukštį, 120—124 Grand str., Brooklyn, N. Y., kuris yra „Birutės'' atstovu visos Ame-

BANKINĖS ROKUNDOS.

Kiekvienas išmintingas žmogus, kaip tik jam jo aplinkybės leidžia, visada stengiasi atidaryti kurioje nores bankoje savo rokundas, kad tokiuo būdu lengviau gutų sutaupyti skatiko juodai dienai. Tą pątį jis privalėtų daryti ir savo sveikatos labui, tai yra, stengties palaikyti savo kūno jiegas, kurios kiekvienam reiškia daugiau nei bankinės rokundos. Jiegų pamatas — tai geras vidurių veikimas. Laikykite juos geriausioje tvarkoje, ir kaip tik jaučiatės, kad kas-nors su jais negera, vartokite tuojau Triner's American Elixir of Bitter Wine kol jie vėl pareis į tvarką. Šis vaistas jau nuo senai žinomas, kaipo geriausia naminė gyduolė kiekviename susirgime, ypatingai geriausia jis pagelbsti pilvo ligose, nusilpimuose, širdies supykimuose, nusišaldymuose, vidurių užkietėjimuose, apetitą nužudžius, nerviškumuose, galvos ir nugaros skaudėjimuose, alpavimuose ir daugelyj moterų ligų. Visose aptiekose. Jos Triner, 1333—1339 So. Ashland ave., Chicago, Ill.

ŽODIS Į SKAITYTOJUS

Šiuomi pranešame gerbiamiems „Vienybės Lietuvninkų'' skaitytojams kuriems buvo išsiuntinėtos paraginimo kortelės, kad atnaujintų prenumeratą. Malonėsite padaryti tai nevilkinant, kitaip gi būsime priversti sulaikyti siuntinėjimą laikraščio. Šisai numeris bus paskutinis.

„Vien. Lit.''
Administracija.

KELIAUJANTIS AGENTAS.

Mūsų keliaujantis agentas P. Pilėnas šiomis dienomis bus Providence, R. I. ir kitur po tas apylinkes. Tad galite pas jį užsisakyti „Vienybę Lietuvninkų'', duoti apgarsinimus į laikraštį ir užsakymus ant knygų.

J. J. Paukštis & Co.,
120 Grand st., Brooklyn, N. Y.

EDMUNDO STEPONAIČIO RAŠTAI.

Visus a. a. **Edmundo Steponaičio** raštus galima dabar **užsiprenumeruoti prisiunčiant tik 75c. už neapdarytus,** o $1 — už apdarytus vienoje kningoje. Raštų spauda bus užbaigta apie Naujus Metus. Po atspauzdinimo raštai bus brangesni.

Užsakymus ir piningus siųskite šiuo adresu:

Al. Steponaitis,
745 Glenmore ave.,
Brooklyn, N. Y.
(46)

REIKALAUJAME

į kiekvieną miestą gerų vyrų, kurie norėtų vakarais dirbti, po keles valandas. Atsišaukite šiuo adresu:

Joseph Masaitis,
National Accident Society
320 Broa dway
New York, N. Y.

REIKALINGI

prie vyrų drabužių, visuose skyriuose operators, basters, kišenių siuvėjai ir užbaigėjai. Šapa yra viena iš puikiausių: saulės apšviesta, New Yorko mieste. Atsišaukite į:

Frankel Building,
318—24 E. 32nd st.,
netoli 2nd ave.,
New York City.

PARSIDUODA

valgomų daktų krautuvė (Groser store), geras business, geroj vietoj, apgyventa lietuvių; biznis gerai išdirbtas. Jau 9 metai laikoma to paties žmogaus ir toje pačioje vietoje.

Dasižinoėite šiuo adresu:

T. Yarmala,
ant 1-mų lubų
215 Berry st., Brooklyn, N. Y.
(9ŧ)

JEZUS NAZARETĖNAS.

Arba apsakymas gyvenimo Jezaus Kristaus, kaipo yra pažymėta Tolryčių žinyčioje.

Šitai yra apsakymas gyvenimo to didvyrio, Jezaus, pagal žinystę imtą iš užsitikemų šaltinių, kuris atidengia visas paslaptis Jo gyvenimo. Tai yra svarbus dokumentas kiekvienam tiesos jieškotojui. Kaina 35c. Agentams riebus nuošimtis. Gaunama po antrašu:

J. A. Zelteihus,
415 Madison st., Seattle, Wash.
(46)

JAU GALIMA GAUTI

laikraštį **„Teatras''**, kurio išėjo jau N1. „Vien. Liet.'' kantore galite gauti nusipirkti. „Teatro'' N1 telpa V. Gutovskio gražus dramatiškas veikalas **„Švarkas ir Milinė''.** su dainomis ir šokiais. Knygelė turi 90 pusl. Jos kaina — 45c.

J. J. Paukštis & Co.,
120 Grand st., Brooklyn, N. Y.

Telephonas: Greenpoint 8.

Daktaras
A. Schupiute-Jankauckiene.

gydo visokias ligas moterų, vaikų, vyrų ir lanko prie palagų.

VALANDOS: Nuo 12—2 po piet, nuo 7—8 vakare.

265 Berry St., prie Grand St.,
BROOKLYN, N. Y.

„Vienybės Liet." išleistų knygu

Katologas.

Adomas Mickevičia	15
Ar socijalistas gali būti katalikuf	10
Augis darbininkų judėjimo Lietuvoje	15
Apuoko sapnai	15
Anatemos knygelė	10
Apie kūno išlavinimą	15
Albumas lietuviškas, parodos Pažiuje 1900 m.	40
Apieka Dievo (Aprašymas iš padavimo XVIII amžiaus	50
Baltrus Turazeris. (Drama trijuose veiksmuose	20
Dangus ir žvaigždės. Populiariška lekcija iš astronomijos	10
Davatkų gadzinkos	10
Dangaus augštumas ir žmogaus senumas. Anykščių šilelis	20
Darbininkų kalendorius 1904 m.	15
Eglė žalčių karalienė. (Drama 5-se apsireiškimuose)	15
Emigracija. Apysaka iš emigrantų gyvenimo	20
Gyvenimas Genavaitės	50
Gudri našlė. (Juokažaislė dviejuose veiksmuose)	15
Ggutė. (Eilės)	10
Girtuoklių Adynos	10
Graudųs Verksmai	10
Herbertas Spenceris .Trumpa peržvalga jo philozophijos	15
Istorija Septynių Mokytojų	50
Idėja ant mėšlyno. Apysaka mūsų dienų	10
Istorija apie gražią Katriuką	10
Istorija katalikų bažnyčios	$1.00
Iš po budelio kalavijo ir Kajimas (Dvi apysakos)	30
Išgriovimas Kauno pilies. (Drama 4-se apsireiškimuose)	20
Iš bažnyčios istorijos	10
Iš kur atsiranda nusidėjėliai?	10
Įtekmė socijališkų sanlygų ant visų kultūros šakų	15
Intekmė dantų ant žmogaus gyvenimo	10
Juozas Arch. Sodietis—deputatas Anglijoje	10
Jonas Krikštytojas (Penkiaveiksmė tragedija su prologu)	30
Juozapas Koniuševskis arba kankinimas Unijotų	25
Kabalas	10
Kėkštų Simas. (Apysaka iš ūkininkų gyvenimo	10
Kainas. (Misterija. Trijuose aktuose)	25
Kaip Sicilijos kaimiečiai kovojo už savo tiesas	10
Kur mūsų išganymas?	25
Kunigija ir svietiška valdžia	15
Keletas minčių apie mirties bausmę	10
Kaip valstiečiai kovojo už žemę ir laisvę	15
Kaip apsivesti ir laimingai gyventi	15
Kaip darbo žmonėms išsiliuosuoti	10
Keletas žodžių apie lietuvius ir naudingi pamokinimai	15
Knygelė dėl lietuviškų karelvių	

KIŠENINE KNYGA.

dėl kirpėjaus arba siuvėjaus paišymui kvormų ir kirpimui vyriškų drabužių. 50 puslapių. Gražiai apdaryta. Prekė $4.00

Tokia pat knyga del moteriškų drabužių. Prekė $4.00.

Amerikoje	10
Laima ir planetos	25
Lietuvos Istorija Knyga I	$1.50
Apdaryta	$2.00
Lietuvos Istorija. Knyga II	$1.50
Apdaryta	$2.00
Abi drūtai apdarytos į vieną tomą	$4.00
Lietuvių tauta. Tomas I	$1.50
Apdaryta	$2.00
Lietuvių tauta. Tomas II	$1.75
Apdaryta	$2.25
Abu tomai apdaryti į vieną	$4.25
Lietuviškos dainos iš visur surinktos	$2.00
Lengvas dūdas, pačiam per save pramokti rašyti	10
Mythai, pasakos ir legendos žemaičių	50
Mūsų Dielės. (Per ką Lietuva kenčia)	10
Mokslinčius Tvardauskas	50
Miškas vis smarkiau degė	15
Maskoliai 1612 metuose arba Jurgis Mikalovskis	50
Našlaitė. (Apysaka eilėmis)	10
Pasikalbėjimas apie dangų ir žemę	25
Parsidavimas ir pelnas	10
Paveikslai (Dvi apysakos)	15
Palemonas ir Giržduta. (Apysaka eilėmis)	20
Puota — Nuskintas žiedas. (Dvi apysakos)	10
Pagieža — Jurgis Durnelis. (Dvi apysakos)	25
Pirmoje Gegužės Sapnas	15
Ponas Bartkus. (Eilės)	10
Pažvelgus atgas. (Romas)	$1.00
Palocius ežero dugnuose. (Trijų veiksmų drama)	15
Pamokinanti aprašymai iš gyvenimo žmonių	20
Sausio devinta	15
Švedų liaudies švietimas	25
Senkaus Jurgis	15
Šviesa Dievo dienos tamsybėje	35
Tamsybės Guolis	10
Užsistanavik ant to gerai	15
Vargdieniai. (Apysaka iš baudžiavos laikų)	50
Vilius Tell. (Drama 5-se aktuose	30
Valkata	10
Vilkų Lizdas. (Apysaka iš Kryžiuočių laikų)	35
Vytauto prisieka. Paveikslas, didumas 27½x21½	30
Vienybės Lietuvninkų 25 metų sukaktuvių Jubilėjinė kningelė (su 57 paveikslais	50
Žemių dulkės. (Labai akyva apysaka)	50
Ženybos Paikių Miko	10
Žmogus. (J. Akuratero apysaka	15

J. J. PAUKŠTIS & CO.,
120 Grand str., BROOKLYN, N. Y.

Tel. 651 Greenpoint.

Daktaras Jonas Misevičia

VIENATINIS TIKRAS VYRIŠKAS DAKTARAS LIETUVIS BROOKLYNE.
Gydo Visokias Ligas; taipgi dar pabaigęs kursą Didžiausiame Palaginiam Hospital (N. Y. Lying-in Hospital).

272 Berry Street, Brooklyn, N. Y.
Prie So. 2-nd Street.

Antanas Stašauckas.

Labai puikioje vietoje saliunas, užlaikau skaniausius gėrimus ir kvepiančius cigarus. Lietuviai, nepamirškite atsilankyti pas savo vientautį.

No. 2 Cor. Nesbitt ir B.
EAST PLYMOUTH, PA.

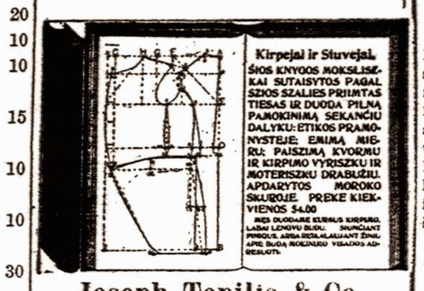

Joseph Topilis & Co.
195 Norman ave., Brooklyn, N. Y.

KINEMOTOGRAFU KRAUTUVE.

Pirmutinė Lietuviška Krautuvė Judančių Paveikslų Amerikoje.

Užlaikome visokių gatunkų APERATUS. Parduodam ir randavojam labai pigiai su visokiais Elektrikiniais ir Gaziniais intaisais naujausios mados. Į Stak užlaikome suvirš 1.000 ratų filmos. Importytų iš visų šalių svieto, speciljališkai turime padarę daug Lietuviškų Illiustraciųjų dėl Dainų, Deklemacijų, Referatų ir Pralekcijų, dirbam ant orderių labai pigiai. Kuris užsiimat arba norit užsiimti šiuomi bizniu, reikalaujanti pagelbos šaukitės prie:

American Film Exchange
A. T. Raciunas Mgr.
630 Halsey Str., Brooklyn, N. Y.
Phone 3536 W. Bedford.

Frankel Budinkas

318=20=22=24 EAST 32nd STREET
NETOLI ANTROS AVE.

YRA vienas iš puikiausiu ir moderniško fabriku visame New Yorke. Tiktai tape pabaigtas. Yra dvylikos augštu, su šviesa einančia iš keturiu pusiu. Turi visokias apsaugas nuo ugnies, apart fireproof, ir didele dalis tampa užimta per

Frankel Brothers
ISZDIRBIMUI VYRŲ DRAPANŲ.

THE AMERICAN Preké $7.00
Labai puiki mašina drukavojimui laiškų.

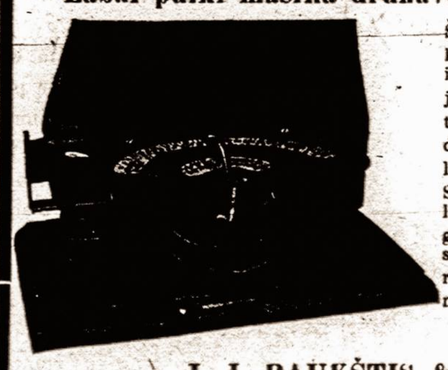

Šita mašina puikiai drukuoja, labai aiškus drukas ir dručiai padaryta, visa jos sistema gražiai sutaisyta. Ji parsiduoda po $10 dol., bet dabar ant trumpo laiko atpiginta tik už 7 dol. Skrynelė 2 dol. Kam reikalinga tankiai kilnotis, tai geriausia pirkti mašiną su skrynele, kurią pasiėmęs į ranką kaip čemodanelį, gali neštis kur nori.

Pati skrynelė $2.00
O mašina $7.00

J. J. PAUKŠTIS & CO.
120-124 Grand Str. • Brooklyn, N. Y.

DIDELIS LIETUVOS ŽEMLAPIS.

Su etnografijos sienomis. Atspausdintas ant dailaus, slidaus popierians, keliose spalvose. Tikras pagražinimas sienos kiekvieno lietuvio stubelės. Pirmutinė dar tokio didumo mapa lietuvių kalboje.

Parsiduoda musu knygyne, tik po 50 centu.

Pasiskubinkite kiekvinas įgyti tą ŽEMLAPĮ ir pamatyti surašytas visas LIETUVOS vietas. Turime nedidelį skaitlių exempliorių. Šiuo adresu:

J. J. PAUKŠTIS & CO.
120-124 Grand Str., Brooklyn, N. Y.

BENNETT TYPEWRITER. Kaina $18.00

Bennett Typewrite yra tai naujausio išradimo drukuojama mašina ir drukuoja teip greitai ir puikiai, kaip ir brangiausios mašinos. Ji yra su universališkais, raktais, teip kaip mašinos už $100.00, arba ir brangesnės. Ant tos mašinos galima drukuoti 80 žodžių į minutą. Padaryta iš labai tvirto plieno. Tik ši viena drukuojama mašinėlė atramentuojasi nuo kaspino.

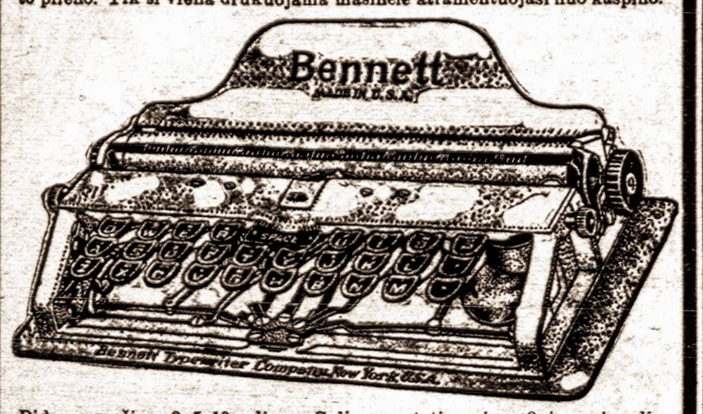

Diduma mašinos 2x5x10 colių. Galima vartoti popierą 8 ir pusės colių platumo. Turi 84 litaras ir ženklus. Volelis su literomis mainosi ir tokiu budu ant jos galima drukuoti visokeriopose kalbose. Susideda iš 180 atskirų dalių, sveria 3 ir pusę svaro. Sudėta į labai puikią skrynelę ir ją galima nešiotis rankoje, arba kišeniuje. Ji yra netiktai naudinga, bet ir reikalinga kiekvienai ypatai, o už tokią prekę, tai kaip dykai.

J. J. Paukształis & Co.,
120-124 Grand st., Brooklyn, N. Y.

New Telephone 1070 R.
Vienatinis ir Geriausis Fotografistas.
Jos. Shukis
20 East Market st. Wilkes-Barre, Pa.

PUIKUS HOTELIS
Andriaus Milišausko
Visada šaltas alus, skani arielka, elius, porteris, visoki vynai ir kvepianti cigarai.
Lietuviai vietiniai ir atvažiavę iš kitur, nepamirškit šios puikios vietos.
16 Baltimore st. Wilkes-Barre, Pa.
Priešai Central Dypą

Telephonas: 3254—T—Market.
Daktaras
Jonas J. Kaškiaučius
Gyde vyrų, moterių ir vaikų ligas, pagelbsti prie gimdymo.
VALANDOS: Nuo 9—12 ryt. nuo 6—8 vak.
88 Jefferson Str. prie Ferry Str.
NEWARK, N. J.

EMIGRANTŲ ŠELPIMO KOMITETO ADRESAI:

S. Jankauskas,
350 Newark str., Hoboken, N. J.
Pagelb. S. Zaliaucka. 243 Bedford Ave., Brooklyn, N. Y.
Prot. sekr. J. A. Kavaliauckas, 120 Grand st., Brooklyn, N. Y.
Fin. sekr. J. Jukelis, 915 Clinton st. Hoboken, N. J.
Išd. V. Daunoras, 229 Bedford Ave., Brooklyn, N. Y
Sekr. J. A. Kavaliauckas.

DIDŽIAUSIA LIETUVIŠKA ORGANIZACIJA S. L. A.

Susivienijimas Lietuvių Amerikoje susideda iš 250 kuopų, turi 10,000 sąnarių, New Yorke savo namus vertės $40,000.00. Išleidinėja savaitinį laikraštį „Tėvynę", savo išde turi grynais pinigais suvirš $25,000.00. Apšvietos reikalams ir kitokiems labdarinciems tikslams išmoka šimtus dolerių, kas metas. Todėl geistina, kad Susivienijimas turėtų bent 100,000 sąnarių, tuomet tokia organizacija galėtų atlikti mums ir mūsų tautai milžiniškus darbus Jeigu S. L. A. kuopos rastųsi kiekvienoje Amerikos vietelėje, kur tik yra burelis brolių, lietuvių ir kad visi suaugę butų jo sąnariais, kaipo pasekme to, našlės ir našlaičiai ir nusenę, po mirusiam sąnariui gautų 600 ar 1000 dol., tai pamąstyk, kiek apsunkinimų, kokius dabar nuolatos lietuviai nukenčia, galima būtų išvengti, kiek našlaičių būtų išgelbėta lietuvystei, kurie dėl prievartos pakliuva į rankas kitataučių ir žuva kaipo lietuviai! Kiek pinigų mūsų visuomenė tada galėtų apversti visokiems naudingiems tautos reikalams!

Šituos klausimus reikalaujame rimtai apsvarstyti. Pasvarstyk gerbiamas skaitytojau valandėlę, kaip daug gero gali būti padaroma organizacijos tokios, kaip Susivienijimas Lietuvių Amerikoje.

Inmokėti piningai į šitą organizaciją (S. L. A.), buva pilnai užtikrinami atgavimui atgal sunkiose gyvenimo valandose ir dar daug sykių didesnį, negu tapo įmokėta.

Susiv. L. A. išmoka mirusio nario pašelpgaviui taip: $150.00, — $300.00, — $600.00 ir — $1000.00. Yra keturi skyriai apsaugos pagal virš paminėtas sumas.

Visokios blankos, konstitucija ir mokesčių knygelė gaunama dovanai pas Susivienijimo sekretorių: A. B. Strimaitį, 307 W. 30th st., New York City. Jeigu tavo miestelyje dar nėra S. L. A. kuopos, o nori tapti šios organizacijos sąnariu, tai rašyk klausdamas išlygų ir konstitucijos pas sekretorių viršpažymėtu adresu, arba pas prezidentą: F. Živatkauską, 110 W. Market st., Scranton, Pa.

Didžiausis Pasaulyje Teatras
Hippodrome.
ant 6th Ave., tarp 43 ir 44 gatvių.

Šiemet stato ant scenos vieną labai dailiai sutaisytą spektaklį „Aplink Svietą". Būti New Yorke ir neaplankyti Hippodrome, reiškia būti Romoje ir nematyti popežiaus. Lošia kasdien po pietų nuo 2-ros ir vakarais nuo 8-ių. Geriausios sėdynės $1. Augščiau — pigiau.

Ruptura

Mano Budas — Iszgydytas ant visados be operacijos.

Chroniškos, kraujo ir nervų ligos gydomos.

Dr. Alexander Omalley
Didžiausias Rupturos Specialistas.

Aš noriu susišnekėti su kožnu žmogumi, kurs turi rupturą. Aš noriu išaiškinti jiems mano gydymo budą. Aš turėjau darbą su ruptura ir gydžiau ją per dvidešimts metų, ir esu išgydęs pilnai tukstančius žmonių, kurie turėjo rupturą. Toks milžiniškas patyrimas padarė mane pirmu Rupturos Specialistu, o ne ten kokiu praktikantu.

Atsimink Aš esu išradėju greito ir be skaudėjimo budo gydymo Rupturos, ir mano didelė praktika ir jos geras vaistas padarė daug pasekėjų. Jeigu įpulsi į jų rankas, vaistas nebus atsakantis.

PRISIPILDYMO LIGA.

Mano systema gydymo prisipildymo ir rektališkos ligos užtikrina jums greitą ir visotinį išgydymą. Aš nenaudoju peilį ar kokį kitą barbarišką budą prie Rektališkų ligų.

LIGOS VYRU

Aš noriu, kad kožnas žmogus turėdamas Išsiveržimą, Nečystą Kraują, Slobnumą Mažą Energiją, Kraujo ir Inkstų ar kokią kitą ligą parašytų ar pašnekėtų su manim. Rašyk jeigu negali ateiti. Visa korespondencija bus užlaikyta slaptybėje ir atsakymai siųsti čystam konverte. Rašyk ir atsiųsk 2c stampą ant knygutės apie Rupturą. Visokiais Prisipildymais ir Rektališka liga, o męs siųsim ją dykai ant bent kokio adreso.

Dr. Alex. O'Malley
Offices, 158 So. Washington St., Wilkes-Barre, Pa.
Kur Lietuviškai ir Lenkiškai susikalbama ir susirašoma.

Pigiausios kainos — Didziausia apsauga $100.000.00

Saitykite atydžiai!

Nesiduokite apgaudinėt triukšmingiems ir melagingiems Agentų apgarsinimams. Jeigu kuris sako jogei kame nors Jus užtikrina, paklauskite apgaviko, kuomi užtikrina ir kur jo gvarancija? Atsakomasis Agentas ir bankierius sudeda gvarancija į Valstijos kasą. Pirm negu pavesite savo pinigus taupinimui arba pasiuntimui Tėvynėn, pasiteiraukite kaip ir kuomi užtikrina Jųsų sunkiai uždirbta skatiką. Sudėjan Valstijos kason Šimtą tukstančių dolerių kaipo užtikrinimą Jums. Įsitėminkite, jogei netikrojo bankieriaus reik lenktis. Jųsų patarnavimams yra senas datyrusis Agentas, kuris: Siunčia 50 rub. už $26.15, 100 rub. už $51.90, 500 rub. už 259.40, 1000 rub. už $518.00. Parduoda laivakortes į Eurodą ir į Ameriką. Padaro kontraktus ir įgaliojimus (daviernastis) visą tą atlieka pigiai atsakančiai ir greitai. Reikalaukite pinigų kurso ir laivakorčių kainų. Atsakinėju greitai, o patarimai dykai.

HENRY J. SCHNITZER
141 Washington st. NEW YORK.

Pigiausios kainos — Didziausia apsauga $100.000.00

Pigiausios kainos -- Didžiausia apsauga $100.000.00

Pigiausios kainos -- Didžiausia apsauga $100.000.00

ATSISAUKIMAS Į DRAUGYSČIŲ RAŠTININKUS.

Visų draugysčių raštininkai teiksitės prisiųsti savo antrašus emigracijos sekretoriui šiuom antrašu:

J. A. Kavaliauskas,
120 Grand str., Brooklyn, N. Y.

PIRMAS LIETUVISZKAS
Fotografistas ir Maliorius
VISOKIU FOTOGRAFIJU

Darba atlieku

puikiai ir pigiai.

G. BENSON
328 Bedford Ave. Brooklyn, N. Y.

SKAITYK, O ŽINOSI VISKĄ.

Pranešu visiems lietuviams ir savo kostumeriams, kad aš perkėliau savo krautuvę į Chicago, Ill., kurioj galit gaut: laikrodžių, laikrodėlių lenciūgėlių, visokių žiedų, spilkų, kolčikų, kompasų, kryžiukų. Puikiausių armonikų, skripkų, kiernetų, trūbų, koncertinų ir daugybę visokių muzikališkų instrumentų. Gerų britvų, visokio skyriaus drukuojamų mašinukių, albumų fotografijoms, guminių litarų. Monų knygų, istorišku ir malda-knygių. Gražių popierų gromatoms rašyti su puikiausiais apskaitymais ir dainomis, su drukuotais aplinkui konvertais, tuziną už 25c, 5 tuz. $1.00, perkupčiams 1000 už $6.00. Jaigu kas neturite mano katalogą, rašyk šiądien: prisiųsdami už 5c markę, o apturėsi mano Didelį Katalogą Dykai su 1000 naudingų visokių daiktų. Aš užtikrinu, kad mano tavoras pirmos kliasos, o prekės pigesnės kaip kitur. Perkupčiai gali ganti pirkt tavorą dang pigiau kaip kitur. Kviečiu visus lietuvius ir lietuvaites su orderiais ir visokiais pirkiniais kreiptis pas savo tautietį

M. K. Wilkewich,
3225 So. Halsted St. Dept. V. Chicago, Ill.

TIK KĄ IŠĖJO IŠ-PO SPAUDOS:

APIE KUNO ISLAVINIMĄ

Pagal prof. Bliunčli parašyta P. Norkaus. Su 25 paveikslais. Pusl. 74. Kaina 15 centų. Autorius išdėsto žmogaus kūno, ypač krūtinės, sustatymą. Pagaliaus nurodo, kokia svarbią rolę lošia kasdieninė kūno gymnastika, kaip ji žmogų sustiprina fyziškai ir protiškai; kaip per gymnastiką žmogus palaiko savo kūno sveikatą, gražumą ir pailgina gyvenimą. Tas atsiekiama tik pašvenčiant kasdieną po desėtką minučių ant gymnastikos. Kningutė reikalinga turėti po ranka ir atvejų atvejais perskaityti. Tas veikalėlis mūsų kalboje dar pirmutinis tokios rūšies.

VILKU LIZDAS

Apysaka iš kryžiuočių laikų, parašyta Zuzanos Moravskos, sulietuvinta A. Vėgėlės. Pusl. 117. Kaina 35 c. Niekas taip neišlavina jaunuomenės, niekas tiek neinkvepia meilės prie savo tėvynės ir visų prakilnių darbų, kaip historiškos apysakos. Francūzus pakėlė apysakos Diumo, Hugo ir Zolo. Pasaulį pralenkė anglai išmintingame patriotizme ačiu historiškiems romanams Walter Skotto. Lietuviai da maža teturi historiškų apysakų, išskiriant Kraševskio „Kuningas", „Vitoliorauda" ir kit. Todėl „Vilkų Lizdas" yra labai brangintina kninga. Nors ji skiriama tik jaunuomenei, bet ją su didele nauda ir smagumu perskaitys kiekvienas lietuvis ir lietuvaitė.

PAŽVELGUS ATGAL

Didelė sociologiška apysaka arba romanas, garsaus amerikonų romanisto Edwardo Bellamy, versta P. Siulelio. Pusl. 356. Kaina $1. Šitas veikalas, išverstas veik į visų civilizuotų tautų kalbas, ir turėjęs visur milžinišką pasisekimą, lietuviškame pilname vertime pasirodė dar pirmą sykį. Bellamy nupiešia dailios apysakos formoje apie žmogų, kuris pramiegojęs šimtą suvirš metų, prabudo ir rado visai naują draugijos surėdymą. Čia jis aprašo viską, kas buvo naujai sutvarkyta ir kaip tuose laikuose buvo laiminga žmonija. Norints tai didelės fantazijos aprašymas, bet jis suteikia skaitytojui tūkstančius prakilnių minčių. Galima drąsiai sakyti, kad šita kninga yra socialistų vadovėlis. Ją perskaitęs žmogus pasisems sau labai gilių idealų. Ji privalo rasties kiekvieno lietuvio kningynėlyj.

J. J. Paukštis & Co.
120–124 GRAND ST. BROOKLYN, N. Y.

Mūsų aptiekorius yra lietuvis
FRANAS URBONAS

Visi, kurie jieškote vaistai (liekarstos) ir sveikatos, galite ją gera roda parodys apturet. tikrą kelią in sveikatą : : : : :
Musu aptiekorius

SU PAGARBA FRANAS URBONAS
151 Metropolitan Ave. (cor. Berry st.) BROOKLYN, N. Y.

Telephone 2427 Greenpoint

VIENATINĖ IR SENIAUSIA LIETUVIŠKA
AGENTURA
Parduodam Szifkortes ir siuncziam pinigus.

Jau nuo 1886 metų, kaip parduodam ŠIFKORTES keliaujantiems į Lietuvą arba norintiems parsikviesti iš Lietuvos savo gimines ar pažinstamus į Ameriką, visados parduodam Šifkortes kuoteisingiausia į kur tik nori, ant greičiausių ir geriausių LAIVŲ už prieinamą prekę. Kurie pas mus pirko Šifkortes, kelionėje neturėjo nė jokio klapato; per tai, kad męs visados suteikiam keleiviams geriausius patarimus, kaip turi keleivis apsisaugot nuo apgavysčių. Priegtam padarome reikalingas popieras pas konsulį dėl perėjimo per rubežių.

Taigi reikalaujant ŠIFKORTĖS — malonėkit atsilankyt į musų Ofisą, o busit kogeriausia aprupinti visame. Offiso valandos:
šiokioms dienoms nuo 8 ryto iki 9 val. vakare.
Šventoms dienoms nuo 9 ryto iki 3 val. po piet.
120–124 Grand Street, Brooklyn, Y. N. (Antros durys nuo Berry Street)

PINIGUS SIUNCZIAM IR ISZMAINOM.

Siunčiame pinigus i visas svieto dalis saugiai, greitai ir pagal pinigų kursą.

Teipgi išmainom ant ruskų ir vokiškų.

Parduodam Tikietus ant geležinkelių į pietines ir vakarines valstijas.

Persiunčiam potografijas į Lietuvą ir užregistruojam laiškus.

Padarom aktus rejentalnus dėlei žemės ir kitokių priklausančių savasčių. Tą viską darom su Konsulio paliudijimu.

Užsiimame provomis Europiškomis ir Amerikoniškoms iškolektavojime mokesčių.

Darom daviernastis, išjieškom dales Lietuvoje ir atimam į Ameriką.

„VIENYBE LIETUVNINKU"
Seniausias Lietuviu Laikraštis Amerikoje. Įkurtas 1886 mete.

Išeina kas Sereda. Užsirašant „Vienybę Lietuvninkų" Amerikoje prekiuoja metams $2.00, pusei metų $1.00. Užrubežiuose prekiuoja metams $3.00, pusei metų $1.50.

Teipogi spausdinam visokias knygas, konstitucijas, bilas, plakatus ir tikietus baliams, popieras laiškams rašyit ir kitokius spandos dalykus. darbą atliekam greitai ir pigiai.

DIDŽIAUSIA KRAUTUVE VISOKIU KNYGU.

Čia visokias knygas galima gaut, kokios tik yra išėję iš po spaudos, kaip svietiškas teip ir maldų knygas. Žodynų, gramatikų, rankvedžių, Biblijų ir t. t.

J. J. Paukształis ir K. Brazys,
120-124 Grand Street, Brooklyn, N. Y.

ATYDA SKAITYTOJAMS.

Atkreipiu skaitytojų atydą kad

DR. V. SBORDONE, 231 East 14-th St.

esą paskyręs laiką, kuriame žmonės gali pasiteirauti.

Dr. Sbordone užima visą florą dėl gydymo savo ligonių. Dėl gydymo visokių ligų offisas ištaisytas su paskiausiomis prietaisomis, pridedant elektriškas mašinas, X Ray mašiną ir t. t., geriausios gyduolės naujausio išradimo, ką mokslinčiai yra išradę iki šiol.

Laboratorijos daktaras turi gyduolės, kurios jo dvidešimts metų praktikoje pasirodė geriausios, jo locname ligonbutyje.

New Yorko Viennos, kurios geriausias pasekmes išdavė.

Galite pasiteirauti pas jį, jo mokestis nėra didesnė kaip paprasto daktaro, o vertę nepalyginsite.

Jeigu jųs sergate reumatizmu, skuros liga, nemalimu, inkstų neveiklumu, užsisenėjusia liga ar šviežia, kosuliu, plaučių liga, veneriška efeckta ir t. t.

Atsilankykite ofise.

231 East 14-th St., ant 2 lubu, NEW YORK, N. Y.
nuo 6 iki 8 P. M, nedėlioje nuo 10 A. M. iki 1 P. M.

THE LACKAWANNA

Parankiausei geležinkelei Europon keliaujantiems. Linijos sueina prie Trans-Atlantiškųjų laivų. Nebrangiai perdavinėja bagažą ir perveža pasažierius.

The Road of Anthracite

(Kietųjų auglinių kelias).
Trumpiausis kelias į Buffalo.
Tiesiai į Scrantoną ir Anglių Sritį.
Tarpe New Yorko ir Buffalo penki traukiniai kasdien.
Tarpe New Yorko, Chicago ir Vakarų keturi traukiniai kasdien.
Tarpe New Yorko, St. Louis ir Pietvakarių, kasdien.
Tarpe visų vietinių Punktų nuolatinis ir parankus susinešimas.
Artymesnių informacijų apie kainas, traukinių begiojimą, etc., kreipkitės pas savo vietinį agentą arba rašykite pas:

Lackawanna Railroad

George A. Cullen, General Passenger Agent, 90 West Street, N. Y.

TELEPHONE 1295 GREENPOINT.

P. BUTKUS

LIETUVISZKAS GRABORIUS
(UNDERTAKER)

Išbalsamuotojas ir laidotuvių Direktorius.
Karietos laidotuvėms, veseilioms ir krikštynoms.
Mano gyvenimo Offisas atidaras DIENĄ IR NAKTĮ.

213½ Berry Str. Brooklyn, N. Y

Branch Office: 48 Hudson Ave.

LIETUVIAI KREIPKITĖS REIKALE PAS LIETUVĮ.

Zmijecznikas yra tikrasis

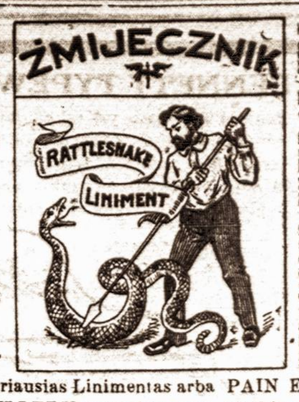

Tėmyk! Tiktai Groblewskio

Geriausias Linimentas arba PAIN EXPELLERIS ant svieto nuo visokių galvos-skaudėjimų. KAULŲ. PERŠALIMO, REUMATIZMO, STRĖNŲ SOPĖS, SAUSGĖLŲ, KAKLO, GALVOS SUKIMO ir DIEGLIŲ.

Jeigu nori ligoje ir nelaimėje pasigelbėti, nejieškok rodos pas kokius nemokintus žydelius ar kryžiokus savo priepuoly, bet kreipkis arba tiesiai parašyk pas savo locną vientautį reikalaudamas tikrų. grynų ir gydančių vaistų — pas

ALBERTĄ G. GROBLEVSKĮ,
Plymouth, Pa.

garsų dirbėją „Lenkiškų ir Lietuviškų gyduolių", o persitikrinsi, kad neiškskleisi veltui ir ant apgavysčių savo sunkiai uždirbto cento.

Turime gyduoles nuo visokių ligų, kokios tiktai randasi ant svieto teip dėl senų žmonių, kaip dėl kudikių, vyrų ir moter .

„Lenkiškai-Lietuviški" vaistai jau tukstančius padarė sveikais — išgydys ir Tave!

Ypatingai SLAPTAS ligas gydome ir gilioje slaptoje užlaikome, kaip kunigas išpažintį.

Dėlto jeigu trokšti tikros gydytojaus pagelbos, aprašyk savo negerovę, aiškiai ir su smulkmenomis, pridėk 2 centu ant atsakymo laiškui, o niekuomet to nesigailėsi. Adresas:

Albertas G. Groblevskis
Cor. Elm and Main Sts.
Plymouth, Pa.

Bischoff's Banking House

287 Broadway — **Kampas Reade Gatvės**
New York N. Y. — Telefonas: Worth 2822

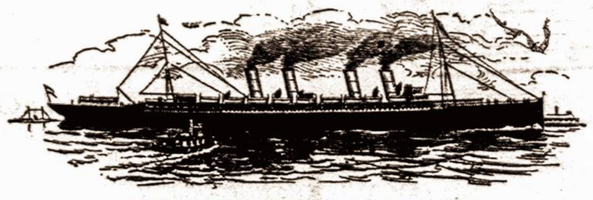

Kas reikalauja teisingo patarnavimo ir nori kad jo reikalai butų greitai atlikti, tegu atsišaukia į

Seniausį Bankinį Namą. Uždėtą 1848 m.

$100.000 (šimtas tukstančių dolerių) yra mųsų kaucija sudėta į rėdišką kasą.

Pinigus siunčiame į Krajų kuo greičiausiai. Pinigus visų kraštų išmainome pagal kursą. Pinigus priimame ant procento ir išduodame ant pareikalavimo. Šipkortes parduodame ant geriausių garlaivių visų Linijų į ir iš Krajaus už pigiausią kainą. Pašportus dėl keliaujančių į Krajų parupiname. Daviernastis padarome pigiai ir visas kitas rejentališkas popieras su paliudijimu Konsulio. Atjieškojimą dalių atliekame kuoteisingiausiai.

Atidaryta: kas dieną iki 6 vakare.
Subatoje iki 8 val. vakare. Nedėlioje nuo 10 iki 12 val. ryte.

"No Work-No Pay"
The Workingman's Problem

Jis tik įsenino šaltį ir paskui turejo gulėti per savaites

DR. RICHTER'IO
Pain-Expelleris

prašalįs pavojingus susirgimus jeigu vartosi su laiku pagal nurodymų, ant dėžutės; 25c. ir 50c. už bonką. Ziūrėk ant **Inkaro** ir vardo ant dėžutės.

F. AD. RICHTER & CO., 215 Pearl St., New York.
Richter'io Congo Pillės yra geros nuo vidurių sukietėjimo. 25c. ir 50c.

Konkursinis

Geografijos Vadovelis

Kaina 75c.
Apdaryta $1.oo.

J. J. Paukštis & Co.
120-124 Grand st., Brooklyn, N. Y.

Teisingiausia
Lietuviszka Agentura

PARDUODU LAIVAKORTES
ant geriausių ir greičiausių Laivų, keleiviai visados bus užganėdintais.

SIUNČIU PINIGUS
į visas dalis svieto kuo-greičiausiai ir pagal pinigų kursą. (Stoviu po kaucija $30.000.)

Teipgi Pinigus priimu kurie nori pasidėt dėl apsaugojimo ir ant kiekvieno pareikalavimo juos sugrąžinu.

PIRMOS KLIASOS HOTELIS,
Skaniausi ir sveikiausi visoki gėrimai, per tai visados svečių pilna, kiekvieną draugiškai ir maloniai visados pavaišina.

P. J. CHMIELIAUSKAS,
177 E. Main St. PLYMOUTH, PA.
(Bell Phone 8—R)

"LAISVĖ"

VISUOMENES, KULTUROS, POLITIKOS, LITERATUROS, POPULIARIŠKAI-MOKSLIŠKAS LAIKRAŠTIS. :: ::

Nuo 14 d. Lapkričio, 1911, eis du sykiu savaitej.

Kas užsirašys "Laisvę" iki 14 d. lapkričio, tai gaus ją per ištisus metus tik už **$1.50.** Nuo 14 d. lapkričio „Laisvės" prenumerata Suvienytose Valst metams bus 2 dol., pusmečiui 1 dol. Užrubežiuose—metams 3 dol., pusmečiui $1.50. **Ant pažiurėjimo siunčiam vieną numerį DYKAI.**

Užsirašant laikraštį arba turint kokius nors reikalus adresuokit taip:

"LAISVE" 242 West Broadway
SO. BOSTON, MASS.

Nepamirškit
Tautiško Namo!

Erta, daili salė mitingams, veselijoms, tea rams ir baliams. Gardi degtinė, šviežias alus, kvėpią cigarai, skanųs užkandžiai ir nakvinė.

TAI LIETUVIŲ UŽEIGA.

Razutis & Dixon
101-103 Grand st., Brooklyn, N. Y.
Telephone 1470 Greenpoint.

Bell Phone: Dickinson 3757 w.

Dr. I. Stankus

Vienatinis Tikras Daktaras - Lietuvis
Visoj Philadelphijoj.

Inrengė locną savo *Ligonbutį*, kuriame *pasekmingai gydo* visokias šviežias ir užsisenėjuses ligas.

Daro visokias operacijas.

Atsišaukintems

Gydytojo patarima suteikia dovanai.

DR. I. STANKUS
1220 So. Broad St.,
PHILADELPHIA, PA.

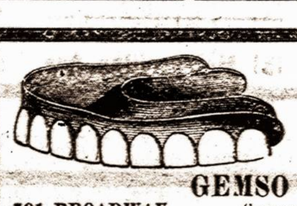

Jeigu norite turėti gerai atliktą darbą už prieinamą kainą, tai kreipkitės į offisą Dantistų Daktarų

GEMSO ir GINDESO
791 BROADWAY (kampas Fayette St.) BROOKLYN, N. Y.
Valandos: Kasdien nuo 9 ryto iki 8 vak. Nedėlioje nuo 9 ryte iki 1 po piet.

— ADVOKATAS —

VIKTORAS E. GARCAS

45 Broadway, New York, N. Y.

Išveda pasekmingiausiai visas **Kriminališkas** ir **Privatiškas Provas** visuosia Amerikos ir Rusijos suduosia. Jei jumi atsitinka kokia nelaimė (sužeidžia) pasiklauskite pirma mano rodos. Išduodu visokias **Rajantališkas popieras Daviernastis** ir t. t. Su PALIUDIJIMU KONSULIO. Kas negali asabiškai atsilankyti, tegul atsišaukia per laiską ant sekančio adreso:

VIKTOR E. GARTZ
(Advokatas)
45 Broadway, New York, N. Y.

GERIAUSIA UŽEIGA LIETUVIAMS
— pas —

JonaKulboka

SKANUS ALUS, GARDI ARIELKA, VISOKI VYNAI,
— KVEPIANTI CIGARAI. —

74 Grand st., Brooklyn, N. Y.
(kampas Wythe ave.)

Telephone Orchard 1133.

Dr. I. R. TILLMAN
Ofiso valandos:
8-10 ryte, 1-2 po piet., 6-8 vakare.
Nedėliomis: 8-10 ryte, 1-2 po piet.
276 E. Broadway, New York.

Telephone 2762 Greenpoint.

Daktaras Brandšteinas

Turėjęs praktiką Europoje 18 metų, dabar Brooklyne, N. Y., atidarė ofisą.

103 So. 2-nd Str., kampas Berry Str.

Gydo naujausiu budu ligas vyrų, moterų ir kudikių. Specialistas prie ligų chroniškų (įsisenėjusių).

Valandos priėmimo ligonių: Iš ryto nuo 9 iki 10; vakare nuo 6 iki 10.

N. L. SAVAY

Advokatas.

Pirmiaus buves sanariu gerai žinomos advokatu firmos Atwater & Cruikslank.—Teipgi ex-prezidentas American Civic Alliance.

Praktikavęs tryliką metų augštesniuose teismuose.

OFFISAS:
45 Broadway, New York, N. Y.
Ruimai 184-187.
Tel. Rector 5560.

Telephone 854 W. Williamsburgh.

Williamsburgh BATHS.
E. APRIL, Savininkas.
Rusiškos ir Turkiškos

PIRTYS

274 South First Street,
(tarpe Havemeyer street ir Marcy Ave.)
BROOKLYN, N. Y.
Moterims kiekvieną utarninką.

Rusiszkai Amerikoniszka Linija. Vienatinė be persėdimo Linija tarpe Amerikos ir Rusijos.

8½ dienų in Roterdamą	11½ dienų in Liepojų
III klasa $31.	III klasa $33.
II „ 45.	II „ 47.
I „ 52.	I „ 62.

Laivai iš New Yorko: Birma Gegužio 13, Kursk Geg. 27, Lithuania Bir. 10.
Del smulkesnių žinių kreipkitės in mųsų agentus ir centrališką kontorą.

A. E. JOHNSON & CO. General Passenger Agents.
27 BROADWAY NEW YORK CITY, N. Y.

PRIETELIAI LIETUVIAI.
12 dideliu ir 12 mažu,

H. B. ROSENSON,
817-819 Grand St., BROOKLYN, N. Y.
Telephone, 1162 W'msburgh

Daktaras Tiesu, **Julian Czupka**

Advokatas ir Notary Public.
Ofisas: 3 N. Main Street,
Wilkes-Barre, Pa. kasdien.
188 So. Washington Ave.
Scranton, Pa.
Panedėliais ir Ketv. nuo 6—7 vak.
Užsiimu provomis Wilkes-Barre ir Scranton. Teipgi pas skvairas paliudijimus (doviernastis) išrupinu Rosijoj ir Lietuvoj.

„Jus mane išgelbejote"!

taip rašo išgydyti žmonės, «kaip kiti daktarai ir visoki vaistai negalėjo išgydyti».

AŠ AMBRAZEJUS STAKNEVIČE prisiunčiu Philadelphijos M Klinikos glaunam daktarui padėkavonę už geras liekarstas kurios nustumė nuo manęs ligos akmenį, ką slogino per kelis metus, nes pirmiau didžiausi akademčikai daktarai iš New Yorko gydė, o visi jie negalėjo pagelbėti, — o Philadelphijos M. Klinika į trumpą laiką sveiku padarė ir tikiu būti sveiku visada. Per tai žičyju Klinikai ligo gyvavimo ir visiems lietuviams, kurie serga, kad kreiptųs į Phil. M. Kliniką, kuri tikrai gerai tarnauja ir sergantiems sugrąžina sveikatą už ne brangiai. Ambr. STAKNEVIČE, Fulton County, Norris, Ill. Box 102.

GUODOTINAS DAKTARE: Šiuomi danešu, kad dar nė pusę liekarstų nesuvartojau, o jau esu sveikas ir dangiau gydytis nereikalauju. Širdingai dėkavoju už gydymą ir labai geras liekarstas. Dabar dirbu mainose. Jurgis Bacevičė, Box 5, Rush Run, W.Va.

GUOD. PONE: Apturėtas liekarstas suvartojau, — jos yra labai geros, nes nuo varginamos ligos galvos, krutinėje skaudėjimo išgydė, nes ant visos sistemos dabar jaučiuosi gerai sveikas. Esu labai dėkingas. Tony Mataškevič,
117 Plumpton st. Washington, Pa.

Labai daug padėkavonių už išgydymą nuo visokių ligų, Philad. M. Klinikas turi kasdieną. Kaip kiti visoki daktarai nesėgydo, tai šitas Klinikas ir tiems sugrąžina sveikatą, — be peilio, be pjaustymo, be operacijos, — vienok su tikroms, geroms liekarstoms, kurias tik gamta ir mokslas išduoda, kaip Amerikoj, taip ir iš Europos.

KAM SIRGTI IR VARGINTIS LIGOMS, KAD TEISINGAI GALI BŪT IŠGYDYTU

nuo įvairių ligų kaip slaptų, taip ir kitų, kurios užgula, kaip iš viršaus taip ir viduriuose kūno, kaip šviežiai užpuolančių taip ir nuo apsenėjusių, kurios uk suteikia nesmagumą ir skaudėjimą, KAIP VYRU taip ir MOTERU nesveikumus. BUSI IŠGYDYTAS, atsilankyk, o jei toli gyveni, tai aprašyk nesveikumus-ligą lietuviškoj kalboje, o apturėsi rodą, pagelbą ir tinkamai sutaisytas šviežias liekarstas iš geriausių medikamentų, kurios gali išgydyti. NEAPSIRIK, NESUKLYSK, bet visada ateik, ar rašyk ant šito adreso:

THE PHILADELPHIA MEDICAL CLINIC
1117 Walnut Street Philadelphia, Pa.
VALANDOS: Nuo 10 iki 4 po piet. Nedėlioj nuo 10 iki 3. Vakarais Utarninke ir Subatoj nuo 6 iki 8 valandai.

Tel. 2334 Greenpoint.
PUIKIAUSIA VIETA LIETUVIAMS
- pas PETRA A. DRAUGELI.

Skanus alus, gardi arielka, elius, visokis vynas, kvepenti cigarai, ir puikus užkandžiai. Salė dėl mitingų ir veseilių. Nepamirškit šios atsakančiausios vietos, o busit užganėdinti.

73 GRAND STR. BROOKLYN, N. Y.
Palei Wythe Ave.

Jonas S. Lopatto

Attorney and Counsellor-at-Law (Lietuvys advokatas pabaigęs Pennsylvanijos Universitetą), užsiima varymu provų visuose teismuose.

Offisas rumuose 47-48-49 Bennet Building, kampo Public Square ir North Main Street, WILKES-BARRE, PENN'A.

Office Phone Peoples 37
„ Bell 47
Residence Peoples 1100

W. SŁOMINSKA,

679 Milwaukee Avenue, CHICAGO, ILL.

Mano Dirbtuve tapo Apdovanota

DWIEMS MEDALIAIS

ant Kosciuszkos Parodos už rupestingą, teisinga ir artistiszką iszdirbimą.

KARUNŲ, SZARPŲ, KUKARDŲ, ROZETŲ, BERLŲ, MARSZALKINIŲ LAZDŲ ir tt.

Turiu už garbę apreikszti guodotiniems Kunigams ir guodotin. Draugystėms, kad aš dirbu visus augszcziau „aminėtus daiktus **Pigiausei, Teisingiausei ir Geriausei,** nes per 30 metų užsiimdama iszdirbimais įgijau gerausę praktiką ir dėl to galiu viską padirbt pigiau ir geriau negu kiti fabrikai.

Su guodone
W. SŁOMINSKA, 679 MILWAUKEE AV., CHICAGO, ILL.

Telephone 1331

Nik. P. Zelwis

LIETUVISZKAS GRABORIUS
Išbalsamuotojas ir laidotuvių Direktorius.
Karietos laidotuvėms, veseilioms ir krikštynoms.
Ofisas ir gyvenimas:
1034 Bank Street, Waterbury, Conn.
Lietuviai, kreipkitės reikale.

MOKINKIMĖS PATYS

Gramatika angliškos kalbos mokintis be mokintojo (apdaryta) **$1.00.**
Vaikų Draugas arba kaip mokintis skaityti ir rašyti be mokintojo **15 c.**
Nanjas Budas mokintis rašyti be mokintojo..... **10 c.**
Aritmetika mokinimuisi rokundų su paveikslais (apdaryta).....**35 c.**

Pinigus siųskit per Money Order šiuo adresu

P. Mikolainis,
Box 62. New York City.